

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN LUCAS

¹⁻² Ancha zuma Teófilo, tii cartal amquin cjiržcučha, Jesucristuž puntuquitztan. Jesucristuž nastā tjuñquitztanpacha jaknužt watħħaja, jalla nioui ana tjatzičha cherchi žoñinacaqui. Nii cherchi žoñinacaqui wejtnacaquiz tjaajinchicħa. Niżaza yekja žoñinacħquz tjaajinchizakazza Jesucristuž puntuquitztan. Nekztan tsjii kjaž žoñinacaqui Jesucristuž puntuquitztan cjirchičha niżiż jaru niżiż jaru. ³ Niżaza wejrqui zumpacha pewcpewczinčha jaknužt Jesucristuž nastā tjuñquitztanpacha watħħaja, jalla nii. Jalla nuž pewcpewcżcu wejrqui pinsichinčha Jesucristuž puntuquitztan cjirrzapazakaz niżiż jaru niżiż jaru. "Jalla niic waliż cjesačha", cjican pinsichinčha wejt kuzquiz. Jazioui walja zuma Teófilo, amquin tii cartal cjiržcučha, ⁴ Jesucristuž puntu tjaajintanaca zumpacha zizajo.

JUAN BAUTISTAZ NASTAQUI

⁵ Ima Juan Bautistaž nasan jalla tuž watchiċha. Judea yokquin Herodes cjita pajk jilirioui mantiñitačha. Niżaza Zacarías cjita timplu cwitiñi žoñi želatħcha. Niiqui Abías cjita t'akquitztantačha. Niżi tjun cjititačha Elisabet. Ninacaqui Aarón cjita tuquita atchi ejpžquitztan tjonñitačha. ⁶ Nii pucultan lucutiñ žoñioui Yooz yujcquizioui zuma kamañchiztačha. Yooz Epiž mantitacama kamñitačha. Jalla nuž kaman ana ħejjul ujmi ninacħ quintra tjezzni atasačha jecmi. ⁷ Ninacaqui

ana zinta majchchiztačha. Elisabet cjiti qui ana wira matiňtačha. Nii oraqui pucultan lucutiňi chawc chawcwatačha.

⁸ Tsjii nooj Zacarías t'akquitztan turnuž tjonatčha, Yooz sirwizjapa timpluquiz. Jalla nižtiquiztan Zacarias qui Yooz sirwatčha timpluquiz. ⁹ Nii timplu cwitiňinacaqui tsjii žoňi inzinzu tjaazňi illzňipantakalčha. Nekztan Zacariižquiz illzičha. Jalla nuž illztaž cjen Zacarias qui Yooz timpluquiz luzzičha, inzinzu tjaazňi. ¹⁰ Jalla nii inzinzu tjaazňi oraqui tama žoňinacaqui Yoozquin mayizican želatčha timplu zancu. ¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii Yooz anjilaqui Zacariižquiz parisquichičha timpluquiz. Nii anjilaqui inzinzu altarž žew latuquiz tsijtsičha. ¹² Anjila cheržcu Zacarias qui kuz turwaysi cjissičha, ancha tsucchičha. ¹³ Anjilaqui cjichičha:

—Zacarías, ana am tsuca. Yoozqui amiž mayizitaqui nonzičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui am Elisabet cjiti tjunaquiz lucmajch wawaž majktataquičha. Jalla nuž majttan am wawaqui Juan cjita tjuuchiz cjequičha. ¹⁴⁻¹⁵ Jalla nii am majchqui walja pajk jiliriž cjequičha Yooz Ejpž yujcquizi qui. Jalla nii majtiquiztanaqui, amqui cuntintum cjequičha, walja chipsnaquičha. Nižaza walja zoňinacami chipsnaquičha, am tjunaž majtiquiztanaqui. Am majchqui vinumi awarintimi ana licaquičha. Ima maa pjuchquitztan ulnan Yooz Espíritu Santuqui am majch kuzquiz luzaquičha. ¹⁶ Am majchqui walja Israel wajtchiz žoňinaca Yooz Ejpžquin wilta sirwizkataquičha. ¹⁷ Nižaza am majchqui ima Jesucristuž ojklayan ojklayaquičha, Yooz taku paljaycan. Cjuñzna.

Tuqui timpuqui tsjii Yooz puntu paljayñi profeta želatčha, Elías cjita. Yooz Espíritu Santuqui nii Eliasquiz Yooziž tjaata taku paljayskatchičha. Jalla nii tjaata taku paljaychičha Eliasqui, ana ekscu. Yoozquin tjurt'iñi kuzziztačha. Jalla nižtapacha Yooz Espíritu Santuqui am majchquiz Yooziž tjaata taku paljayskataquičha. Niiž paljaytiquiztan ejpžtanami maatinacžtanami wilta zumanskataquičha. Nižaza am majch paljaytiquiztan ana Yooz kuzcama kamni žoñinacami Yooz kuzcama kamni cjisnaquičha. Jalla nižtiquiztan Israel wajtchiz žoñinacaqui Yooz Majch tjonz tjuñi tjewznaquičha. Zuma kamcan, ninacaqui tjewznaquičha, Yooz Majch zuma risiwt'isjapa. —Jalla nuž Zacariižquiz paljaychičha nii Yooz anjilaqui.

¹⁸ Nekztan Zacariasqui anjilžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Ultim werara amiž chiitajo? ¿Jaknužt zizasajo? Wejrqui walja chawc žoñtla pero. Wejt maatakami chawc žon zakazza.

¹⁹ Nii anjilaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui Gabriel cjititčha. Yooz manta payiñtčha. Yoozqui wejr mantižquičha amquiz tii zuma takunaca maznajo. ²⁰ Amqui weriž chiita ana criitiquiztan, upam cjisnaquičha, am maati majtzcama. Yooziž pinsita tjuñquiz weriž chiita takuqui cumplisnaquičha. —Jalla nuž chiichičha anjilaqui.

²¹ Zacarías timplu kjuyltan ažka želatčha, ulanžquiz oraqui watatčha. Jalla nižtiquiztan tjewzñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichičha, kjažtiquiztan ana ulanžquejo, jalla nii. Zoñinacaqui zancu muzpa tjewznatčha, Zacarías

ulanžquizcama. ²² Nekztanaqui Zacariasqui ažktanalla ulanžquichičha. Pero ana jaknužt chii atchičha. Jalla nižtiquiztan nii zawnc žejlñi žoñinacaqui ispantichičha. “Timplu kjuyltan anjilžtan zalzižlani”, jalla nuž cjeyassičha. Upa cjissiž cjen Zacariasqui žoñinacžquiz kjaržtan paljaychičha.

²³ Tsjii kjaž majquiztan Zacariasqui timpla cwitis turnu cumplichičha. Nii tjuñinaca žeržcu, persun kuya ojkchičha. ²⁴ Wiruñaqui niiž Elisabet cjiti tjunqui ica cjissinčha. Nekztan Elisabet tsjii ppijska jiiz kjuyaran želatčha. Ana kjuyquitztan kuya ojklaychinčha. Naaqui persun kuzquiz pinsichinčha tuž cjican: ²⁵ “Yooz Jiliriqui wejr cjuñžcu, wejtquiz ickatchičha. Jaziqui žoñinacaqui anaž iya wejr iñarasačha”.

JESUCRISTUZ NASTAQUI MAZINTACHA

²⁶ Nekztanaqui sojta jiizquitztan Elisabet ickattanaqui, Yoozqui Gabriel cjita anjila cuchanžquichičha Galilea cjita yokquin, Nazaret cjita wajtquiz. ²⁷ Nii wajtquiz tsjaa tunsill tur želatčha María cjiti. David cjita atchi ejpžquitztan tjoníntačha. Mariiqui José cjita žoñžtan kazzintačha zalzjapa. Yoozqui naa Mariaquiz anjila cuchanžquichičha. ²⁸ Naaquiz tjonžcu, anjilaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Cullacalla, Yooz k'ayamčha amqui. Yooz kjarquizza. Nižaza Yoozqui amtan chicapachačha. Yoozqui tjapa maatakžquitztanam amquiz juc'ant wali favoraž paaquičha. —Jalla nuž tsaanchičha anjilaqui.

²⁹ Anjilž taku nonžcu Mariiqui ispantichinčha. Kuzquiz pinst'ichinčha, nii tsaantaqui anal intintasačha, cjican. ³⁰ Nekztanaqui anjilaqui naaquiz cjichičha:

—María, ana tsucaquiž amqui. Yoozqui amquiz wali pajk favora paaquičha. ³¹ Jalla nižtiquiztan amqui icaquičha. Lucmajch wawchizim cjequičha. Nii wawaqui Jesús cjita tjuuchiz cjequičha. ³² Tsjii noojiqui nii am majchqui wali pajk jiliriž cjequičha. Arajpach Yooz Ejpž Majchpančha nioui. Werar Yooz Ejpqui niž Majchquiz pajk mantinī cjiskataquičha, Israel wajtchiz žoñinacžjapa. Am David cjita atchi ejptačha tuquita pajk mantiniqui. Jalla nižta pajk mantinī cjequičha am majchqui. ³³ Israel wajtchiz žoñinaca wiñayaž mantaquičha. Niiž mantitaqui wiñayaž želaquičha. Anaž tucuzinzasačha. — Nuž paljaychičha anjilaqui.

³⁴ Nekztanaqui Mariiqui anjilžquiz pewczinčha, tuž cjican:

—¿Jaknužt tii cjesaya? Wejrqui ana luctaka pajučha.

³⁵ Nii anjilaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz Espíritu Santuqui amquiz tjonznaquičha. Jalla nuž tjonan arajpach Yoozqui niiž aztan tsjirižtakaz weezcaquičha am juntuñ. Nii oraqui Yooz Espíritu Santuqui am t'icznaquičha. Jalla nižtiquiztan nii am maatiqui juc'ant zuma lijitum kamañchiz cjequičha. Yooz Majchpančha nioui. ³⁶ Nižaza amquiz maznučha tuž, am jamillquiztan Elisabet cjitiqui ickatchitačha, chawc žon cjenami. Tuquiqui žoñinacaqui Elisabet puntuquiztan cjiñitačha: “Naa žončha

ana matiñqui” cjicanaqui. Jaziqui sojta jiizkaz icchinčha. ³⁷ Yoozqui čhjulumipankaz paasačha. –Jalla nuž chiichičha anjilaqui.

³⁸ Nekztanaqui Mariiqui cjichinčha:

–Wejrqui Yooz Jiliriž mantitacama kamiñ žontčha. Yoozqui wejtquizimi amiž chiitacama paaj cjila.

Jalla nuž Mariaž chiitan, anjilaqui ojkchičha.

MARIAZ ELISABETAQUIN OJKTA

³⁹ Nekztanaqui tsjii kjaž majquitztan Mariiqui zati pariju ojkchinčha Judea cjita kolta curunacchiz yokquin. ⁴⁰ Jalla nicju Zacarías kjuya luzzinčha. Kjuya luzcu Elisabetaquiz tsaanchinčha. ⁴¹ Nuž Mariaž tsaanan Elisabeta wawaqui pjuch kjuyl cjenpacha kissičha. Nekztanaqui nii oraqui Espíritu Santuqui naa Elisabetaquiz luzzičha nižaza chiikatchičha. ⁴² Jalla nekztan naaqui alto tawkžtan Mariaquiz paljaychinčha, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz tjapa maatakžquitztanami wali pajk favora paachičha. Nižaza nii am majchqui walja honorchiz cjesaž cjila. ⁴³ ¿Kjažtiquitztan taa arajpach Jilirž maaqui wejtquin tjonžquejo? Wejrqui inakaztčha. Anal waquisučha. ⁴⁴ Amiž tsaanta taku nonžcu, wejt wawaqui pjuchquiz ancha cuntintu kis kissičha. ⁴⁵ Yooziž apayžquita taku criichamčha, nii Yooziž chiita takucama cumplisnaquičha, jalla nii criichamčha. Jalla nižtiquitztan zuma cuntintum cjequičha. Nuž cjichinčha Elisabetqui.

⁴⁶ Nekztanaqui Mariiqui chiichičha, tuž cjican:

“Wejt Yooz Jiliriž honoral waytačha. ⁴⁷ Wejt Liwriiñi Yooziž cjen, wejt kuzmi anchaž chipčha. ⁴⁸⁻⁴⁹ Wejrqui inakaztčha. Yooz mantitacama kamiñ žontčha. Yoozqui wejtquiz cjuñzquichičha. Jaziqui walja azziz Yooz Ejpqui wejtquiz t'iczičha. Jalla nuž wejtquiz pajk obra paachičha. Tekztan nawjcchuc tjapa žoñinacaqui wejt puntuquiztan parlaquičha: ‘Yoozqui naaquiz zuma favora paachičha’, cjican. Werar Yoozqui jecžquitzanami juc'anti zumapankazza. ⁵⁰ Yoozqui tjapa niižquin rispitňi žoñinacžquiz okzñipančha, watay wata okzñipančha. ⁵¹ Yoozza walja pajk obranaca paañiqui. Mit kuzziz žoñinacaž pinsitanaca inakaz cjissa. ⁵² Walja azziz jilirinaca jwessa ninacž puestuquiztan. Antiz humilde kuzziz žoñinaca honorchiz cjiskatčha. ⁵³ Nižaza jakziltat ana cusasanacchiz t'akjiri žejlčhaja, jalla nii t'akjirinacžquiz walja cusasanaca tjaaquičha Yoozqui. Antiz ricachunzcazti laachi kjarquiz ana čhjulchiz quejpkataquičha. ⁵⁴⁻⁵⁵ Nižaza Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnacžquizimi, Abrahamžquizimi, Abrahamž majchmaatinacžquizimi, jalla ninacžquizimi taku tjaachičha, ninaca tirapan okznajo. Jalla nuž okžcu Yoozqui walja yanapčha Israel wajtchiz Yooz sirwiñi žoñinacžquin, ninaca ana tjatsñičha”.

Jalla nuž chiichinčha Mariiqui.

⁵⁶ Tsjii čhjep jiiz Mariiqui Elisabetatan kamchinčha. Nekztan quejpchinčha naaža persun kjuya.

JUAN BAUTISTAZ NASTA

⁵⁷ Naa Elisabeta majtz tjuñiqui irantižquichičha. Nekztan lucmajch wawa majtchinčha. ⁵⁸ Jalla nuž cjen, Yoozqui Elisabetaquiz ancha zuma favora paachičha. Jalla nii quintu zizcuqui, Elisabeta wisinunacami jamillanacami naaquin tjonzñi ojkchičha. Nekztan ninacaž tjonžtan, Elisabetaqui ancha cuntintutakalčha. Ninacami cuntintuzakaztačha. ⁵⁹ Jalla nekztan quinsakal tjuñquiztan Zacariastan Elisabetatan timplu ojkchičha wawa chimpus cuztrumpi paakatzjapa. Nii cuztrumpi paatan ejpž tjuužtan tjuuzkatz pecatčha, Zacarías cjican. ⁶⁰ Wawž maaqui cjichinčha:

—Anaž. Tii wejt maatioui Juan cjita tjuuchizpanž cjequičha.

⁶¹ Partinacazti pewczičha:

—¿Kjažtiquiztan nižta tjuuskatz pecjo? Am jamillanacquiztan anaž nižta tjuuqui žejlčha.

⁶² Jalla nekztanaqui wawž ejpžquiz kjaržtan pewczičha, čhjul tjuuchizim pecas, jalla nii.

⁶³ Ejpqui tsjii maychičha, tjuu cjijrzjapa. Nekztanaqui cjijrchičha, tuž cjican: “Wejt maatioui Juan cjitaž cjequičha”. Nekztanaqui tjappacha ispantichičha nii puntuquiztan. ⁶⁴ Nii orapacha Zacariasqui wilta chiiňi cjissičha. Jalla nuž wilta chii atcan, Yooz honora paljaychičha. ⁶⁵ Jalla nuž cjen wisinunacami ispantichi quirchičha. Tjapa kjutňi nii Judea yokaran

nii quintu ojkchičha. ⁶⁶ Tjappacha nii quintu zizñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichičha: “¿Tii uzaqui čhjulut cjisnaquejo?” cjican. Yooz kjarquizpantačha nii wawaqui.

⁶⁷ Nekztanaqui Yooz Espíritu Santuqui Zacariižquiz chiikatchičha. Jalla nižtiquiztan Zacariasqui Yooziž tjaata takucama paljaychičha, tuž cjican:

⁶⁸ “Yooz Jiliri honorchiz cjilalla. Niičha Israel žoñinacž Yoozqui. Učhum Yoozqui niiž mantitacama kamní žoñinacžquin cjuñzičha. Jaziqui liwriita cjequičha učhumqui. ⁶⁹ Yoozqui walja azziz Liwriiñi cuchanžquichičha, učhumnacaquiz. Davidž majch maatinacžquitztanpacha majtačha nii Liwriiñiqui. David cjitaqui Yooz mantitacama kamñitačha. ⁷⁰ Tuqui timpuquiztanpacha jalla nužupan Yoozqui taku tjaachičha. Yooz taku paljayñi žoñinacaqui niiž jaru niiž jaru nii Yooziž tjaata taku mazmazzičha. ⁷¹ Nii maztaqui tužutačha: ‘Liwriitačhumž cjequičha, učhum quintra žoñinacžquitztanami, učhum chjaawjkatní žoñinacžquitztanami’.

⁷² Yooz Ejpqui učhum tuquita atchi ejpnacžquiz taku tjaachičha, tuž cjican: ‘Wejrqui ančhucaquiz tira okzniñčha. Weriž zuma tjaata taku anal tjatsnačha’.

⁷³ Nižaza Yooz Ejpqui učhum tuquita Abraham ejpžquiz taku juramintužtan tjaachičha, nijapami učhumjapami.

⁷⁴ Učhum quintra žoñinacžquitztanami liwriitanaqui, učhumqui ana ekscu

Yoozquin sirwasačha. 75 Nižaza učhumqui Yooz kuzcamakaz zuma lijituma kamaquičha. Jalla nuž kamcan učhumqui Yooz sirwaquičha ticzcmama". 76-77 Nižaza Zacariasqui tira paljaychičha, tuž cjican: "Juan, wejt maati, amqui Jesús Jilirž tjonz tuqui ojklayaquičha, Israel žoñinaca nii zuma tjewznajo. Amqui jaknužt žoñinacž ujnacami pertunta cječhaja, jalla nii intintiskataquičha. Zoñinacž ujnaca pertunta cjen, liwriitaž cjequičha. Jalla nuž intintiskattiquiztanaqui profeta cjitam cjequičha amqui, arajpach Yooziž tjaata taku paljayni profeta. 78 Yoozqui učhum ancha okzniž cjen učhum liwriyaquičha. Tsewctanpacha tsjii Liwriiñi cuchanžquichičha, učhum kuzquiz tjuñištakaz kjanajo. Jalla nižtiquiztan ew timpužtakaz cjequičha. 79 Jalla nii Liwriiñiqui zuma kjanacamapanž Yooz zuma kamañ jicz tjeeznaquičha, zumchiquiztakaz kamni žoñinacžquizimi, ticzquiztan eksni žoñinacžquizimi. Nižaza nii Liwriiñiqui učhum zuma irpaquičha, Yooz Ejpžtanami učhumtanami zumanznajo".

Jalla nuž cjichičha Zacariasqui.

80 Nekztanaqui nii Juan cjita uzaqui pajkchičha. Zapuru juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziztačha. Jalla nekztanaqui tsjii ch'ekti yokquin ojklayatčha, Israel wajtchiz žoñinacžquiz niiž obra tjeezcama.

2***JESUCRISTUZ NASTA***

¹ Jalla nii timpuquiz tsjii walja chawc jiliri želatčha, Augusto cjita. Nii chawc jiliriqui mantichičha, tuž cjican:

—Tjappacha žoñinacaqui tjuu apuntiskataquičha.

² Nii timpuquiz Cirenio cjita jiliri želatčha, Siria yokchiz žoñinaca mantiñi. Jalla nii timpuquiz primir censuqui watchičha. ³ Nekztanaqui tjapa žoñinacaqui persun watja ojkspantačha, persun tjuu apuntiskati. ⁴ Jalla nuž cjen José cjita žoñiqui Galilea cjita provinsiquiztan, Nazaret cjita wajtquiztan ulanžquichičha. Judea cjita provinsiquin, Belén cjita wajtquin ojkchičha. Jalla nicju David cjita tuquita atchi ejpqui nassitačha. Davidž majchmaatquiztan tjonñitačha Josequi. ⁵ Jalla nuž cjen nicju ojkchičha, tjuu apuntiskati. María cjiti turatan zalgjapa kazzitačha Josequi. Nii oraqui naa Mariioui Espíritu Santuž t'icztatačha. Juztan Mariatan pucultan ojkchičha, tjuu apuntiskati. ⁶ Belén wajtquin irantižcu, María majts oraqui tjonchičha. ⁷ Jalla nicju Mariioui primir wawa majtchinčha, Belén wajtquiz, animalž tajz kjuyquiz. Wawaqui pañ awallžtan capžtatačha. Jalla nuž capžcu animalž tajz kjuyquiz t'apžtatačha. Anaž iya alujamintu wajtchucatačha.

***AWATIRINACAQUI JESUSIZQUIZ RISPITI
TJONCHICHA***

⁸ Belén wajt žcatiran uuzi itzñi awatirinaca želatčha. Awatirinacaqui pakara uuzi itzñitačha

pamparanpacha. ⁹ Jalla nuž želan tiripintit Yooz anjilaqui jecžquichičha. Tsewctan ninacž kjutni walja kjanžquichičha. Nuž cheržcu ninacaqui ancha tsucchičha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cjichičha:

—Ana tsuca ančhucqui. Zuma quintul zijičcučha. Tsjii Liwriiñiqui tjapa žoñinacžtajapa cuchanžquitačha. Jalla niiž cjen žoñinacaqui zuma cuntintuž cjequičha. ¹¹ Tii zezioui Davidž wajtquizioui tsjii wawa majttačha. Jalla niiqui Jesucristo Yoozza, ančhuc Liwriiñi. ¹² Ančhucqui nii wawa wachaquičha paň awallžtan capžta; nižaza animalž tajz kjuyquiz t'apžta wachaquičha. Jalla nuž wažtaž cjen siñala cuntažtakaz cjequičha. Jalla nuž cjenaqui ančhucqui zizaquičha, chekapan weraraž chiitkalala, niiqui. —Nuž cjichičha anjilaqui.

¹³ Jalla nekztan anjilžtan chica tama Yooz anjilanacaqui tsewctan jecžquichizakazza. Yooz anjilanacaqui Yooz honora waytichičha, tuž cjican:

¹⁴ —Tsewcta arajpach Yooz honorchiz cjlalla. Nižaza tii yokquizioui Yooz okžta žoñinaca zuma cuntintuuzziz cjlalla.

¹⁵ Jalla nuž chiižcu, Yooz anjilanacaqui tsewc arajpacha quejpchičha. Nekztan nii awatirinacaqui porapat parlasicha, tuž cjican:

—Anjilaž maztaqui arajpach Yoozquiztan tjonchikalala. Tsjii Liwriiñi majttakalala. Jalla nii cheriž Belén watjaž ojklalla.

¹⁶ Jalla nekztanaqui awatirinacaqui zati pariju ojkchičha. Belén wajtquin animalž tajz kjuyquiz luzzičha. Nekzpacha awatirinacaqui zalchičha Mariatan Juztan wawa t'apzi. ¹⁷ Ninacžtan zalžcu

tjappacha Yooz anjilaž chiitanaca nii wawž puntuquiztan quint'ichičha. ¹⁸ Awatirinacaž nuž maztiquiztan, tjappacha nonžni žoñinacaqui ispan-tichičha. ¹⁹ Mariizti persun kuzquiz nii mazta chjojchinčha. Nii mazta puntuquiz pinsican walja pinsamintu aptazzinčha. ²⁰ Awatirinacaqui uuzi ichi quejpchičha. Nižaza Yooz honora paljay-chičha, tuž cjican:

—Yoozza chekanaqui. Ancha waličha učhumž nonžtanaca, učhumž chertanacami. Yooz anjilaž chiitacama nižtapacha cherchinčhumla. — Jalla nuž cjican Yooz honora waytissičha awatirinacaqui.

JESUSAQUI TIMPLUQUIN CHJICHTACHA

²¹ Majtiquiztan quinsakal tjuñquizi qui jalla nekztan nii wawžquiz chimpuz cuztrumpi paachičha. Ima Mariaž ican, Yooz anjilaqui Mariaquiz chiichičha, “Jesús cjita cjequicha amiž primir majta wawaqui”. Jalla nižtiquiztan nii anjilaž chiita tjuužtan tjuuzkatchičha.

²² Tuquitanpacha tsjii taku mantichičha Moisesqui, tuž cjican: “Majtžcu ima pusi tunc tjuñiž cjen, maatakanacaqui Yooz sirwiz cuzturumpinaca ana payi atasačha. Pusi tunc tjuñiž tjonan, timpluquiz tsjii cuztrumpi paazpančha. Jalla nekztanaqui wilta Yooz sirwiz cuztrumpiž paasačha”. Jalla nižtiquiztan majta tjuñquiztan pusi tunc tjuñi pjojkan Juztan Mariatan ninacž wawa chjitchičha Jerusalén cjita watja. Jalla nicju timpluquin ojkchičha wawa Yoozquin cumpjii. ²³ Tsjii Yooz liqui tuž cjichičha, “Primir lucmajch wawa majtžcu, Yoozquin

cumpjitaž cjequičha Yooz sirwajo". Nuž Yooz lii ut'aysiž cjen lii jaru cumplichičha. ²⁴Yooz mantita lii jaru nii lucutiñiqui ojkchičha. Yooz liiqui zakaz cjičha: "Tsjii pariza paluma uz tsjii pariza wežla palomažtakaz Yoozquin tjaaspančha". Jaziqi nužupan Yoozquin tjaachičha.

²⁵ Nii timpuqui Jerusalenquiz tsjii Simeón cjita žoñi želatčha. Nii žoñiqui Yooz kuzcama kamñitačha; Yooz lii jaru kamñitačha. Nižaza Israel wajtchiz žoñinacž Liwriiñi tjewzičha. Simeonqui Espíritu Santuž irpita žoñipantačha.

²⁶ Espíritu Santuqui Simeonžquiz taku tjaachičha, tuž cjican: "Ima ticzcan, amqui Yooz cuchanžquita Liwriiñi Jiliri cheraquičha".

²⁷ Jalla nuž taku tjaatiqvitztanaqui Espíritu Santuqui Simeón irpichičha timplu kjutñi. Nii oraqui Jesusiž maa ejpqui nii timpluquin chjitchičha. Nekziqui Jesusižquiz mantita lii jaru cumplichičha. ²⁸Jesusa cjita wawa cheržcu, Simeonqui kjaržtan kaazičha. Jalla nuž kaažcu, Yooz honorchiz cjeyajo, tuž cjichičha:

²⁹ —Yooz Tata, wejrqui amiž mantitacama kamiñ žoñtčha. Tuquiqui wejtquiz taku tjaachamčha. Anziqui amiž chiita taku cumplichamčha. Jaziqi tižtiquitztanaqui cuntintul ticznasačha. ³⁰Jaziqi wejt persun čhujjcžtan tii amiž cuchanžquita Liwriiñi cherchinčha. ³¹Tjappacha tii muntuquiz žejlñi žoñinacžtajapa tii Liwriiñi cuchanžquichamčha.

³² Tii Liwriiñiž cjen, Israel žoñinacžquizimi parti žoñinacžquizimi Yooz kamañ jicz tjeežtaž cjequičha, liwriita cjeyajo. Nižaza tii Liwriiñiž

cjen, Israel wajtchiz žoñinacaqui zuma honorchiz cjisnaquičha. —Jalla nuž chiichičha Simeonaqui.

³³ Simeonž chiitiquiztan Jesusiž maa ejpqui ninacž kuzquiz ispančiičha. ³⁴ Nekztanaqui Simeonaqui ninacžta Yoozquin mayizichičha walikaz cjejajo. Nižaza Jesusiž maaquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Werarapančhay, tii wawaž cjen walja Israel wajtchiz žoñinaca liwriitapanž cjequičha. Nižaza tii wawaž cjen yekjapa Israel wajtchiz žoñinacazti ujquin tjojtzaquičha. Tiiqui walja chawc jiliripanž cjequičha. Pero walja žoñinacaqui nii anaž rispitaquičha, Yooziž cuchanžquita cjenami. ³⁵ Tii wawaž cjen žoñinacaž kuzquiz pinsitanacaqui pajtaž cjequičha. Nižaza María, amqui tii wawaž cjen ancha llaquitam cjequičha. —Jalla nuž mazzičha Simeonaqui.

³⁶⁻³⁷ Nii oraqui tsjaa Ana cjiti žon želatčha, timpluquiz zakaz. Naatačha Yooz taku paljayiň profetqui. Jalla naaqui Fanuelž majttačha, Aser cjeta t'akquiztan. Pakallawk wata zalziquiztan, naaža lucuqui ticzičha. Anziqui walja chawc žontačha. Quinsakalc tunca pusin watchiztačha naa žewqui; timpluquiztan anapan ulniňtačha. Ayunascan Yoozquin mayizican, Yooz Ejpžquin sirwiňtačha majiňami weenami. ³⁸ Jesús cjita wawa timpluquiz želan, nii orapacha Ana cjiti žonqui nii wawžtan zalchinčha. Nuž zalžcu Yoozquin sparaquiž cjichinčha. Nekztan nii wawž puntu paljayi kalltichinčha Jerusalén watja liwriiz tjuňi tjewzňinacžquiz.

JESUSAQUI PAJKCHICHA

³⁹ Tjapa Yooz mantita lii cumplizcuqui Jesusiž maa ejpqui Galilea yokquin quejpchičha. Niiž persun watja Nazaret cjita quejpchičha. ⁴⁰ Jalla nii wajtquinaqui nii uzaqui pajkchičha. Tsjan tjupi y nižaza tsjan čhjultaki zizničičha. Yooz Ejpqui nii walja cwitichičha, nižaza yanapchičha.

⁴¹ Zapa wata niiž maa ejpqui Jerusalenquin ojkchičha, pascua pjijsta payi. ⁴² Jesusaqui tunca-pan wajtchiz cjen, niiž jamillžtan Jerusalenquin ojkchičha pascua pjijsta cuztrumpi payi. ⁴³ Jalla nekztan pjijsta žeržcuqui, quejpchičha ninacaqui. Jesús uzazti Jerusalén wajtquiz eclichečha. Niiž maa ejp ana ecliňi naychičha. ⁴⁴ Niiž maa ejpqui pinsatčha, “Niiž mazinacžtanž caa”, cjican. Jalla nuž cjen niiž maa ejpqui ojkchičha tsjii nooj intiru. Pero tjuňi kattan, Jesusa kjurchičha jamlanacžquin nižaza ocialž maziran. ⁴⁵ Maa ejpqui Jesusa ana wačhi atchičha. Jalla nekztanaqui Jerusalén watja quejpchičha, jalla nicju kjurzjapa.

⁴⁶ Tsjii čhjep majquitzan, maa ejpqui Jesús watchičha timplu kjuyla. Timpluquiz Israel lii tjaajiňi maestruncacžtan želatčha. Maestruncacž takunaca nonznatčha. Y nižaza maestruncacžquiz pewcznatčha Jesusaqui. ⁴⁷ Nii uzaž paljayta taku nonžcu tjapa žoňinacaqui ispantichičha, nii uzaž nuž čhjulumi zizniž chiyan. ⁴⁸ Jalla nekztanaqui nuž žejlňi cheržcu, ispantichi cjissičha maa ejpmi. Nekztanaqui niiž maaqui chiižinchinčha:

—Aay, tii wejt uza jay. ¿Kjažtiquiztan am nižta eclichamta? Am ancha llaquita kjurchinčha wejrnacqui. —Jalla nuž maaqui niižquiz chiižinchinčha.

49 Jalla nekztanaqui Jesusaqui maaquiz kjaazičha, tuž cjican:

—¿Wejr tjapa kjutñi kjurchamkaya? Wejt persun Ejpz kjuyquiz žejlstanpantačha wejtlaqui. ¿Jalla nii ana zizzat amyā?

50 Jalla nuž chiyan niiž maa ejpqui ana intintazzičha.

51 Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpz tan Nazaret cjita watja ojkchičha. Ničju irantičcu maa epiž mantitanaca cazñipanikaztačha. Maaqui jalla niiž nuž wattanacquitztan kuzquiz chjojchinčha.

52 Jalla nekztan Jesusaqui tsjan pajkchičha. Nižaza tsjan zizñi pinsamintuchiztačha. Yooz Ejpmi žoñinacami niiž cjen cuntintutačha.

3

JUAN BAUTISTAQUI YOOZ TAKU PALJAY-CHICHA

1 Zacarías Juan cjita majchqui Yooz taku paljayi kallantichičha. Jalla nii timpuquiz tii jilirinaca želatčha. Tsjiiqui Tiberio cjitatačha, juc'ant chawc jiliritačha niiqui. Tunca pjijskan wata jiliri cijican mantichičha. Nižaza tira mantiñipantačha. Tsjiizuñqui Poncio Pilato cjitatačha. Niiqui mantichičha Judea cjita yokquin. Tsjiizuñqui Herodes cjitatačha. Niiqui Galilea yokquin chawc jiliritačha. Nií lajkqui Felipe cjitatačha. Nii Felipi qui Iturea cjita yoka, Traconite cjita yoka, jalla nii pizc yokquin mantiñitačha. Tsjiizuñqui Lisanias cjitatačha. Niiqui Abilinia cjita yokquin mantiñitačha. Nii timpuqui ninacatačha pajk jilirinacaqui. **2** Nižaza nii timpuqui Anastan Caifastan timplu chawc jilirinacatačha. Nii timpuqui

Juanqui želatčha tsjii ch'ekti yokquin. Jalla nuž želan Yoozqui Juanžquiz takunaca paljaychičha. ³ Nekztan Juanqui tjapa kjutñi Jordán puj yokaran ojklaychičha. Nicju žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Ančhucqui kuznacaž campiya; Yoozquin kuzziz cjisna. Nekztan ančhuca ujnaca pertunta cjequičha. Jalla nekztanaqui bautistaž cjesačha.
—Jalla nuž paljaychičha Juanqui.

⁴ Tuquita tsjii Isaías cjita Yooz taku paljayñi profeta želatčha. Niiž cijrta takucama watchičha. Jalla tuž cjican, cijrchičha:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljayžcaquičha, tuž cjican: ‘Tsjii chawc jili-riž tjonaquičha. Jaziqui zuma kamaň jicz tjaczna. Tsjii zuma jicztakaz ančhuca kuznaca zumpacha tjaczna, y nižaza zuma li-jitumapanž cjee. ⁵ K'awanaca liwj tjatt-jatzna. Curunacami lumanacami zumpachaž wjajržna, nii jicz zuma zok'o okajo. Nižaza nii t'ojonacaqui zumpacha kjujz-catzna. Jalla nuž zuma kamaň jicz tjacz-naquičha. ⁶ Nii chawc jiliriž tjontan, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami Yooz Epiž cuchanžquita Liwriiñiž cheraquičha’ ”.

Jalla nuž cjican cijrchičha nii Isaías cjita žoñiqui.

JUAN BAUTISTAQUI ZOÑINACŽQUIZ CHIIZINCHICHA

⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui tjapa watjanacquiztan ulanžquichičha, Juanž bautista cjisjapa. Juanqui nii žoñinacžquiz cjichičha:

—Zkora irata incallñi žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquičha. ¿Ject ančhucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonya? ⁸ Kuz campiichinčhucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquičha, ančhuca campiita kuz kjana tjeezjapa. Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquičha, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquitztanpacha tjonīčha. Yoozqui anaž wejrnaca casticasačha”. Jalla nižta ana chiichiiz waquisičha ančhucqui. Yoozqui tii maznacquitztan Abrahamž majchmaatinaca paasačha. ⁹ Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookñi muntiqui k'aačhtaž cjequičha jir achtan. Jalla nuž k'aačhtiquitztanaqui, ujtaž cjequičha. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha. Ana zuma kamañchiz žoñinaca castictaž cjequičha. —Nuž cjican paljaychičha Juanqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Juanžquiz pewczičha:

—¿Jazioui čhjulut paaqui wejrnacio?

¹¹ Nekztanaqui Juanqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jequit pizc almillchiz cjechaj niiqui, tsjii almillaqui ana almillchiz žoñžquin tjaasačha. Tsjii wacchi čhjerchiz žoñiqui tsjii ana čhjerchiz žoñžquin niiž čhjeri tojnaquičha. —Nuž cjichičha Juanqui.

¹² Jalla nekztanaqui tsjii impuesto cobriñi žoñinacaqui Juanžquin tjonchičha, bautista cjisjapa. Nekztanaqui Juanžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi, ¿wejrnacqui čhjulut paaquiya?

¹³ Juanqui kjaazičha, tuž cjican:

—Lii jaruž cobraquičha. Anaž juc'anti cobraquičha ančhucqui.

¹⁴ Nižaza tsjii zultatunacaqui Juanžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Wejrnaczti čhjulut paaquiya?

Juanqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui žoñžquiztan anaž čhjulumi kjañasačha. Nižaza anaž fuerziyasačha. Nižaza žoñžquizimi ana inapankaz tjojtnasačha, tsjii cusasa packatzjapami. Nižaza ančhuc persun suelduchiz cuntintupanž cjee. —Jalla nuž cjican kaazičha Juanqui.

¹⁵ Tjapa žoñinacaqui Yooziž cuchanžquita Cristuž tjonz ancha tjewznatčha. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui kuznacquiz pinsichičha: “Juanqui Cristužlani” cjican. ¹⁶ Pero Juanqui tjappacha nii žoñinacžquiz cjichičha:

—Nonžna. Wejrqui kjaztankal bautisučha. Tsjiizuň wejt wirquin tjončha. Jalla niiqui Espíritu Santužtanami arajpach ujžtanami bautisaquičha. Jalla niičha wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Anal niiž čhjata chjojkzinimi atasačha, niižquiz atintisjapa. Inakaztčha wejrqui.

¹⁷ Juanqui tira paljaychičha, tuž cjican:

—Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquičha. Nekztan itsanacami zuma trigumi pjälznaquičha. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequičha. Niiž persun kjuyquin majcžtaž cjequičha. Nii itsanacazti liwj ujžtaž cjequičha, ana tjesni ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha.

18 Jalla nuž žoñinacžquiz chiižinchičha Juanqui. Nižaza yekja chiižintanacami paljaychičha, zuma Yooz taku paljaycan. **19** Nižaza wiruñaqui Juanqui Herodes cjita jiliržquiz iwjt'ichizakazza. Herodes cjita jiliri qui niiž jilž tjunatan zalsičha. Felipe ejitatačha niiž jilaqui. Nižaza Herodesqui iya anawalinaca paachitakalčha. Nekztan Juanqui Herodesquiz iwjt'ichičha tjapa niiž anawali paa-tiquiztan. **20** Herodeszti ana nonzičha. Juc'anti anawalinaca paachičha, Juan carsilquiz chawjcz-cama.

JESUCRISTUZ BAUTISTA

21 Juanqui ima carsilquiz chawcta želan, walja žoñinaca bautissičha. Nižaza Jesusa bautissizakazza. Jesusaqui bautista cjiscu Yooz Ejpžquin mayizatčha. Nii orapacha arajpacha cjetzičha. **22** Yooz Espíritu Santuqui tsjii palumažtakaz chjjwžquichičha Jesusiž juntuň. Nižaza arajpachquiztan tsjii altu jora paljayžquiňi nonzičha. Nii joraqui tuž cjican chiižquichičha:
—Amčha wejt ultim k'ayi Maatimqui. Amiž cjen anchal cuntintutčha wejrtqui.

JESUCRISTUZ TUQUITA ATCHI EJPNACACHA TINACAQUI

23 Jesusaqui nii oraqui quinsatunc watchiztačha. Jalla nekztanaqui niiž Yooz Epiž tjaata trabajo kallantichičha. Jesusiž tuquita atchi ejpnacaqui tinacačha. Primero Josež maati cjitažtakaztačha. Josequi Eliž majchtačha. **24** Eliqui Matatž majchtačha. Matatqui Leviž majchtačha. Leviqui Melquiž majchtačha. Melquiqui Janaž majchtačha.

Janaqui Josež majchtačha. ²⁵ Josequi Matatías majchtačha. Matatiasqui Amós majchtačha. Amosqui Nahumž majchtačha. Nahumqui Eslíž majchtačha. Esliqui Nagaiz majchtačha. ²⁶ Nagaiqui Maatž majchtačha. Maatqui Matatías majchtačha. Matatiasqui Semeiž majchtačha. Semeiqui Josež majchtačha. Josequi Judaž majchtačha. ²⁷ Judaqui Joanaž majchtačha. Joanaqui Resaž majchtačha. Resaqui Zorobabelž majchtačha. Zorobabelqui Salatielž majchtačha. Salatielqui Neriž majchtačha. ²⁸ Nerioui Melquiž majchtačha. Melquiqui Adiž majchtačha. Adiqui Cosamž majchtačha. Cosamqui Elmodamž majchtačha. Elmodamqui Erž majchtačha. ²⁹ Erqui Josuež majchtačha. Josuequi Eliezerž majchtačha. Eliezerqui Jorimž majchtačha. Jorimqui Matatž majchtačha. ³⁰ Matatqui Leviž majchtačha. Levioui Simeonž majchtačha. Simeonqui Judaž majchtačha. Judaqui Josež majchtačha. Josequi Jonanž majchtačha. Jonanqui Eliaquimž majchtačha. ³¹ Eliaquimqui Meleaž majchtačha. Meleaqui Mainanž majchtačha. Mainanqui Matataž majchtačha. Matataqui Natanž majchtačha. ³² Natanqui Davidž majchtačha. Davidqui Isaiz majchtačha. Isaiqui Obedž majchtačha. Obedqui Booz majchtačha. Boozqui Salmonž majchtačha. Salmonqui Naasonž majchtačha. ³³ Naasonqui Aminadabž majchtačha. Aminadabqui Aramž majchtačha. Aramqui Esromž majchtačha. Esromqui Fares majchtačha. Faresqui Judaž majchtačha. ³⁴ Judaqui Jacobž majchtačha.

Jacobqui Isaacž majchtačha. Isaacqui Abrahamž majchtačha. Abrahamqui Tarež majchtačha. Tarequi Nacorž majchtačha. ³⁵ Nacorqui Serugž majchtačha. Serugqui Ragauž majchtačha. Ragauqui Pelegž majchtačha. Pelegqui Heberž majchtačha. Heberqui Salaž majchtačha. ³⁶ Salaqui Cainanž majchtačha. Cainanqui Arfaxadž majchtačha. Arfaxadqui Semž majchtačha. Semqui Noež majchtačha. Noequi Lamecž majchtačha. ³⁷ Lamecqui Matusalenž majchtačha. Matusalenqui Enocž majchtačha. Enocqui Jaredž majchtačha. Jaredqui Mahalaleelž majchtačha. Mahalaleelqui Cainanž majchtačha. ³⁸ Cainanqui Enós majchtačha. Enosqui Staž majchtačha. Setqui Adanž majchtačha. Adanqui Yooziž paatiquiztan Yooz maatitačha.

4

SATANAS CJITA DIABLQUI JESUSA UJQUIZ TJOJTSKATZJAPA PECATCHA

¹ Jesusiž kuztan Yooz Espíritu Santuž kuztan tsjii kuzziztačha. Jalla nuž cjen Jesusaž Jordán cjita pujquiztan okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchičha ch'ekti yokquin. ² Jalla nii ch'ekti yokquin žejlchičha pusi tunc tjuñi. Jalla nuž želanaqui nii Satanás cjita diabluqui Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa pecatčha. Jalla nii pusi tunc tjuñi Jesusaqui ana čhjeri luljchičha. Jalla nižtiquiztan pusi tunc tjuñquiztan ana luljchiž cjen čhjeri eec-skatchičha. ³ Jalla nekztanaqui nii diabluqui cjichičha:

—Ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, amqui tii mazquiztan t'anta tuckatalla. —Nuž diabluqui chiichičha.

⁴ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Cijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Zoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasačha. Yooz takučha chekanaqui, jalla niičha ultim čhjerižtakazqui, Yooztan wiñaya žetzjapaqui”.

⁵ Jalla nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchičha tsjii pajk cur puntquin. Jalla nicju tjapa tii muntuquiz žejlñi yokanaca tjeezičha tsjii ratukaz. ⁶⁻⁷ Nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt yujcquiz quillsnaquiž niiqui, nižaza wejr rispitaquiž niiqui, tjapa tii yokquiz žejlñinaca amquiz tjaataž cjequičha. Wejrqui tjapa tii yokanaca tjaaccha, am mantisjapa. Tii yokquiz žejlñinaca amtaž cjequičha tjappacha. Tii tjappacha wejtquiz tjaatatačha. Jaziqui wejrqui jakziltižquiz tjaaz pecučhaja, jalla niižquin tjaasačha. —Jalla nuž cjichičha diabluqui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Satanás, wejtquitztan zaraka. Cijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Ultim arajpach Yoozquinkaz rispita. Nižaza nii alaja sirwa. Niikazza Yooz Jiliričha”, nuž cjican cjijrtačha.

⁹⁻¹¹ Nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchičha Jerusalén cjita watja. Nicju timplu pjurniquin chjitchičha. Nekztan cjichičha:

—Cijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Yooz Ejpqui niiž anjilanaca mantaquičha, am cwitisjapa. Ni-nacž kjaržtan am cwitaquičha, ana am kjojcha čhjojritžta cjejajo čhjul mazquiztanami”. Nuž

cjirtačha. Jaziqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kossuc tii yokquiz layžcalla.

¹² Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha: “Zoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquičha”.

¹³ Jalla nekztanaqui diabluqui ana čhjulu iyas pinsiñi cjissičha, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapaqui. Nekztanaqui tsjii kjažtapacha niižquitzan zarakchičha. Wiruň wilta ujquiz tjojtskatz yanznaquičha.

JESUCRISTUQUI YOOZ PUNTU PALJAYCAN OJKLAYCHICHA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui quejpžquichičha Galilea cjita yokquin. Walja Espíritu Santuž azziztačha. Tjapa yok kjutňi niiž quintuqui ancha ojkchičha. ¹⁵ Galilea yokquin želan judío ajcz kjuyanacquizimi tjaajiñitačha. Niiž tjaajintiquitzan tjapa žoñinacaqui niiž honora waytichičha.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHA

¹⁶ Nekztanaqui niiž persun watja ojkchičha, Nazaret cjita. Jalla niitačha niiž pajkta watjaqui. Jeejz tjuň nojiqui ajcz kjuyquin luzzičha, niiž cuztrumpi jaru. Jalla nii ajcz kjuyquin žejlcan, tsijtsičha Yooz taku liizjapa. ¹⁷ Nekztanaqui Isaías cjita profetaž cjirta Yooz taku, jalla nii libruqui chjalžtatačha Jesusa liyajo. Nii libro cjetžcu wajtchičha tii cjirta taku. Nekztan liichičha, tuž cjican:

¹⁸ “Yooz Espíritu Santuqui wejt kuzquiz žejlčha.

Wejrqui illztačha, pori žoñinaczquiz zuma taku maznajo. Nižaza wejrqui

cuchanžquitačha llaquizñi žoñinaca ana llaquiz llaquizajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha tanta žoñinacžquiz maznajo, ‘Liwriitaž cjequičha ančhucqui’ cjican. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha zur žoñinacž čhujqui čhjetnajo. Nižaza wejrqui cuchanžquitačha ana zuma langzkatta žoñinaca liwriyajo. ¹⁹ Yooz Ejpqui žoñinacžquiz zuma favora paaquičha. Jalla nuž nii zumanaca paazjapa Yooz Espíritu Santuqui wejttan chicapachačha”.

Jalla nuž Yooz taku cjirtačha.

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii libro pjucžcu ajcz kjuya atintiňi žoñžquiz intirjichičha. Nekztan nužquiz julzičha. Tjappacha nekz žejlňi žoñinacaqui tira niižquin chekznatčha. ²¹ Nekztanaqui paljayi kallantichičha, tuž cjican:

—Tonjpacha tii cjirta Yooz taku cumplissičha ančhucaž nonžnan.

²² Nekztanaqui žoñinacaqui chiichičha, tuž cjican:

—Walikazza tii Jesusaqui.

Niiž zuma chiita takunacquistan ispantichičha. Ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Anaj tiic Juz maatiya?

²³ Nekztan Jesusaqui tuž chiichičha:

—Ančhucaquiztan žoñi wejtquiz chiyačhani, “Am kullňi žoñimžlaj niiqui, ima wejr kullcan, am persunpacha kullalla”. Wejrqui Capernaum wajtquin milajrunaca paachinčha, jalla nii quintu nonzinčhucčha. Jaziui ančhucqui wejtquiz tuž

chiyačhani: “Nižtapacha tii am persun wajtquin paažinalla”. Nuž wejtquiz chiyačhani.

24 Jesusaqui tirapan paljaychičha, tuž cjican:

—Weraral chiyučha. Yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii Yooz taku paljayñi profeta zuma risiwasačha. Persun wajtchiz žoñinacazti nii Yooz taku paljayñi profetžquiz anaž juyzu paačha. **25** Tuquiqui tsjii Eliás cjita Yooz taku paljayñi profeta želatčha. Nii timpuqui walja žewžew maatakanaca želatčha Israel wajtquinaqui. Chjep wata sojta jiizziz ana wira chijinchičha. Jalla nižtiquiztan walja mach'atačha. Ana čhjeri želatčha nii wajtquinaqui. **26** Israel wajtquin walja žewžew maatakanaca želanami, Eliasqui ninacžquin ana cuchantatačha. Pero Sarepta cjita wajtquin tsjaa žew želatčha, Sidón cjita wajtž žcati. Jalla naa yekja wajtchiz žewaquin cuchantatačha Eliasqui. Jalla nužupan cjetčha. **27** Nižaza tuqui timpuzakaz tsjii Eliseo cjita Yooz taku paljayñi profeta želatčha. Nii timpuqui walja mojkchi janchichiz laa žoñinaca želatčha; lepra cjita conačha niiqui. Pero Eliseuqui persun wajtchiz laa žoñinacžquiz ana čhjulumi čhjetinchičha. Antiz tsjii Naamán cjita Siria wajtchiz žoñžquiz čhjetinchičha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.

28 Jalla nuž chiita nonžcu, tjappacha nii ajczñi žoñinacaqui muzpa žawjchičha Jesusiž quintra.

29 Ninacaqui walja tsijtsičha. Nekztanaqui wajtquiztan Jesusa ulanskatchičha. Nii watjaqui pajk waranc k'aw žcati želatčha. Jalla nuž k'aw kjutňi Jesusa chjitchičha, nii k'awquiztan kossuc tjojsjapa. **30** Ultimquizioui Jesusazti ninacž taypi

watchičha. Ana čhjulumi kjaž cjita ojkchičha.

TSJII ZAJRAZ TANTA ZOÑI CHJETINTA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui ojkchičha Capernaum cjita watja Galilea cjita yokquin. Jalla nicjuqui jeejz tjuň nooj Jesusaqui tjaajinchičha ajcz kjuyquin. ³² Niiž tjaajintiquiztan žoñinacaqui walja ispantichicha. Jesusaqui pajk jilirž tawkžtan tjaajinchičha.

³³ Jalla nii ajcz kjuyquiz tsjii zajraž tanta žoñi želatčha. Nii žoñiqui kjawchičha, tuž cjican:

³⁴ —¡Ay! Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimčha. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? ¿Kjažtiquiztan wejrnac aki tjon amjo? Wejrqui am pajučha. Yooziž zuma cuchanžquita Zoñimčha amqui. —Jalla nuž cjichičha nii zajraqui.

³⁵ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajrižquiz ujzičha, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! ¡Tii žoñžquiztan zaraka!

Jalla nekztanaqui žoñi tjojtcu zajraqui ulanchičha žoñinacaž cheranpacha. Ana nii žoñi čhjoritžcu, ecchičha. ³⁶ Nekztan tjapa žoñinacaqui ispantichicha. Jalla nekztan parlassičha, tuž cjican:

—¿Čhjul mantiňi takumekaz chiila tiiqui? Walja azziz tawkchizza. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Tiiž mantiquiztan zajramiž ulanla. —Nuž ispantichi parlassičha.

³⁷ Tjapa kjutňi nii yokaran Jesusiž ispantichuca paatanacquiztan walja parlasňitačha.

SIMON PEDRUZ AJMUZ MAA CHJETINTA

³⁸ Nekztanaqui Jesusaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu ojkchičha. Nekztan Simonž kjuyquin

luzzičha. Jalla nekz Simonž ajmuž maa ch'ujlñi cona laacjichi želatčha. Tjapa curpu walja kjakchi želatčha. Nii žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roct'ichičha:

—Chjetinžinalla, —cjican.

³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui naa laa žona kjutñi chutjatchičha. Nekztan laa žon čhjetinchičha. Ch'ujlñi conaqui apaltichičha nužquiz. Nii orapacha naa žonqui žaazinčha, nekztanaqui ninaca atinti kallantichinchā.

TJAPAMAN LAA ZOÑINACA CHJETINTA

⁴⁰ Nekztanaqui tjuñiz kattan, žoñinacaqui tapaman laa žoñinaca zjijcchičha, Jesusa čhejtnajo. Nekztan Jesusaqui zapa maynižquiz persun kjaržtan lanzičha. Jalla nuž lanžcu čhjetinchičha. ⁴¹ Nižaza tsjii kjaž laa žoñinacžquitztan zajranaca ulanskatchičha. Jalla nuž ulanskatan zajranacaqui kjawchičha:

—Yooz Maatimčha amqui, —cjican.

Nii zajranacaqui zizatčha, Yooziž cuchanžquita Cristupankazza Jesusaqui, jalla nii. Jalla nižtiquitztan Jesusazti zajranacžquiz ujzičha, tuž cjican:

—Jalla wejt puntuquitztan anapančha chiichiisqui.

JESUSAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑ PUNTU PAL-JAYCHICHA

⁴² Niiž jakakattaž wentan Jesusaqui wajtquitztan ulanchičha, ana žoñž žejlz yokquin. Pero nii wajtchiz žoñinacazti walja nii kjurčičha. Nižtami kjurñi žoñinacaqui irantichičha jakziquin Jesusa želatčhaj, jalla nicju. Nii žoñinacaqui Jesusaž atajs

pecatčha, ana jakziquinami okajo. ⁴³ Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Yekjap watjanacquin jaknužt žoñinacaqui Yooz zuma kamañchiz kamz waquizičhaja, jalla nii paljayzquiztančha wejrqui. Jalla nijapa wejrqui tii muntuquiz cuchanžquitačha.

⁴⁴ Jalla nuž paljaycan Jesusaqui ojklaychičha Galilea yokaran. Jalla nuž ojklaycan ajcz kjuyquizimi paljayñitačha.

5

JESUCRISTUQUI MILAJRU PAACHICHA

¹ Tsjii nooj Jesusaqui tsjii pajk kot atquin želatčha. Genesaret cjitačha nii pajk kotaqui. Jalla nekz želan walja žoñinacaqui niižquin tjonchičha. Yooz taku nonzjapa niiž myutata ancha ts'acjasatčha. ² Jesusaqui pizc laachi warcu cherchičha kot atquiz. Tsjii ch'iz tanñi žoñinacaqui warcunaca ecchitačha. Ninacaqui ch'iz tanz rednaca awjnacučha. ³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Simón cjita žoñž warcuquiz luzzičha. Simonžquiz nii warcu koluc atskatchičha kot mor kjutňi cheechi. Jesusaqui warcuquiz julžcu, žejlñi žoñinacžquin tjaajñi kallantichičha. ⁴ Jalla nuž žoñinacžquiz tjaajñi žeržcu, Simonžquiz cjichičha:

—Tii warcu am chjicha tsjan kos kjutňi. Jalla nekztan am ch'iz tanz rednaca tjojtžna.

⁵ Simonaqui kjaazičha tuž cjican:

—Wejt Tjaajiňi Maestro, zezioui wejrnacqui pakara langzinčha, pero ana zinta ch'iz tanchinchá. Nižtaqui amiž mantanaqui wejt ch'iz tanznaca tjojtznačha.

6 Nekztanaqui ch'iz tanz tjojtžcu, walja muzpa ch'iz tanchi joozičha, redmi wjajrzni kallantichičha. **7-8** Nii oraqui ninacž mazinaca yekja warcuquintačha koluc ažkquinalla. Ch'iz tanz wjajrzni kallantiqvitzan mazinaca kjaržtan wilzcu, kjawzičha yanapi tjonajo. Nii mazinacaqui irantižcu, nii pizc warcuquiz ch'iztan chijipsičha. Ch'iztan jos nii kotquiz kos julzni tjurchičha nuž wacchi ch'iz tanziž cjen. Nii cheržcu, Simón Pedruqui Jesusiž yujcquiz quillzičha. Nekztan cjichičha:

—Wejt Yooz Jiliri, ancha ujchiz žoñtčha wejrqui. Amtan chica ojklayzqui anal waquizučha.

9 Jalla nii wacchi ch'iz tanchiž cjen, Simon-aqui walja ispantichičha, nižaza niiž mazinacami. **10** Tsjii pucultan mazinacaqui Jacobžtan Juanžtan cjitatačha. Ninacaqui Zebedeož majchnacatačha. Jacobžtan Juanžtan nižaza ispantichi cjissičha. Jesusaqui Simonžquiz cjichičha:

—Ana am tsuca. Jalla tekztan nawjkchuc jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata amqui žoñinacam juntaquičha Yooztajapaqui.

11 Jalla nekztanaqui warcunaca yokquin irantskatžcu, ninacaqui tjappacha ecchičha. Nižaza nii ch'iz tanz langz jaytichičha Jesusižtan chica ojklayzjapa.

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ZOÑI CHJETINTA

12 Tsjii noojiqui Jesusaž tsjii wajtquiz želan, tsjii mojkchi janchichiz laa žoñi tjonchičha. Jesusa cheržcuqui, niiž yujcquiz puct'ichičha yokquiz-pacha. Jalla nekztanaqui rocchičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha amqu.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanzičha, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjissa.

Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žeitchi cjissičha mojkchi janchi laaquiztan. ¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi mantichičha ana jecžquizimi nuž nii čhjetinta puntu chiichiyajo. Nižaza cjichičha:

—Timpluquin oka amqui. Timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquičha. Jalla nižtiquiztan žoñinaca am žeitchi zizaquičha. Jazic oka amqui. —Nuž mantichičha Jesusaqui.

¹⁵ Jalla nuž ana chiyajo mantichiž cjenami, Jesusiž paata puntu juc'anti juc'anti parlita cjissičha tjapa kjutni žoñinacžquin. Jalla nii quintu nonžcuqui, ju'anti žoñinacaqui ajcsquichičha Jesusiž taku nonzjapa. Nižaza laanacami ajczquichičha Jesusaž čhjetinta cjisjapa. ¹⁶ Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui nii žoñinacžquiztan zarakžcu ana žoñinacž žejlz yokquin ojkchičha. Jalla nii yokquin Yooz Ejpžquin mayizichičha.

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

¹⁷ Tsjii nooj niž wiruñ Jesusaqui tjaajnatčha. Jalla niiran fariseo cjita žoñinacaqui julzi želatčha, nižaza judiuž kamaň lii tjaajiňi žoñinaca želatčha. Jalla ninacaqui tjapa Galilea watjanacquistan

tjonchičha, nižaza Judeaquitztan, nižaza Jerusalenquitztan. Nižaza Jesusaqui laa žoñinaca čhjetincan, Yooz azi tjeezičha. ¹⁸ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž žoñinacaqui tsjii zuch žoñi zjijcchičha tjajz zquitquiz callžcu. Irantižcu kjuyquiz majcz pecatčha. Jesusiž yujcquiz nonzinz pecatčha. ¹⁹ Pero muzpa žoñinacacaž ajcsiž cjen, ana Jesusižquin macjati atchičha. Nekztanaqui kjuya yawžcu, tsewctan kjuya pjetchičha, tejanaca apakžcu. Pjetquitztan nii zuch žoñi tsewctan kjuylchuc majcchičha tjajz zquitquiz callžcu. Kjuyltan žejlñi žoñinacž taypi nuž Jesusiž yujcquin apjatchičha. ²⁰ Ninaca tjapa kuztan tjonchi nayžcu Jesusaqui laa žoñžquiz cjichičha:

—Jilala, jaziqui am ujnacaqui pertuntačha.

²¹ Jalla nekztanaqui judiuž kamaň lii tjaajiñinacžtan fariseonacžtan kuzquiz pinsi kallantichičha, tuž cjican: “¿Ject tii žoñejo? ¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Yooz quintra anawalipanla tii žoñž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnacaqui pertunñiqui”. Jalla nuž pinsichičha nii žoñinacaqui.

²² Jesusaqui persun kuzquiz ninacaž pinsita naychičha. Nekztan ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan anchuca kuz nižta pinsejo?
²³ ¿Jaksilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiižinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaj? už “Tsijtsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj?
²⁴ Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha, ujnaca pertunzjapa.

Razunal chiyučha. Jalla nii zizjapa ančhucqui tiiž chera.

Nekztanaqui zuch žoñzquiz cjichičha:

—Amquiz cjiwčha, tsijtsna. Am tjajz zquitinaca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichičha Jesusaqui.

²⁵ Nii orapacha nii zuch žoñiqui tsijtsičha, žoñinacaž cheranpacha. Tjajz zquitit aptižcu, persun kjuya ojkchičha. Yooz honora waytican ojkchičha. ²⁶ Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchičha. Ekekscan ninacaqui Yooz honora waytichizakazza. Nižaza ninacpora parlassizakazza:

—Tonj tjuñiqui walja ispantichucanaca cherchinčhumčha.

LEVI CJITA ZOÑIQUI JESUSIZQUIN KUZZIZ CJIS-SICHA

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Jalla nuž ulanžcu tsjii Leví cjita žoñi cherchičha. Impuesto cobriňi žoñitačha niiqui. Impuesto cobriňi puestuquiz julzi želatčha žoñinacžquiz cobrican. Jesusaqui nii žoñzquiz cjichičha:

—Wejttanž ojkla.

²⁸ Nekztanaqui Leví cjita žoñiqui tsijtsičha. Impuesto cobriz langz apatatžcu, Jesusižtan chica ojkchičha.

²⁹ Nekztanaqui Jesusižtan pjijsta paazjapa, Leviqui persun kjuyquiz zuma čhjeri tjaczičha. Chjeri lujlcan Jesusaqui impuesto cobriňinacžtan nižaza yekja ujchiz žoñinacžtan chica julzi želatčha. ³⁰ Jalla nii cheržcu, fariseo žoñinaca nižaza judiuž lii tjaajiňi maestrunaca jalla

ninacaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacžquiz chuchi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan impuesto cobriñinacžtanami ujchiz žoñinacžtanami čhjeri lujl ančhucjo?

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui nuž nonžcu kjaazičha ninacžquiz, tuž cjican:

—Wiw žoñinacaqui kullni žoñi anaž pecasačha. Antiz laa žoñinacaž pecchiya. ³² Wejrqui “zumal kamučha” cjiňi žoñinacžquizi qui anal kjawzni tjonchinčha. Antiz “ujchizpančha” cjiňi žoñinacžquiz kjawzni tjonchinčha, ninaca Yoozquin kuzziz cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

³³ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz chiichičha, tuž cjican:

—Juanž tjaajintanacami fariseož tjaajintanacami walja ayunasñičha. Y nižaza ninacž cuzturumpi jaru walja Yoozquin mayiziñičha. Pero amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo? Chjeriž luljzla, nižaza mazk'a kjaz licžla, nižtakazla. —Nuž cjican uj tjojtunz pecchičha nii žoñinacaqui.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Zals pjijstiquiz žoñinacaž impittaž cjenaqui, ġkjažt zalsni žoñžtajapa ayunasasajo? Nii zalsni žoñi želanpacha anaž ayunasasačha. ³⁵ Tii jarquin nii zalsni žoñiž kjañtaž cjen, jalla nekztanž ayunasasačha.

³⁶ Tsjii taku chiichizakazza, tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii ew zquitquiztan riminta apakasačha, tsjelanzi zquití rimintisjapa.

Jalla nuž paaquiž niiqui, nii ew zquiti pertisnaquičha. Nižaza nii ew riminta apjattaqui tsjel zquitquiztan tsjemata cjequičha. ³⁷ Nižaza anaž jecmi tsjii zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasačha. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasačha. ³⁸ Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasačha. Nekziqui zkiz luusmi vinumi zumapanž cjesačha. ³⁹ Y nižaza t'amchi vinu licžcu, anaž ew vinu pecasačha. "Wejta t'amchi vinuqui walikazza", cjican cjequičha. Nižtazakaz žoñinacaqui Yooziž tjaata ew kamaña ana pecasačha.

6

TSJII JEEJZ TJUSTQUIZ WATTA

¹ Tsjii jeejz tjuň noojiqui Jesusaqui zkal taypiranž okatčha niiž tjaajinta žoñinacžtan. Jalla nuž ojkcan niiž tjaajinta žoñinacaqui tric oza kajjpchičha. Nuž kajjpžcu kjaržtan kjojchičha. Nekztan lujlchičha. ² Nii cheržcu tsjii kjažultan fariseo žoñinacazti ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta paajo? Jeejz tjuňquizi qui nižta anapančha paazqui. Učhum lii quintrala, ¿ana jaa?

³ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucpančha, ¿ana jaa? Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha: učhum David cjiita tuquita atchi ejpqui niiž mazinacžtan čhjeri eecskatchičha. ⁴ Chjeri eecznanaqui arajpach Yooz timpluquin luzzičha. Nicju Yooz yujcquiz

nonžta t'antanaca želatčha. Jalla nii t'anta aptižcu, lulchičha. Nižaza niiž mazinacžquiz tojunchičha. Anapantačha permitta nii t'anta luljsqui ina žoñžlaqui. Nižta lulžcuqui, lii quintrala niíqui. Timplu jilirinacžtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

5 Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.
Jeejz tjuñquizimi čhjulu paaz cjenami mantasačha.
—Nuž cjichičha Jesusaqui.

KJARA KJOÑCHI ZOÑI CHJETINTA

6 Niiž wiruñ jeejz tjuñquizi qui Jesusaqui luzzičha judionacž ajcz kjuyquiz. Jalla nii ajcz kjuyquin tjaajñi kallantichičha. Nicju tsjii žoñi želatčha žew kjara kjoñchi. **7** Nižaza judiuž lii tjaajiñinacžtan, fariseonacžtan želatčha. Nii žoñinacaqui Jesusaž awayt'atčha, jeejz tjuñquizi qui čhjetnaqui anaž čhjetna, jaa, jalla nii. Jalla nuž awayt'atčha, Jesusiž quintra nii jaru aptisjapa. **8** Pero Jesusaqui nižta ana wali pinsitanaca kuzquiz naychipančha. Jalla nekztanaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tsijsnsa. Tii taypiquin cjisna.

Nuž chiitiquiztanaqui nii žoñiqui nii taypiquin tsjitsičha. **9** Nekztanaqui Jesusaqui parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—Wejrqui ančhucaquiz tsjii pewcsnasačha. Jeejz tjuñquizi qui učhum liioui kjažt cjeejo? žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja. Zoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira ticskatasaja. Ančhucqui zumpacha zizza, zuma

paazqui učhum lii jaručha jeejz tjuñquizimi. —Jalla nuž cjican, chiižinchičha Jesusaqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž muytata žejlni žoñinacž kjutni chercherzičha. Nekztan kjara kjoñchi žoñžquiz cjichičha:

—Am kjara chjinzna.

Nii žoñiqui nuž kjara chjinžcu niiž kjara žejtchi quirchičha. ¹¹ Quintra žoñinacazti nii cheržcu walja žawjchičha Jesusiž quintra. Jalla nekztanaqui ninacpora pewcsarassičha, jaknužt Jesu-iž quintra paa-as, jalla nii.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹² Niiž wiruñaqui Jesusaqui tsjii curullquin ojkchičha Yooz Ejpžquin mayizi. Ween pakara Yooz Ejpžquin mayizichičha. ¹³ Tjuñiž tjewctanalla, niiž tjaajinta žoñinaca kjawzičha. Kjawžcu, Jesusaqui tuncapani illzičha niiž mantita apostolonaca cjisjapa. ¹⁴ Nii illzta apostolunacaqui tuž cjita tjuunacchiztačha: Simonatačha; nižaza niiž tsjii tjuuqui Pedro cijitazakazačha. Andrestačha, Simonž lajk Jacobotačha. Juantačha. Felipetačha. Bartolometačha. ¹⁵ Mateotačha. Tomasatačha. Jacobotačha; niíqui Alfeo cjita žoñž majchtačha. Simonatačha, nižaza niíqui Canaan t'akquiztantačha. ¹⁶ Judastačha, Jacobž lajk; nižaza Judas Iscariotitačha; jalla niíqui Jesu-iž quintra tarazunchičha.

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž illztanacžtan chijwžquichičha curullquiztan. Pampiquin irantižcu, niiž tjaajinta žoñinacžtan tsijtsičha. Nicju wacchi žoñinaca želatčha, tјapa kjuttan Judea yokquiztan, nižaza Jerusalén

wajtquiztan, nižaza Tiro yokquiztan, nižaza Sidón yokquiztan, jalla nii yokanacquitztan tjonchičha. Nii žoñinacaqui Jesusiž takunaca nonzni irantižquichičha. Yekjapanacaqui tjonchičha laanacquitztan čhetinta cjisjapa. ¹⁸ Nižaza yekjapanacaqui tjonchičha zajranacaž tantiquitztan liwriita cjisjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca čhetinchičha. ¹⁹ Jesucristuqui čhetinz azziztačha. Nižaza Jesusaqui tjapa nii žejlňi laanaca čhetinchičha niiž aztan. Tjappacha laa žoñinacaqui Jesusa lanz pecatčha, čhetinta cjisjapa.

JESUSIZ TJA AJINTANACA

²⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacž kjutňi cherzičha. Nekztan paljaychičha, tuž cji-can:

—Ančhucqui porinaca, Yooz mantita zuma kamañaqui ančhucaltajapačha. Jalla nižtiquitztan cuntintuž cjee.

²¹ 'Chjeri eecsñinaca, wiruň Yoozqui ančhucaquiz wali cjis Kataquičha, tsjii čhjeržtan chjekchižtakaz. Jalla nižtiquitztan cuntintuž cjee.

'Llaquitanaca, anzic ančhuc kaačhan. Wiruňaqui ananiiž chipchipaquičha. Jalla nižtiquitztan cuntintuž cjee.

²²⁻²³ 'Ančhucqui, Yooz Majchquin sirwiňi žoñinacchucčha. Quintra žoñinacaqui ančhucaquiz chjaawjkatčha. Nižaza jakurpayaquičha. Nižazaž ch'aanaquičha. Nižaza iñaraquičha. Ančhucaquiz ana zumapanž nayaquičha. Jalla nuž cjenami ancha cuntintuž cjee. Ančhuczti arajpachquin ojkžcu, wali kamaň wira tanznaquičha, tsjii chawc premiužtakaz. Nižtapan tuquitanpacha

tií ūñinac̄z tuquita atchi ejpnacaqui Yooz sirwiñi profetanac̄quiz chjaawjkatñipantačha. Jalla nižtiquiztan anziqui cuntintuž cjee.

24 'Ančhucqui ricachunaca, cuntintukaz tii wirquiz kamchinčhucčha. ¡Wiruñ anawalipanž ančhucaquiz wataquičha!

25 'Ančhucqui zuma cusasanacchiz kamchinaca, porižtakaz cjisnaquičha. Yoozquin ana cjuñziž cjen t'akjiriž cjisnaquičha. Ana walinacquitztan chipchinaca tsjii noojiqui ananiiž kaaquičha nižaza llaquitaž cjequičha.

26 'Ančhucqui, Yooz taku chiitažoka cjiñi žoninacčhucčha. Tjapa ūñinacaqui ančhuca honora waytaquiž niiqui ančhucaquiz juc'ant anawaliž cjequičha. Tuquitanpacha tii ūñinac̄z tuquita atchi ejpnacaqui nižtapan honora waytichičha toscara chiichiiñinac̄quiz.

QUINTRA ŽOÑINACŽTANAMI ZUMA KUZZIZ-PANZ CJEE

27 'Ančhucqui, wejt taku nonzñinaca, ančhucaquiz tuž cjiwčha: Ančhuca quintra ūñinacžtanami zuma kuzzizpanž cjee. Y nižaza zumapanž ninacžtan paa, nižaza ančhuca chjawjkatñinacžtanami zumapanž cjee. **28** Nižaza ančhuca quintra laykiñi ūñinacžquiz zuma tawkžtan paljaya ančhucqui. Nižaza ančhuc iñariñi ūñinacžtajapa zuma tawkžtan Yoozquin mayt'ižina. **29** Jakziltamiž am yujcquiz kichasaž niiqui, ana nižtapacha amqui kicha. Anačha cutjatzqui. Nižaza jakziltamiž am ira kjañasaž niiqui, nii kjañaj cjee. **30** Nižaza jakziltamiž amquitztan mayi tjonasačha, nuž tjaa. Jakziltamiž

amquiztan kjañasačha, nuž kjañaj cjee. Anam amqui quijasačha. ³¹ Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma kamz pecčhaj niíqui, jalla nižtapacha ančhucqui žoñinacžtan zuma kama.

³² 'Yekjapanacaqui ančhucatan zumaž munazičha. Ančhucqui ninacžtan alajapanakaz zuma munazaquíž niíqui, Ɂkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-učha" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paačha anawal kuzziz Zoñinacami. ³³ Yekjapanacaqui ančhucaquiz yanapčha. Ančhucqui ninacžtan alajapanakaz yanapaquíž niíqui, Ɂkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-učha" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami. ³⁴ Yekjapanacaqui ančhucaquiz onza. Ančhucqui ninacžtan alajapanakaz onznaquíž niíqui, Ɂkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal onznučha" cjican chiyasajo? Nižta irata zakaz paačha anawal kuzziz žoñinacami. Nekztan tsjii onzñizakaz tjewza. ³⁵ Pero ančhucqui quintra žoñinacžtanami zuma munazizpanž waquizičha. Nižaza ančhucqui quintra žoñinacžquizimi yanapz panž waquizičha. Nižaza ančhucqui onžcumí anaž tjewz waquizičha "Niimiž onz, jaa" cjicanaqui. Jalla nuž kamtiquiztanaqui Yoozqui ančhucaquiz tsjii pajk honora tjaaquicičha. Nižaza nuž kamtiquiztan ančhucqui tjeeža werar arajpach Yooz maatinacaž, nii. Nižaza nuž kamcanaqui Yooz irataž kamčha. Yoozqui okzñizakazza quintra žoñinacžquiziqui. ³⁶ Yooz Ejpqui walja okzñipančha. Nižta irata ančhucqui okzñi kuzziz cjee.

ZUMA KAMAQUICHA

³⁷ 'Ančhucalaqui anačha žoñinacž uj paatanaca chii chiizqui. Jalla nuž žoninacž uj paatanaca chii chiyaquiž niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquizi qui. Nižaza žoñinacžquizimi "Amqui Yooziž castictaj cjila", cjican chiyaquiž niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Nižaza jakziltä žoñit ančhuca quintra uj paačhaja, jalla niižquiz pertunz waquizičha. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz ujnaca zakaz pertunaquičha. ³⁸ Ančhucqui okzni kuzziz žoñinacžquizimi tja. Jalla nuž tjaan Yoozqui ančhucaquiz juc'anti tjaaquičha. Jalla tuž Yoozqui tjaaquičha. Ančhuca quelzquiz chijipi tjaaquičha. Tsajtsu tsajtsu nižaza walja kala ts'aczcu tjaaquičha. Jakziltat tuptalla tjaachaja, jalla niižquiz nuž tuptalla zakaz Yoozqui tjaaquičha. Nižaza jakziltat čhjuñi kuzziz tjaachaja, jallä niižquiz nuž čhjuñi zakaz Yoozqui tjaaquičha.

³⁹ Jesusaqui tsjii takunacžtan chiichičha, tuž cjican:

—Jaknužt zur žoñiqui yekja zur žoñi irpiñižtakaz zuma chjichasajo? Pucultanpachaž ojtquiz tjojtsnasačha. Jalla nižtaž ana zuma cjicjiñi žoñinacaqui. ⁴⁰ Tsjiilla cjesačha. Tsjii tjaajinta žoñiqui niiž tjaajiñižquiztan anaž juc'anti cjesačha, aunquimi istutiižcu tjaajiñi maestrupanikaz cjequičha. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

UJPUNTUQUIZTAN

Nižaza Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

41 —Amqui am jilž čhujcquiz tsjii cjuchilla cherasaž nioui, Ɂkjažtiquiztan am persun čhujcquiz pajk cjuchchi ana cherjo? **42** Am persun čhujcquiz nii pajk cjuchchi ana cherasaž nioui, Ɂkjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, “Jila, am čhujcquiztan nii cjuchilla apakzinačha”, cjicanajo? Ana zum žoñičha amqui. Primeruqui am persun čhujcquiztan pajk cjuchchi apakalla. Nekztan zuma cherasačha. Y nižaza am jilž čhujcquiztan cjuchilla apakasačha. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui uj puntuquiztan.

ZOÑINACAQUI PAJTAZ CJESACHA NINACZ KAM-TIQUIZTAN

43 Nižaza žoñinacž kamaň puntuquiztan Jesusaqui tjaajinchičha tuž cjican:

—Tsjii zum muntiquiztan ana zum frutanaca anawira pookasačha. Nižaza tsjii ana zum muntiquiztan zum frutanaca anazakaz pookasačha. **44** Nižaza zapa muntinaca niiž frutanacquiztan pajza. Jalla nižtiquiztan tsjii ch'ap muntiquiztan higo fruta anaž pooki atasačha. Nižaza tsjii ch'ap muntiquiztan uwas fruta anaž pooki atasačha. **45** Tsjii zuma kuzziz žoñiqui zuma takunaca paljayñipančha. Tsjii ana zuma kuzziz žoñizti ana zuma takunaca paljayñipančha. Jaknužt kuzquiz pinsičhaja, jalla nuž chiičha žoñinacami.

46 Jesusaqui cjichizakazza:

—Ančhucqui anaž weriž chiitacama kamčha. Jazioui, Ɂkjažtiquiztan ančhucqui wejt tjuu ay-nakjo, wilta wiltajo, “Wejt Jiliri, wejt Jiliri”, cjicanajo? **47** Yekjap žoñinacazti wejtquin tjonžcu

wejt takunaca tjapa kuz nonža Nižaza weriž chiitacamaž kamčha. Jalla tižtaž nii žoñiqui. ⁴⁸ Jalla nii žoñiqui kjuya kjuychičha. Primeraqui yoka jwetchičha, maz zalzjapa. Nii mazquin zalžcu, jalla nii maz juntuň chjuczičha nii kjuy simintu. Nekztan kjuya pirkichičha. Wiruñaqui tsjii puju kjaz chjijpi ojkchičha, walja pjatsi. Nekztanaqui nii kjazqui ojkchičha, kjuya t'eznata. Pero anapan t'ezni atchičha. Nii kjuyaqui maz juntuň kjuytatačha. ⁴⁹ Yekjap žoñinacazti wejt taku ana tjapa kuz nonža. Nižaza weriž chiitacama anaž kamčha. Jalla tižtaž nii žoñiqui. Jalla nii žoñiqui kjuyazakaz kjuychičha, ana maz simintuchiz. Wiruñaqui nižazakaz tsjii puju pjatsi, kjazqui kjuya t'ezinsjapa ojkchičha. Nekztanaqui nii kjuyaqui ezzičha. K'ala kuztačha. Jalla nižtaž nii ana weriž chiitacama kamňi žoñiqui.

7

TSJII CHJETINTAQUI

¹ Jesusaqui nuž paljayz žeržcuqui, Capernaum cjita watja ojkchičha. ² Nicju tsjii romano zultat jiliri želatčha. Niiž ancha zuma piyunaqui ancha laatačha, ticzmayatačha. ³ Nii zultat jiliriqui Jesusiž quintu zizcu, tsjii kjažultan judionacž jilirinaca cuchanžquichičha, Jesusižquiz rocžcajo niiž piyuna čhetnajo. ⁴ Jalla nekztanaqui mantita žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha. Nekztanac ancha roct'ichičha, tuž cjican:

—Tii zultat jiliriqui ancha zumačha. Jalla nižtiquiztan yanapchucapančha. ⁵ Učhum watja

walja rispitñičha. Nižaza tsjii učhumž ajcz kjuya kjuykatchičha niiqui.

⁶⁻⁷ Nekztanaqui Jesusaqui nii rocñinacžtan ojkchičha. Kjuya žcati cjisnan, nii zultat jiliri qui tsjii niiž mazinaca cuchanžquichičha, Jesusižquiz chii, tuž cjican:

—Wejt jiliri, am yujcquizic anal waquizučha, am wejt kjuyquiz luzajo. Wejrqui persunpacha eksinčha am kjuri ojkzjapa. Am ojkzqui ch'amaž cjesačha. Tekztanpacha tsjii taku chiyalla. Nuž amiž chiitiquiztanac žetaquičha wejt piyunaQUI. ⁸ Wejrmi wejt jiliriž mantitacama ojklaiñčha. Nižaza wejt zultatunacaqui weriž mantitacama ojklayñčha. Jaziqui tsjiimil mantučha, “Oka” cjican. Nekztan ojkčha. Nižaza tsjiimil kjawznučha. Nekztanac tjončha. Nižaza tsjiimil mantučha, “Tižta paa” cjican. Niimi zakaz paačha. Nižtazakaz amqui mantasačha, wejt piyuna žetajo.

⁹ Jalla nižta taku nonžcu, Jesusaqui, chiichičha:
—Cusapachaž chiičha nii žoñiqui, —cjican.

Nekztanaqui apsñi žoñinacž kjutñi chersičha. Cheržcu tuž cjichičha:

—Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquitzanami.

¹⁰ Nii jiliriž cuchanta žoñinacaqui jilirž kjuya irantižcu chekapan laa piyuna žejtchi zalchičha.

TSJII ZOÑI JACATATCHI

¹¹ Wiruñaqui Jesusaqui tsjii Naín cjita watja ojkchičha, niiž tjaajinta žoñinacžtan nižaza tama žoñinacžtan. ¹² Wajt žcati irantižcu, tsjii alma

callñi cherchičha. Jalla nii ticziQUI zinta maati-tačha. Niiž maaQUI žewtačha. Walja nii wajtchiz žoñinacaQUI cumpañtatčha. ¹³ Cheržcu, Jesucristu JiliriQUI naa maatak žonaQUI okzičha, tuž cjican:

—Ana kaa amqui.

¹⁴ NekztanaQUI JesusaQUI žcatžinchičha. Almiž cajuna lanzičha. Alma callñinacaQUI nužQUIZ tsijtsičha. NekztanaQUI JesusaQUI ticzi žoñžQUIZ cjichičha:

—Jilala, amQUIZ cjiwčha, “Zaažna”.

¹⁵ Jalla nii chiitiquiztanaQUI nii ticzi žoñiQUI žaaazičha. Nekztanac chii kallantichičha. NekztanaQUI JesusaQUI niiž maaQUIZ intirjichičha. ¹⁶ Jalla nuž cheržcu, tjappacha tsucchičha. Nižaza tjappacha Yoozquin honora waytichičha, tuž cjican:

—Učhum wajtQUIZpacha tsjii chawc Yooziž cuchanžquita žoñiQUI jecsila, oré. YoozQUI niiž wajtchiz žoñinaca yanapi tjonchičha.

¹⁷ Jalla nekztanaQUI tjapa Judea yokaran nižaza nii yok tjiyaran Jesusiž zuma paata quintu ojkchičha.

JUAN BAUTISTAQUI JESUCRISTUZ PUNTU ZIZ PECCHICHA

¹⁸ Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaQUI nii žoñi jacatatchi quintu quint'ichičha JuanžQUIZ. Jalla nižtiquiztan JuanQUI Jesusiž quintu zizzizakazza. NekztanaQUI pucultan niiž tjaajintanaca kjawzičha. ¹⁹ Nekztan Jesusižquin cuchanžquichičha, niižquin pewcznajo, tuž cjican:

—Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui Yoozquiztan cuchanžquita Cristumpankaya; uz yekjaž tjonasaj?

²⁰ Juanž cuchanta žoñinacaqui Jesusižquin žcatžinchičha. Jalla nekztanaqui irantižcu, cjichičha:

—Juan Bautistaqui wejrnacž cuchanžquičha amquiz pewcznajo: “Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui nii Cristumkaya, uj yekjaž tjonasaj?”

²¹ Nii orapacha nuž irantitiquiztan Jesusaqui walja žejlňi laanaca čhjetinchičha. Nižaza zajraž tanta žoñinaca čhjetinchičha. Nižaza zur žoñinacž čhujjqui čhjetinchičha. ²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Juanžquin quepa. Amiž chertanaca nonžtanaca quint'izca. Weriž paatanaca mazca. Zur žoñinaca cherzňi cjissila. Nižaza coj žoñinaca zuma kjojchchiz ojklayňi cjissila. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinacami zuma janchichiz žejtčhi cjissila. Nižaza oñ žoñinacami nonzňi cjissila. Nižaza ticzi žoñinaca jacatatchi cjissila. Nižaza pori žoñinacžquiz Yooz liwriiňi taku paljaytapančha. ²³ Jakziltat weriž paatanaca, chiitanaca nonžcu ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

²⁴ Juanž cuchanžquita žoñinacaž ojktan, Jesusaqui Juanž puntuquiztan chiichičha. Tjapa žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—¿Chjulu ch'ekti yokquin cherzňi ojkchinčhuctaya? ¿Tsjii tjamiž tjizinta kalu cherzňi ojkchinčhuctaya? Anapanž jaz. ²⁵ ¿Tsjii

finu zquitchiz žoñi cherzñi ojkchinchuctaya? Anapanž, jaz. Finu zquitchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlčha. Nižaza wali jiru kamñi cusasanacchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlčha. ²⁶ Nekztanac, ¿éhjulu cherzñi ojkchinchuctajo? Yooz taku paljayñi profeta cherzñi ojkchinchuccha. Nužupancha. Juanqui Yooz yujcquiz juc'antičha parti Yooz taku paljayñi profetanacžquiztanaqui. ²⁷ Juanž puntuquiztan Yooz tawk libruquiz cijrtačha tuž cjican:
 “Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquičha ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristo zuma tjewskataquičha”.

²⁸ Juan Bautistačha parti žoñž maatiquiztan tsjan juc'antiqui. Pero tjapa Yoozquin kuzziz žoñimi Yooz maati cjequičha. Chjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjaaa juc'antičha. —Jalla nuž cjichičha Jesucristuui.

²⁹ Jalla nuž nonžcuqui tjapa Juanž bautistaž žoñinacami cjichičha:

—Zumapančha Yooz Ejpqui, —cjicanaqui. Nužuzakaz cjichičha impuesto cobriñi žoñinacami, Juanž bautista cjicanaqui. ³⁰ Pero fariseo žoñinacazti judiož lii tjaajijiñinacžtanpacha Yoozquin kuzziz puntuquiztan chiižinta ana juyzu paachičha. Nižaza Yooziž cuchanžquita Juan Bautista ana rispitchicha. Nižtiquiztanaqui ana Juanž bautistatačha.

³¹ Jesucristo Jiliriqui cjichičha:

—¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Ectnaca iratatajo tinacajo? ³² Ocjala irataž tiinaca, ¿ana jaa? Ocjalanacaqui palazquin

uzincan niiž mazinacžquiz altu tawkžtan kjaw kjawčha, tuž cjican: “Wejrnacaž pincallu pjujtan, ana tsajtchinčhucčha ančhucqui. Wejrnacaž llaquita itsan, ana kaachinčhuccčha”. Jalla nižta ocjala iratačha tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui.

³³ ¿Kjažtiquiztan nižta iratajo? Juan Bautistaqui tjonchičha. T'anta ana luljñitačha. Vinumi ana licñitačha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui chiichinčhucčha: “Zajriž tantačha niíqui”, cjican.

³⁴ Wiruñaqui wejrqui tjonchinčha. Chjulumi luljchinčha. Nižaza čhjulumi licchinčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt quintra chutčha: “Walja luljñičha licñičha tiiqui. Jalla tiipančha ujchiz žoñinacž maziuiya, nižaza impuesto cobriñinacami”. Nuž chiyiñčhucčha. ³⁵ Tuž zakal cjiwčha: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaajinta puntu tjeeža.

JESUSAQUITSIIFARISEOZOÑŽKJUYQUINLU-JLCHICHA

³⁶ Wiruñaqui tsjii fariseo žoñiqui Jesusa luli kjawzičha. Nekztanaqui niiž kjuya ojkchičha Jesusaqui. Niiž kjuya irantižcu misquiz julzičha luljzjapa. ³⁷ Nii wajtquizpacha tsjaa ancha ujchiz maatak žonqui želatčha. Jesusa luli ojkchi quintu zizcu, fariseo žoñž kjuya irantižquichiñčha alabastro cjita maz putillžtan. Nii putillaqui zuma uluraz aceiti chjjipitačha. ³⁸ Nižaza naaqui ancha kaacan Jesusiž kjojch latuquiz julzinčha. Jalla nekztanaqui naaža čhjujc kaj čhjojcan Jesusiž kjojcha awjzñi kallantichinčha. Nekztan naaža persun charžtan Jesusiž kjojcha chjujzinchinčha, zuma kjoñipacha. Nekztan Jesusiž kjojcha

chjulsinčha. Nekztanaqui Jesusiž kjojchquiz nii zuma uluraz aceitižtan tjajlzinchinčha. ³⁹ Jalla nuž cheržcuqui, fariseo impitñi žoñiqui persun kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Tii žoñiqui ultim werar Yooz taku paljayñi žoñizlaj niiqui, tiiqui zizkalal, taa maatak žoñ ancha uj payiňčha, jalla nii. Taa žoñzti tiiž kjojcha zakal lanlanžla”.

¿JAKZILTAT JUC'ANTI YOOZQUIN K'AACHIÑI CJESAYA?

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz cjichičha:

—Simona, amquiz tsjii taku chiyasačha.

Nekztan nii Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi, wejtquiz chiyalla.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Tsjii pucultan žoñiqui denario cjita paaz kajatačha. Tsjii žoñiqui 500 denario cjita paaz kajatačha. Tsjiuzuñzti 50 denario kajatačha. ⁴² Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ana wira pjojki atchičha. Nižtami ana wira pjojki atchiž cjen nii kajñi žoñiqui nii pucultan žoñinacžquiz cjichičha: “Ančhucaž kajžta paazqui anal cobračha. Jaziqui nužquizpanikal pertunačha”.

Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jaziqui kjaaznalla amqui. ¿Jakziltat nii pucultan žoñžquitzan nii ana cobriñi žoñžquiz juc'anti k'aachiiñi cjesaya?

⁴³ Jalla nekztanaqui Simón cjita fariseuqui kjaazičha, tuž cjican:

—Nii pajk kaja ana cobrita žoñiqui juc'ant k'aachiñi cječhani.

Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Razunam chiičha.

⁴⁴ Nekztanaqui naa maatak žona kjutñi cheržcu Jesusaqui Simonžquiz cjichičha:

—Wejrqui am kjuya luzquichinčha. Amqui anam kjaz onanchamčha, tii wejt kjojcha awjzjapa. ¿Taa maatak žon cherkay? Taa maatak žonzti persun čhjujc kajlližtan wejt kjojcha awjzinčha. Nekztanaqui persun charžtan chjujzinčha. ⁴⁵ Amqui wejtquiz anam chjulzamčha. Naazti nuž luzcu wejt kjojchami chjul chjulžinchinchinčha. ⁴⁶ Amqui wejt achquiz ana aceitimi alžinchamčha. Naazti wejt kjojchquizimi zuma uluraz aceite alzinčha. ⁴⁷ Jalla nižtiquiztan amquiz chiižinučha tužu. Walja naaža ujnaca pertuntiquiztan taa maatak žonqui juc'anti wejr k'ayachtičha. Jakziltat ujliquiztan pertunta cječhaja, jalla niiqui anaž juc'anti k'ayachtičha.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:

—Am ujnacaqui pertuntačha.

⁴⁹ Nekztan parti impitta žoñinacaqui nii nonžcu ninacpora parla kallantassičha, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Wali ujnacamiž pertunla. Ujquiztan žoñinacamiž pertunčha.

⁵⁰ Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichičha:

—Amiž criitiquiztan jazioui amqui liwriitačha. Jazioui cuntintum okaquičha.

8

*MAATAKANACAQUI
YANAPCHICHA* *JESUSIZQUIZ*

¹ Wiruñaqui Jesusaqui wacchi watjanacaran jochinacaran ojklaychičha. Jalla nuž ojklaycan Yooz mantita zuma kamaña, jalla nii puntu paljaychičha. Niiž tuncapan illzta apostolonaca niižtan chicapachatačha. ² Nižaza tsjii kjažultan niiž čhetinta maatakanaca cumpaňtichičha, ni-nacžtan chica. Niiž tuquiqui nii maatakanacaqui zajraž tantatačha, y nižaza conanacchiztačha. Jalla nii maatakquitztan tsjaaqui María Magdalena cjititačha. Jalla naaquitztan pakallak zajranaca ulanchitačha. ³ Nižaza tsjaa žon želatčha, Juana cjiti, Chuza cjita žoñž tjuntačha. Naaža lu-cuqui Herodes cjita jiliri yanapñi secretariotačha. Nižaza tsjaa Susana cjiti žon želatčha. Nižaza tsjii kjažultan iya maatakanacaqui apsñitačha. Nii maatakanacaqui persun cusastan atintiñitačha Jesusižquiz.

CHJACZ QUINTU

⁴ Walja žoñinacaqui watjanacquitztan Jesusa cheri ulanžquichičha. Walja žoñinacaž nuž juntazziž cjen, Jesusaqui tsjii quintu quint'ichičha, tuž cjican:

⁵ —Tsjii zkala čhjacñi žoñiqui zkal čhjaqui ojkchičha. Nekztan zkal semilla wichcan wichcan čhjacchičha. Chjaccan, parti semillanacazti jiczarán tjojtsičha. Nii tjojtsi semillaqui tjecantatačha, y nižaza wežlanacaž lujltatačha. ⁶ Tsjii parti zkal semillanacazti maz yokaran tjojtsičha. Nii tjojtsi semillanacaqui jecžcanpacha

nužquiz kjoñchičha. Anaž umit yoka želatča.
 7 Parti zkal semillanacazti ch'ap yokaran tjojtsičha. Nuž juntu pakan ch'apinacakazza atipchiqui. 8 Parti zkal semillanacazti zum yokquiz tjojtsičha. Nekztan pajkchičha. Nuž pajkžcu, zuma čhjeri pookchičha, patac čhjerchiz zapa chjojlluquiz. —Nuž quint'ižcu Jesusaqui altu tawkžtan cjichičha:

—Jecčhalaj cjuñchiz niiqui, ž-nonžna.

9 Jalla nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha:

—¿Jaknužt chii tii am takojo? —cjican pewczičha.

10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cji-can:

—Ančhucaquiz Yooz pachaž tjaajnaquičha ančhuca kuzquiz, niiž mantita kamañ puntuquiztan, nii. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz chiyučha Yooz mantita kamaña puntuquiztan. Jalla nužquiz weriž chiita quintu nonžcuqui parti žoñinacaqui ana wira intintiñiž cjissa. Weriž chiitiquiztanaqui ana wira tantiiñiž cjissa.

11 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:

—Jalla tižta puntunacquitztanž chiičha wejt zkala čhjacz quintuqui. Yooz takučha nii zkal semillanacaqui. 12 Nii jiczaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžtanaqui, diablu cjita zajraqui tjonza, ninacž kuz turwayžinzjapa. Jalla nuž paačha diabluqui, nonžni žoñinacaž Yooz taku ana criyajo, y nižaza ninacaž ana liwriita cjejajo. 13 Nižaza nii maz yokaran žejlñi žoñinacaqui Yooz taku

nonzičha. Yooz taku nonžcupacha cuntintuž catokčha. Pero Yoozquin tjapa kuzzizpan ana nonža. Tsjiipacamakaz catokčha. Chjul pruebaž tjonanami ratullaž quejpsa. ¹⁴ Nižaza nii ch'ap yokaran žejlñi žeñinacaqui Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžcu anaž tjapa kuztan catokčha. Cusasanacapankaz cherza; nižaza wali jiru kamspanž pecčha; nižaza ppijstanacapankaz pecčha. Jalla nižtiquiztan čhjul ana walinaca tjontan, ninacž kuznaca turwayskatčha. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatža. Jalla nižtiquiztan ana zuma kamasačha. Ana pookni zkalažtakaz kamčha. ¹⁵ Nii zum yokquiz žejlñi žeñinacaqui Yooz taku nonzičha. Tjapa kuztan Yooz taku nonža. Tjapa kuztanž catokčha. Nižaza Yooz takucama zuma kamčha Yoozquin tjurt'iñi kuzziz. Jalla nižtiquiztan zuma pookni zkalažtakaz kamčha, zumapankaz kamčha.

MICHA TJEEZ QUINTU

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchičha tuž ejican:

—Anaž jecmi micha tjeeznasačha cajun kjuyltan nonzjapa, už tjajz zquit koztan nonzjapa. Micha tjeez nonz juntuñpanž nekzipan tewznasačha kjuyquiz luzñi žeñinačzquin kjanajo. ¹⁷ Chjulu čhjojžtami wažtapanikaz cjequičha. Nižaza ana Yooz puntu ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequičha.

¹⁸ Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jakziltažlaj catokni kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokni kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan

Yooz takuqui anapan intintiňiž cjequičha, “intintučha wejrqui” chiichiž cjenami. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

JESUCRISTUZ FAMILIA PUNTU

¹⁹ Wiruñaqui Jesusiž maatan niiž lajknacžtan irantižquichičha, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Pero niižquin ana macjati atchičha. Kjuyquiz walja žoñinaca želatčha. ²⁰ Jalla nekztanaqui tsjii žoñiqui Jesusižquiz mazzičha, tuž cjican:

—Am maami am jilanacami kjuy zancu žejlčha. Am cherz pecčha.

²¹ Jesusaqui nekztan kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz taku nonzniž žoñinacaqui y nižaza Yooz takucama kamniž žoñinacaqui, ninacapančha wejt familia cuntaqui, wejt maa cuntaqui, y nižaza wejt jilanaca cuntaqui.

JESUSACHA TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTINQUI

²² Tsjii nooj Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan luzzičha tsjii warcuquiz. Nekztanaqui tuž cjichičha:

—Tii kotž nawjktuňtanž ojklay.

²³ Jalla nuž ojkcan Jesusaqui tjajchičha. Nekztanaqui tiripintit wali pjursanti tjami zalchičha. Jalla nii tjamiž cjen warcuqui kjaz ljojkižtan julzmayaž cjisnatčha, kjaz chijipi. ²⁴ Nekztanaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchičha, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, Tjaajiňi Maestro, kotquiz julzmayaž cjis učhumqui. Ticznačhan učhumni. —Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui

žaazičha. Nekztanaqui tjamžquiz nižaza kjaz ljojkimi mantichičha apaltajo. Jalla nuž mantitiquiztanaqui tjamimi kjaz ljojkimi apaltichičha. Ch'ujupan cjissičha. Nužquiz walikaztačha. ²⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz chižinchičha, tuž cjican:

—¿Ana wejtquin kuzziz cjissinchuckaya? —Nuž pewcztiquiztan, nii tjaajinta žoñinacazti tsucchi ispantichi cjissičha. Nižtiquiztan ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Tjamimi kjazmi tiiž mantitaca-maž ojkčha, tiiž chiita takukaz cazza.

TSJII ZAJRAZ TANTA ZOÑI CHJETINTA

²⁶ Nižtami Gadara cjita yokquin irantichičha, kotž nawjktuňtan, Galilea cjita yokž nawjktuňtan.

²⁷ Jesusa yokquiz chjijwžtan tsjii nii wajtchiz žoñiqui macjatžquichičha. Ažk watanaca zajraž tantapantakalčha nii žoñiqui. Zajraž tantiquiztan ana zquití cutňitakalčha. Nižaza ana kjuyquizimi kamňitakalčha. Campu santuran kamňitakalčha. ²⁸⁻²⁹ Jesusa cheržcu, niiž yujcquiz tuzi t'okzičha yokquizpacha; kjawcan puct'ichičha. Nekztanaqui Jesusaqui žoñi tanñi žajra mantichičha žoñžquiztan ulnajo. Nii chiitiquiztan zajraqui kjawchičha, tuž cjican:

—Jesus, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'učha, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

Tuquiqui wilta wilta zajraqui nii žoñi tanňitakalčha. Nižaza nii wajtchiz žoñinacaqui zajraž tanta žoñi čhejlňitakalčha, y nižaza

carinžtan mokñitakalčha. Jalla nuž moktiquiztanami čhejltiquiztanami carina kojkžcu atipasñipankaztakalčha. Jalla nekztan zajraqui nii žoñi ch'ekti yokaran zajt zajtskatchičha.
30 Nekztanaqui Jesusaqui nii pewczičha, tuž cjican:

—¿Chjul tjuuchizzamta?

Nii zajraqui kjaazičha:

—Tama cjitaž wejrqui, —cjican.

Tama zajranacaqui nii žoñžquiz lusñitakalčha.
31-32 Zcati cururan wacchi cuchinacaqui luljcan žejlñitakalčha. Jalla nižtiquiztan zajranacaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Anaž wejrnat casticta cjejajo mantalla. Nii cuchinacžquin luzkatalla. —Jalla nuž mantiskatz pecchičha zajranacaqui. Nekztanaqui Jesusaqui nuž mantichičha. **33** Jalla nekztanaqui nuž mantitiquiztan zajranacaqui žoñžquitztan ulanžcu cuchinacžquin luzi ojkchičha. Cuchinacžquin luzcuqui cuchinaca tjiiranchičha tsjii k'aw kjutñi. Nekztanaqui nii cuchinacaqui kossucpacha tjojtsičha nii barranc k'awquiz. Nižaza kotquin tjojtsičha. Jalla nužquiz tjapaticičha.

34 Cuchi itzñinacaqui nii cheržcu walja tsucchijajtchičha. Watjaran jochiran quintu quint'ican ojklaychičha. **35** Nii quintu nonžcu walja žoñinacaqui ojkchičha nii paatanaca cheri. Jesusižquin irantižcu, nii zajaž tanta žoñi žejtchi cherchičha. Nii žoñiqui julzi želatčha Jesusiž kjojch latuquiz, zquitи cujtchi. Nižaza zuma tawkchiztačha, ana lucuratžtakaztačha. Jalla nuž cheržcu, nii cheri tjonchi žoñinacaqui

nužquiz ispantichičha. ³⁶ Nii žoñi čhjetiñi cherchi žoñinacaqui quint'ichičha parti žoñinacžquiz, jaknužt Jesusaqui žoñi čhjetinčhaja, jalla nii. ³⁷ Nii quintu nonžcu, tjapa Gadara cjita yokquiz žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roqui kallantichičha nawjk okajo. Nii žoñinacaqui cuchinacaž pertissiž cjen waljaž eksnatčha. Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui tsjii warcuquiz luzzičha, ojkzjapa. ³⁸ Nii zajriquiztan čhjetinta žoñiqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Amtan chical ojkkatalla.

Pero Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tekz am žela. ³⁹ Am kjuya oka. Zoñinacžquizim amqui quint'aquičha jaknužt Yoozqui am čhjetintčhaja, jalla nii.

Nekztanaqui nii žoñiqui ojkchičha. Jalla nuž ojkžcu tjapa kjutñi watjaran quint'ichičha, jaknužt Jesusaqui nii čhjetintčhaja, jalla nii.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI CHJETINÑI

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaž kotž nawjktuňtan quejpžquitan, žejlñi žoñinacaqui tjapa kuz risiwchičha. Tjappacha Jesusiž tjonz tjewsitačha. Nekztanaqui niiž tjontiquiztan cuntintutačha.

⁴¹ Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui irantižquichičha; ajcz kjuy jiliritačha. Nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz puct'ichičha. Nekztanaqui rocchičha niiž kjuya okajo. ⁴² Nii oraqui nii žoñž zinta majtqui ticzmayatačha. Tuncapan watchizačha naa majtqui. Nekztan Jesusaqui jilirž kjuya ojkchičha. Jesusaž okan, walja žoñinacaqui ts'acjascan apzičha.

43 Jalla ninac̄tan juntu tsjaa laa maatak žonqui okatčha. Tuncapan wata inturu ljok ojkñi laa t'akjisichintakalčha. Nižaza medicunac̄quiz kullkatjawi ancha castassinčha, ana čhjulchiz cjissintačha. Nuž kullkatžcumí ana wira žetatčha.

44 Nekztanaqui naa laa žonqui Jesusiž wir kjuttan macjatchinčha. Niiž zquit tjiiquiz lanzinčha. Nii orapacha nuž lanžcuqui žejtchinčha. Nižaza ljok ojkñimi tsjitsičha.

45 Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Ject wejr lanzejo?

Tjappacha ninacaqui ana zizñi chiichičha, nuž pewc̄tiquiztan. Jalla nuž cjen Pedruqui niiž mazinac̄tan cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, tii žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa, nižaza tjapa kjuttanž am tewjctewjc̄cha. Jaziqui ¿kjažtiquiztan am nuž pewc̄jo, “¿Ject wejr lanzejo?” cjicanajo?

46 Nekztanac Jesusaqui cjichičha:

—Tsjii tsjiiQUI wejr lanzičha. Wejr persun kuzquiz naychinčha wejt azioui tsjii čhjetinchičha, jalla nii.

47 Naa maatak žonqui waj nuž Jesusiž kuzquiz pajta ziztiquiztan, cjarcatcan macjatchinčha. Nekztan Jesusiž kjojchquiz quillzinčha. Tjapa žoñinaca želan naaqui mazzinčha, nii orac lanzintaž naaqui, jalla nii. Nižaza nii lanžcu nii orapacha žejtchi quirchinčha naaqui. Jalla nuž cjican mazzinčha Jesusižquiz. **48** Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Cullacalla, tjapa kuztan criichiž cjen čhjetinta cjissamčha. Jaziqui cuntintum am okaquičha.

⁴⁹ Jesusaž ima naatan parla žeržnan, tsjii žoñiqui tjonchičha Jairo cjita žoñž kjuyquiztan. Nii Jairuqui ajcz kjuy jiliritačha. Tjonchi žoñiqui Jairužquiz cjichičha:

—Am majtqui ticzinpančha. Anam iya tii Maestružquiz molistis waquizičha.

⁵⁰ Jalla nii takunaca nonžcuqui, Jesusaqui Jairužquiz cjichičha:

—Ana am nic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuzziz cjee. Nekztan am uzqui žetaquičha.

⁵¹ Jairuž kjuya irantižcu, Jesusaqui anaž jecmi kjuyquiz luzkatchičha. Jesusižtan Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, naa uza maa ejpžtan jalla ninacakaz luzkatchičha. ⁵² Nii kjuyquiz žejlňi žoñinacaqui tjappachaž kaatkalčha. Nižaza naa uzaž ticziž cjen walja llaquitatakalčha. Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Anaž kaa. Taa uzqui anačha ticzin, antiz taa uzqui tjajčha.

⁵³ Nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žejlňi žoñinacaqui tjassičha nii nonžcu. Ticzinpančha nuž zizzičha parti žoñinacaqui. ⁵⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa uza kjara tanzinchičha, y nižaza altu tawkžtan chiichičha, tuž cjican:

—Kolta cullacalla, žaazna.

⁵⁵ Nii orapacha wilta žejtchin cjissinčha. Nižaza nii orapacha tsijtsinčha. Nekztan Jesusaqui mantichičha naa uzaquiz čhjeri tjaaznajo. ⁵⁶ Naaža maa ejpqui nuž jacatatchiž cjen ancha ispan-tichičha. Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz paljaychičha:

—Anaž jecžquizimi chiichiyaqičha tii čhjetinta quintu, —nuž cjichičha Jesusaqui.

9*APOSTOLUNACA CUCHANTA*

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan illzta apostolonaca kjawzičha. Nekztan ninacžquiz mantiz azi tjaachičha, tjapaman zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanaca čhetinzjapa. ² Nižaza Jesusaqui ninacžquiz mantichičha Yooz zuma kamañ puntuquitztan paljayajo, y nižaza laa žoñinaca čhjetnajo. ³ Nižaza cjichičha:

—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquičha, jiczquin ojkcan. Anaza ajtsmi, anaza žak quelsmi, anaza čhjerimi anaza paazmi. Nižaza zinta zquitikaz chjichaquičha. ⁴ Jakzi kjuyquinami irantižcuqui nii kjuyquin alujasaquičha. Jalla nicjuž kamaquičha, nii yokquitztan ojkzcama. ⁵ Yekjap wajtchiz žoñinacaqui ančhuc anaž risiwz pecaquiž niiqui, nii wajtquitztanž ulnaquičha. Nižaza ančhuca kjojchquiz zcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquičha. Jalla nii tsajt tsajtstaqui siñalaž cjequičha ninacž quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen.

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusiž nuž taku tjaatiquiztan apostolonacaqui niiž mantitacama ojkchičha. Tjapa jochinacž kjutňi ojkchičha, liwriiňi Yooz taku paljaycan, y nižaza laanaca čhetincan.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

⁷ Tsjii chawc jilirioui Herodes cjita želatčha. Jesusiž quintu zizcu, ana čhjulumi naazipančha nii oraqui. Inakaz želatčha. Jesusiž quintu nonžcu yekjapanacazti cjichičha:

—Juanqui ticziquitztan jacatatchižlani.

8 Yekjapanacazti chiichičha tuž cjican:

—Tiila Eliasqui; jecžquichila.

Elías cjitaquí tuquita Yooz taku paljayñi profetačha. Yekjapanacazti Jesusiž puntu chiichičha, tuž cjican:

—Tiila tsjii tuquita Yooz taku paljayñi profetaqui, jacatatchila.

Jalla nuž cjenami Herodes cjita jiliri qui inakaz cjissičha. **9** Nii Herodesqui tuž cjichičha:

—Wejrpančha mantichintqui, Juanž acha muržcajo. Anzi qui wacchi milajru paata quintunaca nonznučha. ¿Jectpan nii milajrunaca paaňejo? ¿Juanpan cjesajo?

Jalla nekztanaqui Herodesqui Jesusižtan walja zalz pecchičha.

ZOÑINACŽQUIZ CHJERI TJAAZ MILAJRU

10 Wiruñaqui Jesusiž illzta apostolonacaqui cutjatchičha. Nekztan Jesusižquiz quint'ichičha jaknužt kamtčaha, jalla ninaca. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchičha tsjii ana žejlz yokquin, Betsaida cjita wajtž žcati.

11 Nuž ojcta zizcu, žoñinacaqui walja apzičha. Nekztanaqui nuž apžiquiztan Jesusaqui zuma risiwchičha. Ninacžquiz paljaychičha Yooz mantita zuma kamaň puntu. Nižaza laanaca čhjetinchičha.

12 Zezi cjee ora Jesusiž tuncapan illzta apostolonaca niijquin macjatchičha, tuž cjican:

—Tii žoñinaca cuchna joch kjutňi wajt kjutňi okaj cjee; tjajz kjuya kjuržcaj cjee; nižaza lujlz čhjeri kjuržcaj cjee. Tekziqui anaž čhjulumi žejlčha. Jalla nuž cuch waquizičha amqui.

13 Pero Jesusaqui niiž illzta apostolonacžquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Ančhucž antiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anaž wejtnacalta čhjulumi žejlčha. Pjijska t'antallžtan pizc ch'izlližtan, nižtallakaz wejtnacalta žejlčha. Tinacžquiz tjaazjapa anapan wacasačha. Tinacžquiz tjaasjapa, ¿čhjeri kjayi okasaya?

14 Nii žejlñi žoñinacaqui pjijska warank luctakatačha. Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz cjichičha:

—Tjulžna tii žoñinacaqui pjijska tuncquitztan pjijska tunca jalla nuž t'aka t'aka tjulžna.

15 Jalla nuž niiž mantitacama paachičha. Nekztan tjappacha julzičha. **16** Nekztanaqui Jesusaqui persun kjarquiz nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz tanzičha. Nuž tanžcu arajpach kjutñi cherzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquž cjichičha, jalla nii t'antiquiztan, ch'izquitztan. Jalla nekztanaqui t'unžcu niiž tjaajintanacžquiz chjalzičha, parti žoñinacžquiz tojznajo. **17** Nekztanaqui tjapa nii žoñinacaqui chjekañcama lulchičha. Jalla nuž lujltanaqui žejtchi t'anta ch'iz t'unanaca tuncapan canasta chhijpi ricujchičha.

JESUSACHA YOOZIZ CUCHAÑŽQUITA CRISTUQUI

18 Tsjii nooj ana žoñinaca želan, Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatčha. Niiž tjaajinta žoñinacapantačha niižtan chicapachaqui. Jesusaqui ninacžquiz pewczičha:

—¿Jaknužt pinsi žoñinacaqui wejt puntuquiztanajo?

¹⁹ Nekztanaqui nii tjaajintanacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yekjap žoñinacaqui cjičha, Juan Bautistaž amqui. Yekjapanacazti zakaz cjičha, Elías amqui. Yekjapanacazti cjičha, tuquita Yooz taku paljayñi profetažlani jacatatchini, —jalla nuž cjičha.

²⁰ Jaziqui nekztanaqui Jesusaqui wilta pewczičha, tuž cjican:

—Ančhuczti, ¿wejt puntuquiztan kjažzaž cjeejo? Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yooziž cuchanžquita Crustumčha amqui.

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zumpacha niiž tjaajintanacžquiz iwjt'ichičha, ana jecžquizimi nižta maznajo.

JESUSAQUI NIIZ PERSUN TICZ MAZZICHA

²² Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Yooz cuchanžquita žoñtčha wejrqui. Pero walja sufristančha; nižaza wajt jilirinacami timplu chawc jilirinacami judiož lii tjaajiñinacami wejr ana jilirižtakaz nayaquičha. Nižaza wejr conta cjistančha. Nižaza čhjep majquiztan jacatačha.

²³ Wiruñaqui tjapa nii žejlñi žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica kamz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamaň wira tjatzla. Nižaza čhjul pruebanaca watanami zapuru wejttan chicapacha cjee, aunquimi persun wirami apt'ačhani. ²⁴ Jakziltat persun kamaň wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañaqui

ana tjaataž cjequičha. Jakziltat wejt laycu persun kamaň wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha. ²⁵ Arajpachquin wiñaya kamaň wira pertaquíž niiqui, ¿tii muntuquiz žejlñi cusasa čhjuljapat sirwasajo? ²⁶ Nižaza quintra žoñinacaž želan, jakziltat wejtquiztan wejt tawkquiztan ana pajní chiyaquiž niiqui, wejrqui nižtazakal niižquiztan ana pajní chiyačha wejt mantiz timpuquiz, nekzioui. Tsjii noojiqui walja poderchiz quejpžcačha wejt Yooz Ejpž aztan, nižaza wejt Yooz Ejpž anjilanacžtanpacha. Mantizjapa quejpžcačha. ²⁷ Weraral cjiwčha. Tsjii žoñinaca tekz žejlcanpacha anaž ticznaquičha ima Yooz mantiz timpuquiz kallantan.

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

²⁸ Tsjii quinsakal tjuñquiztan Jesusaqui curulla yawchičha Yooz Ejpžtan parli. Nižaza čhjepultan niiž illzta žoñinaca chjitchičha, Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan; jalla ninacaqui Jesusižtan chica ojkchičha. ²⁹ Yooz Ejpžtan parlican, Jesusiž yujcmi niiž cuitta zquitimi walja llijñi kjana-panikaz cjiissičha, chiwicamatačha. ³⁰ Nii orapacha pucultan luctak žoñiqui parisižquichičha, Jesusižtan parlisjapa. Nii pucultanaqui Moisestan Eliastantačha. ³¹ Nii pucultanaqui walja chiw kjana llijñi taypiquiz tjonatčha. Jesusiž ticz puntu parlatčha. Jerusalén wajtquiz jaknužt ticznačhaja jalla nii puntu. ³² Nii oraqui Pedružtan niiž mazinacžtan anchaž tjaji tjonkatatčha pero nii cheržcu ninacž tajimi zajtchičha. Jesusiž tjeežta honora cherchičha nii pucultan žoñinacaž niižtan

želan. Walja chiwi llijñi kjanñi cherchičha.
 33 Pucultan žoñinacaž Jesusižquiztan zarakan, Pedruqui cjichičha:

—Wejt Tjaajiňi Maestro, tekz žejlzqui wali-pankazza! Jaziqui čhjep chjujlli kjuya kjuysla, tsji-iqui amta, tsjiiqui Moisesta, tsjiiqui Eliasta, jalla nuž.

Pedruqui ana zuma tantiižcu chiichičha.
 34 Jalla nuž Pedruž chiyan, tsjii tsjirižtakaz macjatžquichičha. Nekztan ninacžquiz urpuntichičha. Jalla nuž urpuntiçquitztan nii čhjepultan illzta žoñinacaqui walja tsucchičha.
 35 Tsjirquiztan tsjii jora chiižquiňi nonzičha, jalla tuž cjican:

—Jalla tiičha wejt k'ayi Maatiqui. Jalla tiiž chiita taku nonžna.

36 Jalla nuž nii joraž chiitan, Jesusaqui zinalla želatčha. Nii čhjepultan illztanacaqu i nužquiz ch'uju quirchičha. Ana jecžquizimi nii cherta puntu chiichičha.

TSJII ZAJRAZ TANTA ZOÑI CHJETINTA

37 Niiž jaka tažu curquiztan chjjiwžquichičha. Walja žoñinacaqui Jesusižtan zali tjonchičha. 38 Nii tama žoñinacžquiztan tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiňi Maestro, wejt zinta majch cheržinžcalla. 39 Wilta wilta zajraž tantačha. Nii zajraqui anchaž kjaw kjawkatčha. Nižazaž t'uckatčha. Atquiztan ch'utuž jupokskatčha. Persun janchiž čhjojristskatčha. Niižquiztan ana zarakz pecčha. 40 Amiž tjaajinta žoñinacžquiz

rocchinčha, wejt majch čhjetžinajo. Ana atchipančha.

41 Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tii žoñinacajay ana criiñipančha. ¡Walja uj-nacchizchucpančha ančhucjay! ¿Čhjul oracamat ančhucatan wejr želaquiya? ¿Čhjul oracamat ančhuca ujquitzan wejr awantaquiya? Nižtaqui am majch zjjjcžcalla.

42 Nii žoñž laa majch Jesusižquiz macjatan, zatraqui yokquiz tjojtchičha. Wilta t'uckatchičha. Jalla nekztanaqui Jesusaqui zajra ujzičha. Nii žoñž majch čhjetinžcu, niüz persun ejpžquiz intirjichičha. **43** Nii Yooz aztan paata obra cheržcu tjapa žoñinacaqui ispantichičha. Zoñinacaž ispan-tichi želan, Jesusaqui niüz tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

44 —Tjapa kuztanž tii weriž paljayta nonžna ančhucqui. Anaž tjatzna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Quintra žoñinacžquiz wejr intirjital tarazuntal cjeečha.

45 Jalla nuž chiyan niüz tjaajinta žoñinacaqui ana intintazzičha. Nižaza nii chiitaqui ana kjanzt'itatačha, ninaca intintajo. Ana intintazcumi, pewcz eksnatčha niüz chiita taku kjana intintisjapa.

YOOZ YUJCQUIZ, ¿JECT TUCQUIN CJES?

46 Wiruñaqui niüz tjaajinta žoñinacaqui ninacpora ch'aassi kallantichičha, jakziltat ninacžquitzan tucquin cjes, jalla nii. **47** Ninacž kuz pinsita zizcu Jesusaqui tsjii uza tsijtskatchičha niüz latuquiz. **48** Nekztan ninacžquiz paljaychičha:

—Jequit wejt cuntiquiztan tsjii uza risiwchaj niiqui, wejrpacha risiwcha. Nižaza jequit wejr risiwchaja, nižaza risiwcha wejr cuchanžquiñi. Jakziltat ančhucaquiztan wirquin nayta cjicjiyačhaja, jalla niičha tucquin zuma honorchizqui.

49 Wiruñaqui Juanqui cjichičha:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, tsjii žoñiqui am tjuu chiican zajranaca chjatkatchičha. Nii cheržcu wejrnacqui ujzinčha, “Ana nižta paa”, cjican. Nii žoñiqui anačha učhumnacatan ojklayñi.

50 Pero Jesusaqui cjichičha:

—Anaž nuž atajčha, jalla. Nižta paañiqui anačha učhumnacatan quintra. Jakziltažlaja ana učhumnacatan quintra, jalla niiqui učhum favoraž paačha.

TSJII OJKTA PUNTU

51 Jalla nekztanaqui Jesusiž arajpacha ojkz tjuñi žcatzinžcatčha. Jalla nižtiquiztan walja p'ektichičha Jerusalén watja ojkzjapa. **52** Niiž tuqui žoñinaca cuchanchičha, alujamint kjuya kjuržcajo. Jalla nekztanaqui nii cuchanta žoninacaqui Samaria cjita yokquin tsjii watja macjatchičha. **53** Nii Samaria wajtchiz žoñinacazti ana kjuyquiz kjawz pecatčha Jesusaž Jerusalén watja ojkz cjen. **54** Nii quintu nonžcu Jacobžtan Juanžtan Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, ¿kjažt cjes? Wejrnacqui arajpachquiztan uj mantížquila, cjiwčha, ninaca tjatanzjapa. Jaknužt tuqui timpu Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta paatčhaja, jalla nuž. Jalla nuž waliž cjesaž, ¿ana jaa?

55 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui ninacaž kjutní cherzičha. Nekztanaqui ujzičha, tuž cjican:

—Ančhuca kuzqui ana waličha. Anaž tantiyassa ančhucqui. **56** Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui tsewctan tjonchinčha, ujchiz žoñinaca liwriizjapa. Ana tjonchinčha ujchiz žoñinaca tjatanzjapa.

Jalla nekztanaqui yekja watja ojkchičha.

JESUCRISTUZTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

57 Jiczquiz okan, tsjii žoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, jakziquinam ojkčhaja amqui, wejrqui chicapachal ojklayz pecučha.

58 Nekztan Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzti anal kjuychizza, tjajzjapami.

59 Wiruñaqui Jesusaqui yekja žoñžquiz tuž cjichičha:

—Wejttan chicaž ojklaya.

Nii žoñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, primiraqui wejt ticzi ejp tjatznačha.

60 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ticzižtakaz ana zuma kamañchiz kamní žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjatžla. Amqui ojкла, Yooz mantita zuma kamañ puntuquiztan paljayzjapa.

61 Wiruñaqui yekja žoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayz pecučha. Pero primiraqui wejt filianacžquiz wejt ojklayz puntu mazinžquiz pecučha.

62 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jakziltat Yooztajapa langzñi kalltičhaja, jalla niiqui tirapan Yoozta langz waquizičha, ana wir kjutñi cheržcu. Jakziltat wir kjutñi cherznasaž niiqui, nižaza tuquita kamañ wirquiz quejps pecasaž niiqui, jalla niiqui anaž Yooz mantita zuma kamaña tanznasačha.

10

JESUSAQUI YOOZ LANGZQUIN ZOÑINACA CUCHANCHICHA

¹ Jalla wiruñaqui Jesusaqui pakallak tunc zoñinaca illzičha. Jalla nuž illžcu Jesusaqui niíž tuqui tjapa kjutñi pucultan pucultan cuchanchičha, jakziquint okačhaja, jalla nii. ² Ima cuchancan ninacžquiz cjichičha:

—Tsjii puntul chiižinasačha. Zkalaqui walja žejlčha. Pero zkala ajzñi zoñinacačha upaqui. Yooz Ejpqui zkal Patrunačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquiztan mayiza, zkala ajzñi zoñinaca cuchanžcajo.

—Jalla nuž paljaychičha Jesusaqui, zoñinacačha zkalažtakaz. ³ Nižaza Jesusaqui niíž cuchanžquita zoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui uuzanacažtakaz cuchnučha. Tanñi kitinacaž cheechi zoñinacž taypiquin ojklayaquičha ančhucqui. Jaziqui persunpachaž cwitazaquičha. ⁴ Nižaza anaza quelsmi chjichaquičha, anaza paaz pulsami. Ana enenžcu jiczquizic okaquičha. ⁵ Tsjii kjuya luzcu, ančhucqui tsaanaquičha, tuž cjican: “Tii kjuychiz zoñinacaqui walipankaj cjila”. ⁶ Nicju zuma kamñi zoñinaca želaquiž niiqui, walipankaz cjequičha nii kjuychiz zoñinacaqui. Nižaza nii kjuyquiz

zuma kamñi žoñinaca ana želaquiž niiqui, ančhucaž tsaanta takuqui nužquizkaz cjequičha.

⁷ Kjuyquiztan kjuya ana ojklayaquičha. Tsjii kjuya irantižcu, nekzpachapan kamaquičha. Chjulut nii kjuychiz žoninacaqui onačhaja jalla niicž lujlznaquičha. Langzñi žoñinaca pacta cjis waquizičha. ⁸ Tsjii wajtja irantižcu nii wajtquiz jakziltakat ančhuc kjawžnačhaj niiqui, jalla nekzioui lujlznaquičha čhjulu onanami.

⁹ Nižaza nekz žejlñi laanaca čhjetnaquičha. Nižaza paljayaquičha, tuž cjican: "Yooz mantita zuma kamaña ančhucaquiz žcatžinžquičha".

¹⁰⁻¹¹ Nižaza tsjii wajtquiz irantižcuqui, jalla nii wajtquiz anaž ančhuc kjawznaquiž niiqui, calli kjutñiž ulnaquičha, nii wajt žoñinacžquiz tuž cjican: "Tii wajt pulpu wejtnaca kjojchquiz zcatchipan cjen, jalla tii wajt pulpu tjappacha tsajt tsajtsnačha. Jalla tii tsajtstaqui siñalaž cjequičha ančhuca quintra. Pero ančhucqui tuž zizla, Yooz mantita zuma kamaña ančhucaquiz žcatžinžquichitačha". Jalla nuž chiižcuqui, nii ana ančhuc kjawzñi wajtquiztan okaquičha.

¹² Wejr cjiwčha ančhucaquiz; casticz tjuñquiziqui nii wajtchiz žoñinacaqui juc'anti castictaž cjequičha, nii tuquita Sodoma cjita wajtchiz žoñinacžquiztanaqui.

YOOZQUIN ANA JUYZU PAAÑI ZOÑINACŽ PUNTU

¹³ ¡Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz anawaliž wataquičha! ¡Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz anawaliž wataquičha! Ančhuca watjanacquiziqui walja milajrunaca

paatatačha. Tiro Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž nioui, walipan nii wajtchiz žoñinacaqui werar Yoozquiz cjuñzniž cjitasačha, "Ujchizpantčha; pertunalla", cjicanaqui. Nižaza ninacž uj sint'ižcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeesni cjitasačha, lutu zquitchiz cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjajlžcu, jalla nuž. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan ančhucqui casticu tjaaz tjuñquiziui juc'anti castictaž cjequičha nii Tiro Sidón cjita watjanacchiz žoñinacžquitzanaqui. ¹⁵ Capernaum wajtchiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui pinsejo, "Yoozqui učhum honorchiz cjiskataquičha", cjicanjo? Anaž nuž cjesačha. Pero ančhuczti kozzuc tjoittaž cjequičha infiernuquin sufrisjapa, parti ujchiz žoñinacžtan chica.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Jakziltat ančhuca taku nonžaj nioui, nižaza wejt takumiž nonža. Nižaza jakziltat ančhuca taku ana nonz pecchaj nioui, nižaza wejt taku anaž nonz pecčha. Nižaza jakziltat wejt taku ana nonz pecchaj nioui, nižaza werj cuchanžquiňi Yooz Ejp anaž nonz pecčha.

CUCHANTA ZOÑINACAQUI QUEJPZQUICHICHA

¹⁷ Wiruñaqui nii pakallak cuchanta žoñinacaqui ancha cuntintu quejpžquichičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, am tjuu chiižcu, am aztan zajaranacami ulanskatchinchá.

¹⁸ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Jesalla, tsjii rayužtakaz Satanás cjita diabluqui arajpachquitztan tjojtsičha. Jalla nuž cherchinčha.

19 Wejrqui ančhucaquiz wejt azi tjaazinčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui zkorami yek'achuncami tjecznaquíž niiqui anaž kjaž cjisnasačha. Nižaza nii wejt aztan tjapa quintranaca atipaquičha.

20 Zajranacaž ulantiquiztan ančhucqui anaž ancha chipchipasačha. Antiz ančhuca tjuunaca arajpachquin apuntitiquiztan, nekztanž ančhucqui chipchipz waquizičha.

CUNTINTU ZOÑINACA

21 Nii orapacha Jesusaqui ancha cuntintutačha Yooz Espíritu Santuž cjen. Nekztan cjichičha:

—Yooz Tata, arajpachquinami yokquizimi ampančha wali chawc jilirimqui. Am puntunaca humilde žoñinacžquiz tjeezamčha, intintajo. Pero tii muntuquiz wali estudiantinacami zizñinacami am puntunaca anaž intintazzičha, čhjožtažtakaz niñacžquiziqui. Jalla nužupančha am munañpaqui, Yooz Tata. Jalla nižtiquiztan am honora waytučha.

22 Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacami wejtquiz tjaajinchamčha. Anaž jecmi wejt kuz zizza. Yooz Tata, am panikaz wejt kuz zizza. Nižaza am kuz anaž jecmi zizza. Wejr panikal zizučha. Nižaza Yooz Tata, jakziltižquiz wejrqui am kuz zizkatz pecučhaja, jalla ninacazakaz am kuz zizaquičha.

23 Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan zina želatčha. Ninacžquiz cheržcu cjichičha:

—Anchucqui zuma paatanaca cherchinčhucčha. Jakziltat weriž paatanaca persun

čhjujcžtan cherchižlaja, cuntintuž cjesačha.
24 Wacchi tuquita Yooz taku paljayñinaca nižaza tuquita chawc jilirinaca, jalla ninacaqui weriž zuma paatanaca cherz pecatčha. Pero ana cherchičha. Nižaza ninacaqui Yooz puntu takunaca nonz pecatčha. Pero ana nonzičha. Jaztankaz ančhucqui tii cherchinčhucčha, nižaza nonzinčhucčha. Jaziqui cuntintuž cjee.

ZUMA KUZZIZ ZOÑINACA

25 Wiruñaqui tsjii judiož lii tjaajiñi žoñiqui tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusižquiz paljaychičha, Jesusa lii quintra chiikatzjapa. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, Yooztan wiñaya kamz-japa ¿čhjulut paaz waquizisaya?

26 Nekztanaqui Jesusaqui niižquin kjaazičha, tuž cjican:

—¿Kjaž cjijrtat učhum liiquiziya? ¿Jaknuž li-ichamtajo?

27 Nii lii tjaajiñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Zoñinacžlaqui Yoozquin tjapa kuzziz cjistančha. Yoozquin tjapa animužtanami sirwistančha, nižaza tjapa aztanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami. Tjapa kuzziz Yoozquin cjistančha. Nižaza jaknužt persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz.

28 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Walikam kjaaza. Jalla nuž amiž kjaaztacama kamaquíž niiqui, Yooztan wiñayam kamaquiccha.

29 Jesusiž chiitiquiztan nii lii tjaajiñiqui atipz pecatčha. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cijan:

—¿Jec žoñinacžquiz wejrlaqi okstankaya?

30 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž quint'ican:

—Tsjii žoñiqui Jerusalén wajtquiztan okatčha, Jericó cjita wajt kjutňi. Nuž jiczquiz okan, tsjii kjažultan tjañinacžtan zalzičha. Tjañinacaqui nii žoñi kijtchičha, nižaza tjapa niiž zquitinaca niiž paaznaca kjañchičha. Nekztanaqui zuma chjojricama ana ūaañipacha ecchičha. Nužquiz ticzmaya želatčha. **31** Nekztan tsjii icliz jilirioui nii jicziñpacha okatčha. Pero chjojrichta žoñi cheržcu, tsjii latu chjuužcu watchičha. **32** Niiž jarupachaqui tsjii timpluquiz sirwiñi žoñiqui nii jicziñpacha ojkchizakazza. Nižaza nii chjojrichta žoñi cheržcu, nawcjuň zakaz chjuuzičha. **33** Jalla nekztanaqui tsjii Samaria wajtchiz žoñiqui nii jicziñpacha tjonchizakazza. Jalla nuž nii kijchta chjojrichta žoñi cheržcu, ancha okzičha. **34** Jalla nekztanaqui kijchta žoñžquiz macjatchičha. Chjojricama cheržcu kullzinchičha aceitižtan vinžtan. Nuž kullžcu chjojri jeržinchičha zumpacha. Nekztanaqui persun aznuquiz tewžcu chjitchičha, tsjii alujamintuquin. Jalla nicju cwitichičha. **35** Jaka tažuqui ima wilta jicz ojkcan nii Samaria wajtchiz žoñiqui persun paaz jescu, pizc billete pacchičha alujamintuchiz žoñžquiz. Nekztan cjichičha, “Tii chjojrichta žoñi am cwitižinalla. Tii paaz ana alcansaquiž niiqui, wejrqui pjojkačha, quejpžcuqui”. **36** Jaziqui, įjakziltat nii čhjepultiquiztan chjojrichta žoñžquiz

zuma okzikaya, lijitum mazištakazya? ¿Jaknužum am tantii? Kjaaznalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui nii lii tjaajiñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Nii oksní ţoñipančha zuma mazištakazqui.

Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Jaziqui oka, nužuzakaz ammi paalla.

³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchičha. Ojkcan tsjii wajtquin luzzičha. Jalla nicju Marta cjiti žonqui naaža kjuyquiz Jesusa kjawzinčha.

³⁹ Martiqui cullacchiztačha, María cjititačha. Mariiqui Jesusiž kjojch latuquiz julzinčha, nii chiiňi nonzjapa. ⁴⁰ Martizti naaža kjuy lurañquiz kuz tjaatčha. Nekztan Jesusižquiz macjatčinčha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, taa collaqui qui wejr zinallakal tii kjuya lurañanacquiz jakjurpayčha. Ana wejr yanapčha. ¿Anam wejtquitztan sint'iya? Am chiižinžinalla, wejr yanapajo.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Marta, Marta, kjuy lurañanacžquiz kuz tjaachiž cjen am kuzqui turwayzikalala. Jalla nižtiquitztan ancha llaquitamkalala amqui. ⁴² Tsjii zintallapanikaz žejlčha chekanaqui. Mariiqui nii zuma illzinčha. Naaqui kuz tjaačha wejt taku nonzjapa. Anaž jecmi taa collaqui wejt taku nonžtiquitztan apaki atasacha.

11

¹ Tsjii nooj tsjii yokquin Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatčha. Nuž mayiziz žeržtanaqui niiž tjaajintanacžquiztan tsjii tjaajinta žoñiqui pewczičha tuž cjican:

—Jaziqui wejt Jiliri, Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajznalla. Jaknužt Juanqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz Yooz Ejpžquin mayiziz tjaajinchilaja, jalla nuž.

² Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

—Yoozquin mayizizqui tužučha:

“Učhum arajpach Yooz Ejp, am tjuuqui zuma honorchiz cjilalla. Nižaza am mantiz timpu irantižquilalla. Nižaza am munañpaj cjilalla tii yokquizimi tsewc arajpachquinami. ³ Nižaza tonjtijapa nižaza zapurutijapa čhjeriž tjaazcalla, azziz cjisjapa. ⁴ Wejrnacqui pertunchinčha wejtnacaquiz ana zuma paañi žoñinaca. Jalla nižtiquiz amqui wejtnaca ujnacaž pertunalla. Nižaza čhjul anawalinacami wejtnacaquiz ana watkatalla. Antiz čhjul anawalinacquiztanami liwriyalla”.

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichizakazza:

—Tsjii žoñiqui amiguchiztačha. Nii amiguqui chica aramaž kjuyquiz tjonchičha, tuž cjican: “Amigo, čhjep t'antaž kajznalla. ⁶ Wejt kjuyquiz tsjii žoñi irantižquichičha jiczquiztan. Anaž wejttac čhjulumi žejlčha niižquiz tjaazjapa”.

⁷ Nekztanaqui nii žoñiqui kjaazičha kjuyltan, tuž cjican: “Anaž wejr chiižina. Kjuyami zuma chawjcžtacha. Nižaza wejt ocjalanacaqui ajpzquiz wejttan chicaž tjajčha. Anaž žaazni

atasačha. Nekztan anal čhjulumi tjaayi atasačha".

⁸ Amiguž cjenami ana tjaayi žaaz pecchičha. Pero nižtami tjaayi žaazičha, ana iya molistita cjejajo. ⁹ Jaziqui cjiwčha, Yooz Ejpžquiztan maya, nekztan Yooz Ejpqui ž-tjaaquičha. Nižaza zuma kamaňa kjurzna, nekztan wačhaquičha. Nižaza kjuy chawjczquiztan t'oc t'ocžcaquičha, nekztan cjetžtaž cjequičha. ¹⁰ Mayñi žoñinacami ninacž mayta tjaataž cjequičha. Nižaza kjurñi žoñinacami nuž kjuržcu wachaquičha. Nižaza chawjczquiztan t'oc t'ocñi žoñinacžquizimi cjetžtaž cjequičha. Jalla nužučha Yooz Ejpžquin mayizizqui.

¹¹ ¿Kjažt tsjii ejpqui ančhucporquiz t'anta mayñiž majchquiz "Tiž t'antaqui" cjican tsjii maz chjalznasajo? Anapanž nuž cjesačha. Nižaza, ¿kjažt ejpqui ch'iz mayñi majchquiz "Tiž ch'izqui" cjican zkorakaz chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasačha. ¹² Nižaza ¿kjažt ejpqui wallpi ziñi mayñi majchquiz "Tiž wallpi ziñiqui" cjican yek'achunca chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasačha. ¹³ Jaziqui ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasapanikaz tjaasačha persun maatinacžquizioui. Ancha zuma kuzziz Yooz Ejpqui juc'ant zumanaca ančhucaquiz tjaasačha. Jakziltat Espíritu Santo mayačhaja, jalla niižquiz arajpach Yooz Ejpqui Espíritu Santo cuchanžcaquicha, nii mayñinacž kuzquiz.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

¹⁴ Wiruñaqui zajraqui tsjii žoñi upa cjiskatchičha. Nekztanaqui Jesusaž nii zajra ulanzkattan, nii upa ana chiiñi žoñiqui chii

kallantichičha. Nekztan nuž paatiquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui walja ispantichičha. ¹⁵ Yekjap žeñinacaqui Jesusiž quintra chutchičha, tuž cjican:

—Tiiqui anawal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatčha.

¹⁶ Yekjap quintra žoñinacaqui yanz pecatčha, arajpach Yooz aztan milajru paañi, ana arajpach Yooz aztan paañi, jalla nii. Yanzjapa pewczičha:

—Jaziqui arajpach milajru paala, —cjican.

¹⁷ Pero Jesusaqui ninacž kuz zizzičha. Jalla nižtiquiztan paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjií nacionchiz žeñinacaqui t'aka t'aka cjisnaquž niiqui, ninacaž kichassiž cjen, nii nacionaqui tjetantaž cjequičha. Nižaza tsjií famillchiz žeñinacaqui chaasaquž niiqui, ninacaž kichassiž cjen nii famillaqui tjetantaž cjequičha.

¹⁸ Nižaza Satanás cjita zajraž partimi t'aka t'aka cjesaž niiqui, ultimu tjetantaž cjesačha. ¿Kjažt nii zajranacž azi tjurasajo? Anaž azziz cjesačha. Anapanž tjurasačha. Jaziqui ančhucqui tuž cjičha, wejrqui zajranacž Beelzebú cjita jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatčha, jalla nuž cjičha ančhucqui. ¹⁹ Pero wejrqui anaž nužu jalla. Nonžna. Ančhuca partinacami zajranaca chjatkatñizakazza. ¿Jecž aztan ninacac chjatkatjo?

¿Beelzebú cjita zajriž aztan chjatkatjo? Anaž cjesačha. Ančhuca parti žeñinacaž paatiquiztan intintiz waquizičha, zajriž aztan anapan zajranaca chjatkatasáčha, jalla nuž intintiz waquizičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kjanapachačha ana zuma razunchizqui. ²⁰ Jaziqui ultim werara Yooz aztanpankal wejrqui zajranaca chjatkatučha. Yooz aztan

chjatkattiquiztan, kjanapacha tjeeža, Yooz mantiz kamaň timpu irantižquičha, jalla nii.

21 'Tsjiilla quint'asačha. Tsjii walja armichiz žoñiqui persun kjuya walja tjurt'iñitačha. Jalla nižtiquiztan kjuyquiz chjojtanaca segurotačha.

22 Nuž armichiž cjen cuntintu želatčha. Nekztanaqui tsjii tsjan tjud žoñiqui tjonchičha. Armichiz žoñi atipžcu, tjapa niiž armanaca kjañchičha. Nekztan tjapa niiž chjojta cusasanaca kjañchizakazza. Nekztan tjud žoñiqui niiž mazinacžquiz kjañta cusasanaca tojunchičha.

23 'Nonžna. Jakziltat ana wejt favora cječhaj niiqui, wejt quintračha. Nižaza jakziltat Yooztajapa žoñinaca ana juntjapi yanapčhaj niiqui, wejt quintra Yoozquiztan žoñinacaž wichanskatčha.

ZAJRIZ PUNTU

24 Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Tsjii zakal quint'asacha. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklaychičha, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, niiž kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: "Jaziqi wejr quepaka jakziquiztan ulanžquituchaja, jalla nicju". **25** Jalla nuž quejpžcu niiž ulanta žoñžquiz zalchičha. Nii žoñž kuzqui tsjii zuma pewžta kjuyažtakaztakalčha, nižaza zuma žcayi azquitžta kjuyažtakaztakalčha. **26** Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zjijqui ojkchičha. Ninaca zjijčcu, tjapa nii zajranacaqui žoñž kuzquiz luzzičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant anawaliž cjissičha tuquita kamzquiztan, tsjan ana zuma.

27 Jesusaž nuž quint'an, tsjaa maatak žonqui nii žejlni žoñinacžquitztan altu joržtan paljaychičha, tuž cjican:

—Honorchiz cjila am matiñ maaqui, am jwess-inž cjen.

28 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Juc'ant honorchiz cjila Yooz taku nonzñinaca. Nižaza Yooz tawk jaru kamñinaca.

ZOÑINACAQUI SIÑALA CHERZKAZ PECATCHA

29 Tsjan tsjan žoñinacaqui Jesusiž muytataž ajcznatčha. Nekztanaqui Jesusaqui paljayi kallantičhičha, tuž cjican:

—Jazta timpu žoñinacaqui ana zum kuzzizza. Milajru siñala paañipankaz peccha. Tuqui timpuqui Jonás cjita zoñiqui želatčha, Yooz taku paljayni. Jalla nižta paljazyzqui tsjii siñalažtakazza, Yooziž cuchanžquita cjican. Wejrzakal Yooz taku paljayučha. Anaž iya čhjul siñalam i želasačha tii žoñinacžtaqui. **30** Yooz Ejpqui Nínive cjita wajtchiz žoñinacžquiz Jonás cjita žoñi cuchanžquichičha, casticu tjaaz tjuñi maznajo. Jalla niitačha siñalaqui, nii timpuquiz kamñi žoñinacžtaqui. Nižaza Yooz Ejpqui arajpachquiztan wejr cuchanžquichičha. Jalla wejrtčha siñalaqui, jazta timpuquiz kamñi žoñinacžtaqui. Anaž iya čhjul siñalam tjaataž cjequičha. **31** Pjalz tjuñquizioui, jazta timpuquiz kamñi žoñinacaqui pjaltaž cjequičha, zuma, ana zuma, jalla nii. Ana zuma žoñinacaqui castictaž cjequičha. Nonžna. Tuqui timpuqui tsjaa maatak jilir želatčha, wartuñtan watja mantiñ. Pjalz tjuñquizioui naaqui jakatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoñinacž uj

kjana tjeeznaquičha, jazta žoñinaca casticta cjejajo. Naaqui muzpa ažkquiztanpacha tjonchinčha Salomón cjita jiliržquiz zali, niiž zuma razun taku nonžni. Pero tekzi wejrqui želučha Salomonžquitztan tsjan chekan jilirioui. Pero jazta timpuquiz kamňi žoñinacaqui wejt taku anaž nonz pecčha. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza, nižaza juc'ant castictaž cjequičha.

³² Nižaza pjalz tjuñquizioui Nínive wajtchiz žoñinacaqui jacatatžcu jazta timpuquiz kamňi žoñinacž uj kjana tjeeznaquičha. Jonás cjita žoñiž Yooz taku paljaytiquiztan, nii Nínive wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjissičha. Pero tekzi wejrqui želučha Jonasquitztan tsjan chekan jilirioui. Nižaza wejrtčha tsjan chekan Yooz taku parliňtqui. Pero jazta timpuquiz kamňi žoñinacazti anal Yoozquin kuzziz cjissicha, weriž paljaya Yooz taku nonžcu. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza. Nižaza juc'ant castictaž cjequičha.

KJANQUIZ KAMZ QUINTU

³³ Nekztanaqui Jesusaqui quint'ichičha tuž cji-can:

—Anaž jecmi tsjii lámpara tjeezcu, chjojzakquiz nonznasačha, nižaza anaž tsjii cajon kjuylami nonznasačha. Nii lamparaqui tseecupanž tsjijpsnasačha, kjuyquiz luzní žoñinacžquiz kjanajo.

³⁴ Zoñž čhujquiqui persun kuz lamparažtakazza. Zoñž čhujqui zumažlaj niiqui nižaza žoñž kuzmi zumazakazza, zuma kjanquitztakaz kamčha. Pero žoñž čhujqui ana zumažlaj niiqui, kuzmi ana zumazakazza, zumchiquitztakaz kamčha. ³⁵ Zuma

kjanquizim kamčhaj nioui, persun kamaña zu-maž cwitazaquičha, ana zumchi kamañchiz cjis-japa. ³⁶ Tsjii žoñiqui kjanquitzakaz zumapankaz kamčhaj nioui, nižaza ana čhjul ana waliquiz kamčhaj nioui, liwj niüz kamtanaca zumaž cje-quičha, jaknužt tsjii lámpara wali kjančhaja, jalla nuž.

ANA ZUM KUZZIZ ZOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Jesusaž chiyan, tsjii fariseo žoñiqui Jesusa čhjeri luli kjawzičha, niüz kjuyquin. Pucultanaqui kjuya irantižcu, kjuya luzzičha. Nekztan mizquiz julzičha. ³⁸ Jesusaqui kjara awjz custurumpi ana cumplichičha ima lulcan. Jalla nii cheržcu fariseo žoñiqui ispantichičha. Jesusaqui persun kuzquiz naychičha fariseo žoñiž ispantita. ³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui niüzquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñiqui tasanaca chuwanaca zawnctankaz awjza, nižaza chjuža. Nižta iratačha ančhucqui fariseonaca. Ančhucqui zawnctankaz limpučha. Pero kjuyltanaqui ančhuca kuzqui walja cjuchinacchizpančha. Ančhuca kuzquiz tjangz zizza, nižaza čhjul anawali paazmi zizza. ⁴⁰ ¡Zumzu žoñinaca! Yoozqui curpumi kuzmi paachičha. ¿Jalla ančhucqui anaž nii zizjo? ⁴¹ Ančhuca cusasanacquitzan žoñinacžquiz tjaaz waquizičha. Ančhucqui tjapa žoñinacžtan okzni kuzziz cjesaž nioui, ančhuca kuzmi zumapanž cjesačha Yooz Ejpž yujcquizioui, ana kjara awjz cuzturumpi paažcumi.

⁴² ¡Ayii pori fariseonaca! Ančhucqui Yoozquin diezmos tjaayiñčhucčha, nižaza tjapa plantanacquitzanami diezmos tjaayiñčhucčha. Jalla nuž paacan walikazza. Pero nuž tjaacanami

ančhucqui ana lijituma zuma kamañquiz kamchinčhucčha, nižaza ana Yoozquin kuzzizčhucčha. Zuma kamzqui, nižaza Yoozquin kuzzizqui, jalla niičha chekanaQUI. Pero diezmos tjaazmi zakaz cumpliz waquizičha.

43 ¡Ayii pori fariseonaca! Ajcz kjuyquiziQUI tucquin julzkaz pecčha, nižaza honorchizkaj cjiw cjičha ančhucqui. Nižaza ančhucqui jakzi caliranami zuma rispitchizkaž wejr tsaanja cjičha ančhucqui.

44 ¡Ayii pori fariseonaca! Nižaza ¡ayii pori lii tjaajiñinaca! Ana lijituñ kuzzizčhucčha. Ančhuca liiQUI cjičha jakziltat tsjii sipultur juntuñ ojkchaja jalla niiqui Yoozquin ana macjatascha. Jalla nižta irata ančhucqui žoñinacžQUI ana Yoozquin macjatskatčha. Pero žoñinacaQUI ančhucaž puntu cjiñčha, “Yooz žoñinacačha ninacaQUI”. Ančhucqui ninaca incallčha, ana zuma kuzziz cjen. Ančhucqui ana pajta sipulturažtakazza.

45 Jalla nuž chiitiquiztan tsjii lii tjaajiñIQUI kjaazičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jalla nuž chiižcu, wejtnacaQUI ana zumam chiičha.

46 NekztanaQUI JesusaQUI cjichičha:

—¡Ayii pori lii tjaajiñinaca! Ančhucqui parti žoñinacžquin niiž jaru niiž jaru ch'ama cuzturumpinaca yapchinčhucčha: kuzi cuntažtakaz jepzinčhucčha. Ch'ama cuzturumpinaca yapchiž cjenami, ančhucqui anaž tsjii loc'anžtanami yanapz pecčha, žoñinaca nii cuzturumpinaca cumplajo.

47 ¡Ayii! Ančhucqui ancha t'akjiričha. Ančhuca tuquita atchi ejpnacaQUI Yooz taku

paljayñi profetanaca conchičha. Ančhucpacha nii paljayñinacž sipulturanaca kjuyñicha, niwjctanaqui ančhucqui rispittažokaz cjičha. Pero ančhucqui anaž ultimu rispitčha.

⁴⁸ Tuquiqui ančhuca ejpnacaqui nii Yooz taku paljayñinaca conchičha. Nuž conchi cjenami ančhucaquiztan walikazza. Anzimi ančhucqui sipulturanaca kjuyčha, zuma žoñižtakazza. Pero ultimquizi qui ančhucqui ninacaž paljayta Yooz taku anazakaz nonz pecčha.

⁴⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ančhuca puntuquiztan zuma razun taku chiichičha, tuž cjican: “Wejrqui wejt taku paljayñi profetanacami apostolonacami cuchanžcačha. Nekztanaqui yekjapanaca nii Yooz taku paljayñinacžquiztan contaž cjequičha. Yekjapazti kijchtaž cjequičha”. ⁵⁰ Tii muntu kalltiz, niwctanpacha Yooziž cuchanžquita žoñinaca conchičha ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui. Ančhucqui nižta ana wal kuzzizzakazza. Jaziqui Yoozqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz zakaz casticaquičha. ⁵¹ Tsjii Zacarías cjita žoñiqui altaržtan timplužtan, jalla nii taypiquiz contatačha. Abel contiquiztanami Zacarías contiquiztanami nižaza tjappacha contanacquiztanami Yooz Ejpqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz casticaquičha.

⁵² ‘¡Ayii pori lii tjaajiñinaca! Liwriiñi Yooz taku liižcu, zizcu, žoñinacžquiz ana nii tjaajinchinčhucčha. Yooz taku tsjii llave irata tanzinčhucčha. Nii llave tanžcanpacha ančhucmi liwriiñi Yooz jiczquiz ana luzzinčhucčha. Y nižaza nii llave tanžcu, ana cjetžinchinčhucčha, liwriiñi

Yooz jiczquiz žoñinaca luzajo. ⁵³ —Jalla nuž chiižinču Jesusaqui ojkchičha.

Nii lii tjaajiňinacžtan nii fariseonacžtan, jalla ninacaqui muzpa žawjchi cjissičha Jesusiž quintra. Nižaza ninacaqui Jesusižquiz wiltan wiltan pewczičha, ⁵⁴ Jesusiž quintra tsjii ujchiz jwezjapa. Jesusiž kjaaztiquiztan uj tjojtunz pecatčha.

12

FARISEO ZOÑINACA

¹ Jesusaž nuž tjaajnan, zmali wacchi žoñinacaqui tjonchičha, waranka waranka. Nižaza zmali porapat tewksascan tewksascan tjonchičha. Primer-aqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Fariseo žoñinacaqui anaž ultimu Yoozquin kuzzizza. Anaž lijitum Yooz žoñinacačha, aunquimi lijitum žoñižtakaz cjicjiňi cjenami. Ninacžquiztan zumpachaž cwit'azaquičha, ana ninaca irata cjisjapa. ² Tsjii noojiqui tjapa chjojzakuň paatami tjeežtaž cjequičha. Nižaza tjapa chjojzakuň pinsitami ziztaž cjequičha. Tsjii noojiqui žoñž ultim kuz tjeežtaž cjequičha. ³ Nižaza jamazit chiitanacami kjana ziztaž cjequičha. Chjojzakuň chiitanacami tjapa žoñinacaqui zizaquičha.

¿JECŽQUIN EKS WAQUIZIYA?

⁴ Jazioui ančhucqui, wejt mazinaca, tuž wejr chiižinučha. Anačha eksqui tii curpu alaja conňižquizioui. Curpu conžcu anaž iya čhjulumi payi atasacha. ⁵ ¿Jecžquin antiz ančhucqui eks waquiziya? Yooz Ejpžquin eks waquizičha.

Yooz Ejpqui žoñž curpu žeti tucuzinskatžcu žoñž animumi infiernuquin tjojtzjapa azzizza. Jalla niížquizza chekanaqui eksqui.

⁶ 'Tsjii pjijska wežlaqui pizc paazkaz cwističha. Anačha juc'ant valorchiz cjen, Yooz Ejpqui zapa wežlallami cjuñčha. ⁷ Pero zapa žoñžquiz juc'anti cjuñčha. Nižaza ančhuca ach charami kanžintačha, zintallquiztan zintalla. Anaž ančhucqui tsuca. Nii wežlanacžquiztan ančhucčha juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'ant cwitaquičha wežlanacžquiztan.

JESUCRISTUZ FAVORA CJEE

⁸ 'Ančhucaquiz cjiwčha: Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii žoñž favorazakal chiyačha. ⁹ Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilanacž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi zakal cjeečha.

¹⁰ Jakzilta žoñit Yooz Epiž cuchanžquita Zoñž quintra chiyačhaj niiqui, pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintra chiyačhaj niiqui, anapanž wira pertuntaž cjequičha.

¹¹ 'Wiruňaqui ančhucqui juezanacž yujcquin nižaza jilirinacž yujcquin chjichtaž cjequičha, ajcz kjuyquiz. Jalla nuž chjichtiquiztan ana kuz turwaysi cjequičha, jaknužt chiyačhaja, nižaza jaknužt tjurt'azalaja, jalla nii. ¹² Ančhuca chiiz ora Yooz Espíritu Santuqui ančhuca kuzquiz chiizjapa tjaajznaquičha, jaknužt chiizalaj, jalla nii.

CWITAZA, ZMAZÑI KUZZIZ ANA CJISJAPA

13 Tsjii žoñiqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt jilžquiz chiinalla, wejt parti irinsa tja-a-ajo.

14 Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Jila, ¿kjažtiquiztan amqui wejr jilirižtakaz cheržjo? Anapanž wejr juez partirtqui, ančhuca quija azquitjapaqui.

15 Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Persun kuzquiz naazna, nižaza cwitaza ana zmazñi kuzziz cjisjapa. Zoñž wira kamañaqui anaž niiž wacchi cusasanacquiztan yatisinsa.

16 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii ricach žoñi želatčha. Nii žoñž yokquizi qui zkalanacaqui ancha cusa pookchičha. **17** Jalla nuž pooktiquiztan nii ricach žoñiqui kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “¿Kjažt wejr cjequejo? Wejt yaaz kjuyanacaqui tii ajzta zkal čhjeri anaž wacasačha”. **18** Jalla nekztanaqui pinsichičha, tuž cjican: “Aaaa. Tuž jazic cjeeka. Wejt zkala yaaz kjuyanaca pajlznaka. Nekztanaqui tsjan pajk kjuyanaca kjuysnaka. Jalla nekz tjappach zkal čhjeri yaaznaka, nižaza tjapa wejt cusasanaca”. **19** Jalla nekztanaqui nii ricach žoñiqui niž persun kuzquiz cjichičha: “Aaaa. Wejrqui zmali cusasanaca yaazinčha, nižaza zmali čhjerinaca yaazinčha, ažk wata tjurñipacha. Jeejznaka, nižaza cusa lujlsnaka, licsnaka. Nižaza cuntintul cjeeka”. **20** Pero Yoozqui nii žoñžquiz cjichičha, “Zumzu žoñimčha amqui. Tižwanpacha amqui ticznaquičha. Am zkal čhjerimi am cusasanacami nii yaaztanacami

inamayaž cjequičha, ¿čhjuljapat cjeequi neejo? ¿Jecjtapan cjeequi neejo?" ²¹ Jaknužt nii ricach žoñžquiz watchižlaja, jalla nižta irataž wataquičha persunjapapankaz cusasa juntjapni žoñinacžquizi qui. Nižta žoñinacaqui Yooz yujcquizi qui poripanž cjisnaquičha.

*YOOZ EJPQUI NIIZQUIN KUZZIZ ZOÑINACA
CWITICHA*

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucaquiz tuž cjiwčha. Zoñiqui že jtjapaqui lujlz čhjeri pecčha. Jalla nuž cjenami, ančhucqui anačha čhjerinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui. Nižaza žoñiqui curpu wali cjisjapa zquitи pecčha. Jalla nuž cjenami ančhucqui anačha zquitinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui. ²³ Zoñž žetioui čhjerquitztan juc'anti importičha. Nižaza persun curpumi zquitquitztan ju'canti importičha. ²⁴ Wežlanacžquiz cherzna. Anaž zkalami čhjacčha. Nižaza anaž ajza. Nižaza ana čhjeri yaaz quetallchizza. Nižaza ana čhjeri yaaz kjuychizza. Jalla nuž cjenami nii wežlanacžtaqui lujlz čhjerinacami panž žejlčha. Yooz Ejpkaz čhjeri tjaaccha. Pero ančhucqui Yooz yujcquizi qui wežlanacžquitztan juc'antiž importičha. Jaziqui ančhucaquiz zakaz Yoozqui lujlz čhjeri tjaaquičha, že jtjapaqui. ²⁵ Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasačha, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecñi kuzziz cjenami. ²⁶ Jalla nižta ana atchucažlaj niiqui, ¿kjažtiouitztan

lujlz čhjerinacžquizimi zquitinacžquizimi ančhuca kuzqui llaquizizkatjo?

27 'Plantanacž pjajkallaž cherzna. Anaž langza. Anaž kawančha. Yoozqui nii pjajkallanacaž pajkkatčha. Zmali finu zquiti cujtžcumí anaž jecmi pjajkallquiztanami juc'ant c'achalla cjesačha. Nižaza finu zquiti cujtžcumí nii ancha ricachu Salomón jilirioui anačha pjajkallquiztan juc'ant c'achaqui. **28** Plantanacaqui tsjii upacamakaz c'achallačha. Nekztanaqui jakatažu kattažu tsjii jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtačha. Jalla nuž cjenami Yooz Ejpkaz nii plantanacami nižta cwitičha. Ančhucčha Yoozquin ana tjapa kuzziz žoñinaca. Ančhuczti Yooz yujcquizioui čhjul plantaquiztanami juc'antiž importičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'anti cwitičha; zquitchiz panž cjequičha. **29** Jalla nižtiquiztan ančhucqui ana ancha llaquiziňi kuzziz ojklaya, čhjul čhjeri kjurzquiztanami. **30** Tii muntuquiz ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ancha llaquiziňi kuzziz ojklayčha nižta cusasanaca kjurcan. Ančhucqui anačha nižta llaquiziňi kuzziz ojklayzqui. Werar Yooz Ejpchizčhucčha. Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaj, jalla nii. Ančhucqui čhjeri, zquiti, cusasanaca pecčha, zejtzjapa, jalla nii zizza Yooz Ejpqui. **31** Nižtiquiztan ančhucqui Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niiž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Nekztanaqui Yooz Ejpqui ančhucaquiz čhjulumi cawalikaz tjaaquičha.

ARAJPACHQUIN CUSASANACCHIZ ZOÑINACA

32 'Nižaza Yooz Ejpqui ančhuca uchaquičha mantíni puestuquiz. Jalla nužučha Yooz munañpaqui. Tii muntuquiz žejlcan anaž eksna, ančhucqui wejt uuzanacchucčha, aunqui kolucullami. **33** Ančhuca cusasa žejlñinaca tuysna. Nekztan t'akjiri kamñi žoñinaczquiz tojna. Tii muntuquiz žejlcan jaknužt ančhucaqui zuma žak quels tjaczaja, jalla nižta irata zuma munaziňi kuz tjacz waquizičha wiñaya zuma kamzjapa. Arajpachquin zuma cuntintu kamzjapa, ančhuca kuz tjaczna, zuma azquicha. Tii muntuquizi qui tjaň žoñiqui ančhuca cusasanaca kjañasačha. Arajpachquin tjaň žoñinaca ana luzasačha. Nižaza tekzi qui tjuktami cjurimi ančhuca zquitinaca lulasačha. Arajpachquin tjuktami cjurimi ana želasačha. **34** Jakziltat tii muntuquiz walja cusasanachizlaja, tii muntuquiz kamaň wirquiz kuz tjaachacha. Pero jakziltat arajpachquin kamaň wirquiz kuz tjaachacha jalla niiqui arajpachquin walja cusasanacchiz cjequičha.

KUZ TJACZI CJEE

35 Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:

—Arajpachquin ojkzjapa ančhucqui kuz zuma tjaci tjewžna, tsjii tjeežta lamaparažtakaz. **36** Tižtažtakaz cjee. Tsjii patrunaqui zalsní pijistquin ojkchičha. Piyunanacaqui patrunž cuttižquiz tjewža, niiž irantižqitan kjuy zan chawjcz cjetžinzjapa. Jalla nižta irata ančhucqui Yooz tjonz tjuñi zuma tjewžna. **37** Weraral cjiwčha. Patrunaž tjonz oraqui jakzilta piyunanacat tjadi wajtsi tjewznačhaja, jalla ninacaqui

cuntintuž cjee. Jalla nii piyunanacaqui patrunž misquiz julskattaž cjequičha. Nekztanaqui nii patrunapachaž čhjeri tjaaquičha, nižaza ninacžquiz atintaquičha. Jalla nižta irata Yoozqui paaquičha niiž tjonz tjewzñinacžquiz.

³⁸ Chica aramami, kjantatimi, čhjulorakat nii patrunaqui irantižquičhani. Nii oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewz tjewznačhaja, cuntintuž cjequičha. ³⁹ Tsjiilla zakaz cjiwčha, ančhucaž zizjapa. Tsjii kjuychiz žoñiqui čhjulorat tjañi tjonačhaja, jalla nii ora zizaquíž niiqui, tjaji wajtsipan tjewznaquičha, nii tjañi ana luzkatzjapa, nižaza ana tjangskatzjapa. Tjañi tjonz ora zizcu, anapan niiž kjuya nužkaz ecasačha. ⁴⁰ Ančhucmi nižaza Yooz tjonz tjuñi walja listu tjacziž tjewžna. Tiripintit tsjii ana pinsita oraqui wejrqui quejpžcačha. Wejrtčha tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtqui.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴¹ Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿tii quintu quint'ichamčha wejt-nacaltajapakazkaya? už ¿tjapa žoñinacžtajapa, jaa?

⁴² Jesús Jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tsjii kjuy cwitiñi žoñi želatčha zuma cumpliñi, nižaza zuma intintiñi. Nii kjuychiz tuyňuqui zuma žoñž kjarquiz niiž kjuya ecchičha, tjapa nii kjuyquiz žejlñinacžtan. Chjeri tjaaz ora čhjeri tjaajo, jalla nuž zakaz ecchičha nii žoñz kjarquiz. ¿Ject nii zuma cumpliñi žoñejo? ⁴³ Jalla tiičha nii žoñiqui. Kjuy tuyňu quejpsquizcama jakzilta žoñit

niiž kjuya zuma cwitican žejlčhaja, jalla niičha zuma cumpliňi žoñiqui. Nižaza cuntintuž cjequicħa nii zuma cwitiňi žoñiqui. ⁴⁴ Wejrqui weraral cjiwčha. Kjuya tuyňuqui cumpliňi žoñž kjarquiz tjapa kjuy cusasanaca ecasačha. ⁴⁵ Tsjemata cwitiňi žoñi zakaz želatčha. Nii žoñiqui kuzquiz pinsichičha, "Kjuychiz tuyňuqui anaž uri tjonasaž, jaz", cjican pinsichičha. Jalla nekztanaqui nii kjuychiz luctaka cjiňi maataka cjiňi piyunanaca wjajtñitačha. Nižaza nii žoñiqui persun lujlsquin licsquin kuz tjaachičha. ⁴⁶ Tiripintit tsjii ana pinsita nooj kjuychiz tuyňuqui quejpžquichičha. Tsjii ana zizta ora quejpžquichičha. Jalla nižtiquiztan kjuychiz tuyňuqui nii ana zuma cwitiňi žoñžquiz juc'anti anawaliž casticu tjaaqiucha. Nii ana zuma žoñiqui jaknužt ujchiz žoñinacaž castictaž cječhaja, jalla nižtapacha castictaž cjequičha.

⁴⁷ Tsjii piyunaqui zumpacha niiž patrunaž pecta langz zizzičha. Niiž patrunž langz zizcanpacha, ana langzičha. Jalla nuž zizcanpacha, ana langztiqiztanaqui juc'anti castictaž wjajtztaž cjequičha. ⁴⁸ Nižaza jakzilta piyunat ana niiž patrunaž pecta langz zizzaja, jalla nižta cjenpacha ana cumpličhaja, jalla niiqui upa casticta cjequičha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo tjaatčhaja jalla nii žoñiqui tjapa nii cusasanacquitztan quint'istančha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo cumpjiita cječhaja, jalla nii žoñiqui cusasanacchiz tuyňužquiz quint'istančha tjapa cumpjiita cusasanacquitztan.

49 Tsjiilla zakaz quint'ichičha Jesusaqui, tuž cji-can:

—Tekz werjqui tsjii uj peksñištakaz tjonchinčha. Nii uj peks oraqui wajiž cjila. **50** Wejrqui tsjii wali pajk prueba watačha bautismuštakaz. Nižaza niū watscama, ancha llaquital cjeečha. **51** Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui anazumquin cjequičha; t'aka t'akaž cjequicha, wejtquiz criichinaca, ana wejtquiz criichinaca, jalla nuž. **52** Tii timpuquiztan nawjkchuc tsjii famillanacami t'aka t'akaž cjequičha. Tsjii famillquiz pjijskaltan cječhani, čjhapultanac quintraž cjequičha pucultan žoñžjapaqui. **53** Nižaza ejpžtan persun majchtan quintraž cjequičha. Nižaza majchžtan persun ejpžtan quintraž cjequičha. Nižaza maatan persun tjunmat matatan quintraž cjequičha. Nižaza naa tjunmat matatan persun maatan quintraž cjequičha. Nižaza kjan maatan wazatan quintraž cjequičha. Nižaza wazatan kjanatan quintraž cjequičha. Jalla nuž cjisnaquičha, wejtquiz criichinacžtan ana wejtquiz criichinacžtan.

KUZ CAMPIYA, ANA CASTICTA CJEYAGO

54 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz cjičhičha:

—Ančhucqui cjiñčhucčha, wacchi tsjirinaca tajatan ulanžcaquiž niiqui, “chijnačhani”, nuž cjiñčhucčha. Nekztan jalla nuž chijniž watčha. **55** Nižaza wartan quera queržcaquiž niiqui, “kjutňit cječhani”, nuž cjinčhucčha. Nekztan jalla nuž kjutniž watčha. **56** ¡Hipócrita cheechi žoñ! Ančhucqui jana lijitum kuzziz žoñinaca! Tjamž puntu tsjirž puntu walja zizñi chiiñčhucčha.

¿Kjažtiquiztan Yooz siñalanaca ana tantiyasajo?
Kuz campiya, ima casticz ora irantan.

⁵⁷ 'Nižaza ¿kjažtiquiztan kamz puntu ana tantiyasajo, jaačha zuma kamčhaja, jaačha ana zuma kamčhaja, jalla nii? ⁵⁸ Jakziltat am quijžcu jiliržquin chjichačhaja, jalla niüzquiztan pertunam mayizaquičha ana enenžcu, ima jiliržquin irantican. Am qui ja ana pertunazta cjenaqui, nii jiliri qui policiiquiz am intirjasačha. Nekztanaqui nii policia qui am carsilquiz chawcwasačha. ⁵⁹ Nekztanaqui wejrqui cjiwčha, carsilquitzanaqui anapanim ulnasačha, liwj tjappacha paczcama. Anzi qui kuz campiya; Yoozquiztan pertuna maya, ana casticta cjeyajo.

13

YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

¹ Nii orapacha tsjii kjaž žoñinacaqui quintu žijcchičha, Jesusižquiz mazní. Tuž cjican quint'ichičha. Pilato cjita jiliri qui tsjii Galilea wajtchiz žoñinaca conkatchičha. Nii conta žoñinacž ljocqui animal ljocnacžtan t'ajzičha. Tuquipui animala contkalčha, Yoozquin ofrenda tjaazjapa. ² Jalla nuž nonžcu Jesusa qui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan Galilea wajtchiz žoñinacžquiz nuž anawali watchitajo? ¿Parti Galilea wajtchiz žoñinacžquitztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ³ Ančhuc qui anačha nižta pinsa. Ančhuc qui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiž niiqui, ančhuca qui juc'ant anawaliž watasačha.

⁴ Jesusa qui quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Tsjii tunca quinsakalcuni žoñinacaqui ticzičha Siloé cjita wajt campanturi jalla ninacž juntuň pajlžtiquiztan. ¿Kjažtiquiztan nižta watchitajo? ¿Parti Jerusalén wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ⁵ Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzipan cjee. Ana nižta cjisnaquīž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasačha.

ISRAEL ZOÑINACŽ PUNTUQUIZTAN

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñiqui niiž yokquiz jiws muntinaca čhjacchičha. Tsjii nooj ojkchičha “jiwsa pookchižcaa” cjican, ojkchičha. Irantižcu, muntinacquiz ana čhjul jiws frutanaca watchičha. ⁷ Jalla nižtiquiztan nii yoka cwitiňi žoñžquiz cjichičha: “Chera, čhjep wata jiws frutanaca kjuri tjonchinčha. Ana jiws frutanaca pookchikalčha. Jaziqui tii muntinaca k'atzna. Inapanikaz žejlčha.” ⁸ Jalla nekztanaqui nii yoka cwitiňi žoñiqui patrunžquiz cjichičha: “Wejt patruna, tii watcamakaz žela cjee. Wejrqui yokal zumpacha kjullznačha, nižaza wanžtan wanit'ačha. ⁹ Jalla nižtiquiztanaqui jiws frutanaca pookz atčhani. Anapan pookaquiž niiqui, nekztanaqui k'atžtaž cjequičha”. —Jalla nuž quint'ichičha Jesusaqui.

TSJAA MAATAK ZONQUI CHJETINTATACHA

¹⁰ Tsjii jeejz tjuñquizioui, Jesusaqui ajcz kjuyquiz tjaajnatčha. ¹¹ Jalla nekz želatčha tsjaa laa maatak žon. Tunca quinsakalcun watanaca laatačha. Tsjii zajraqui naa žon taj chutu paatkalčha.

Nižtiquiztanaqui anawira ts'iru tsijtsniñtačha, ana čhjulu paazjapami. ¹² Jesusaqui naa žon cheržcu, kjawzičha, nekztan tuž cjichičha:

—Cullacalla, am laaquiztan liwriita cjequičha.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui niiž kjaržtan lanzičha naa žonaquiz. Jalla nii orapacha naa žonqui ts'iru cjissinčha. Nižtiquiztan Yooz Ejpžquin honora paljaychiňčha. ¹⁴ Nii ajcz kjuy jilirizti Jesusižjapa žawjzičha, nii jeejz tjuñquiz čhetintiquiztan. Nekztanaqui nii jilirioui zoñinacžquiz cjičhicha:

—Sojta tjuñikaz langz waquizičha. Jalla nii langz tjuñiran laanacaqui tjonsa čhetintaž cjisjapa. Anačha jeejz tjuñquizioui tjonzqui.

¹⁵ Jalla nekztanaqui Jesús Jilirioui nii jiliržquiz cjichičha:

—Ana zum kuzziz žoñinaca. Jeejz tjuñquizioui tjapa ančhucanacaqui wacami aznumi cutzniňčhucčha, kjaz liqui okajo, ¿ana jaa? ¹⁶ Taa maatak žonqui Abrahamž majch maatquiztan ttoniňčha. Tunca quinsakalcun wata chututačha, Satanás cjeta zajraž nuž chutu paañiž cjen. ¿Kjažt tii jeejz tjuñquizioui taa laa žonqui ana čhetinta cjesajo? Jeejz tjuñquizmi čhetinzpanikazza.

¹⁷ Jesusiž nuž chiitiquiztanaqui tjapa niiž quintra žoñinacaqui azzi quirchičha. Parti žoñinacazti cuntintutačha, Jesusaž nuž pajk milajrunaca paachiž cjen.

YOOZ MANTAPARU OJKÑI ZOÑINACŽ PUNTU

¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Tižtačha Yooz mantaparu ojkñi žoñinacž puntuoui. Jalla nii puntuoui intintazkatascha, mostaz cjeta semillž puntu chiitiquiztan. Jalla

tužučha. ¹⁹ Tsjii mostaza cjita semilla žejlčha, ancha zkoltalla. Zoñiž čhjactan, walja pakjiž pajkčha, tsjii pajk muntiž, nizta pakji. Nižaza nii mostaz muntiquiz wežlanacaqui tjuraž paasačha. Jalla nužupan Yooz mantaparu ojkñi žoñinaca yapaquic̄ha, mostaz munti pajkñila, jalla nižta irata.

²⁰ Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Tii takunacžtanzakaz Yooz mantaparu ojkñi žoñinacž puntu intintazkatasāčha. Jalla tužučha. ²¹ Tsjaa maatak žonqui čhjep tupu jac'užtan levaturžtan t'ajzinčha. Nekztanaqui tjappacha nii t'anti masaqui t'amchičha. Jalla nižta iratačha, tjapa kjutñi tii muntuquiz žoñinacaqui Yooz mantita kamañchiz cjisnaquičha.

LIWRIITA ZOÑŽ PUNTU

²² Wiruñaqui Jerusalén jiczquiz ojkcan, Jesusaqui tjaajinchičha. Jakziran watatčhaja, jalla nii watjaran jochiran tjaajinchičha. ²³ Nuž tjaajnan, tsjii žoñiqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿koluckaz liwriita žoñinacajo?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

²⁴ —Ančhucqui tjapa kuz cjee, arajpach ojkñi zkoz jicz zanquiz luzjapa. Wejrqui ančhucaquiz cjiwčha. Casticcz tjuñquizioui tjapa žoñinacaqui luz pecaquičha. Nii oraqui anaž ataquičha. Jalla nižtiquiztan anzioui liwriiñi zanquiz luzjapa, tjapa kuz cjee. ²⁵ Tsjii noojiqui arajpach kjuychiz tuyñuqui tsijtsnaquičha liwriiñi zana chawjczjapa. Ančhucqui, zawnctan cjiñinaca,

nii chawjcžta zanquiz t'ok t'okaquičha, tuž cji-can: "Wejt jiliri, cjetznalla, cjetznalla". Kjuychiz žoñiqui kjaaznaquičha, tuž cjican: "Anal ančhuc pajučha. ¿Jecnactčhuckazlaj ančhucqui?" ²⁶ Jalla nuž chiitiquiztan ančhuczti zakaz chiyačhani, tuž cjican: "Amtan chica lulchinčha. Nižaza we-jtnaca wajt calliran tjaajinchamčha". ²⁷ Pero nii arajpach kjuychiz tuyňuqui kjaaznaquičha, tuž cjican: "Ančhucqui anapal pajučha, cjiwla. Wejtquiztan oka, tjapa ančhucqui ana zuma kuzzizčhucčha". ²⁸ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, tjapa Yooz taku paljayňi profetanačtan, tjappacha ninacaqui arajpach Yooz kjuyquiz želaquičha. Ančhuczti zawnctanpanikaz želaquičha. Jalla nuž zawnctan žejlcan ančhucqui kaaquičha, nižaza ižkež jojaquičha, ana luzzucaž cjen. ²⁹ Tjapa kjuttan criichi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquin luzaquičha, užatan, wartan, tajatan, tuwantan, nuž tjapa kjuttan. Nižaza nii luzzi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquiz cusa atintitaž cjequičha. Yooz čhjeri luli julznaquičha. ³⁰ Nižaza Yoozqui arajpachquin yekjap tii muntuquiz wirquin cjiňi žoñinaca tucquin cjiskataquičha. Nižaza yekjap tii muntuquiz tucquin cjiňi žoñinaca wirquin cjiskataquičha.

JERUSALEN CJITA WAJTQUIN TICZ PUNTU

³¹ Jesusiž taku žeržtan, nii noojpacha, tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui tjonchičha, tuž cjican:

—Tekztan am oka. Herodes cjita jiliriqui am conz pecčha.

³² Jalla nekztanac Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui nii mañus Herodesquin oka. Niižquin chiižca, tuž cjican: “Tsjii kjaž tjuñi tirapal Yooz obranacal paa-učha, zajranaca chjatkatcan, laanaca čhetincan. Nekztan tsjii kjaž tjuñquitztan wejt obra žerznačha”. ³³ Pero wejrqui tsjii kjaž tjuñi tiral kamačha, Jerusalén wajtquin ticzcama. Jerusalén wajtquin Yooz taku paljayñi profetanacaqui ticstančha.

³⁴ 'Jerusalén, Jerusalén wajtchiz žoñinaca! Ančhucqui Yooz taku paljayñinaca coniñčhucčha. Nižaza Yooziž cuchanžquita žoñinaca maztan čhaquiñčhucčha. Wallpiqui persun ozmachanaca kjarž koztan juntiñil, jantey. Jalla nižta irata wejrqui tii wajtchiz žoñinaca juntiz pecučha. Ančhuczti ana wira wejtquin tjonz pequiñčhucčha. ³⁵ Jalla nižtiquitztan ančhuca wajt yokaqui ana Yooz kjarquiz žejlčha. Nižaza wejrqui cjiwčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejt puntuquitztan chiyaquičha, “Honorchiz cjila, tii Yooziž cuchanžquita žoñiqui”. Jalla nii oracama, ančhucqui wejr ana wilta cheraquičha.

14

TSJII CURPU TJUUUCHI ZOÑIQUI CHJETINTATACHA

¹ Tsjii jeejz tjuñquizioui Jesusaqui tsjii fariseo jilirž kjuya luli ojkchičha. Yekja fariseo žoñinacaoui Jesusa awayt'atčha. ² Nižaza nii kjuyquiz želatčha tsjii curpu tjuuchi žoñi. Jesúš žcati želatčha. ³ Nii cheržcu Jesusaqui fariseo

žoñinacžquiz lii tjaajiñinacžquiz, jalla ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jeejz tjuñquizi qui tsjii laa žoñi čhjetnasay? už žana čhjetnasaj?

⁴ Ninacazti ch'ujukaz cjissičha. Nekztanaqui Jesusaqui laa žoñi kjawžcu, čhjetinchičha. Nekztan laa žoñžquiz cjichičha:

—Oka amqui —cjicanaqui. ⁵ Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Jeejz tjuñquizi cjenami aznumi wacami tujquiz tjojtsiž cjen okžcu, žanaž jooznasajo?

⁶ Jalla nuž chiitiquiztanaqui ana jaknuž kjaazñi atchičha.

PJIJZTA PUNTU

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui nii kjuyquin lulcan jalla tižta cherchičha. Kjawžta žoñinacaqui tucquin julz kjuratčha, nižaza honorchiz cjis pecatčha. Jalla nižta cjicjiňi cheržcu, Jesusaqui, tuž cjichičha:

⁸ —Amqui tsjii zalzñi pjijztiquiz kjawžta cjesaž niiqui, anačha tucquinpan julzqui. Am jarupacha tsjii juc'ant jilir žoñiqui tjonasaž niiqui, am tucquin julzpantaž cjesačha. ⁹ Jecčhalaj pucultan ančhucqui kjawzi, jalla nii kjawzñi žoñiqui amquiz chiyasačha, “Am julz tii juc'ant jiliržquin tjaa”, cjican. Jalla nižtiquiztanaqui amlaqui azanpanti wirquin julz cjesačha. Am aziž cjesačha. ¹⁰ Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Tsjii zalzñi pjijztiquiz kjawztaž cjesaž niiqui, wirquinpankaz julzqui. Nekztan nii kjawzñi žoñiqui irantižcuqui, amquin chiyasačha, tuž cjican: “Wejt k'ayi jila, ticchuc watžca, tucquin

julžca". Jalla nuž kjawžcu tucquin tjudžtiquiztan parti žoñinacž čhujcquizi qui honorchizim cjesačha. ¹¹ Jakzilta žoñit parti zoñinacžquiz persun honora chii chiyačhaj nioui, wiruñaqui nii žoñi qui ch'ujukaz cjesačha. Pero humilde kuzziz žoñizti honorchiz cjiskattaž cjequic̄ha.

¹² Nižaza Jesusaqui nii kjawzñi žoñžquiz cjichičha:

—Chjeri tjaasim pecčhaj nioui, anam kjawznaquž am persun mazinacžquiz, nižaza am persun jilanacžquiz, nižaza am persun famill parintinacžquiz, nižaza am ricach visinunacžquiz, jalla ninacžquiz alaja anam kjawznaquičha. Ninaca čhjeri luli kjawznasaž nioui, ninaca qui am zakaz kjawznasačha. Nižtiquiztan amzakam čhjeri tanznaquičha. Nižtiquiztan ana gastichim cjequic̄ha. ¹³ Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Chjeri tjaasim pecčhaj nioui, kjawznaquičha pori žoñinaca, zuch žoñinaca, coj žoñinaca, zur žoñinaca, jalla ninacžquiz kjawznaquičha. ¹⁴ Nuž paažcu cuntintum cjequic̄ha. Ninaca qui anaž čhjulumi tjepni atasacha. Yooz zuma kamañchiz žoñinacž jacatatz tjuñiž tjontan, jalla nekzim amqui tjepuntam cjequic̄ha.

¹⁵ Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu, tsjii julzi žejlñi žoñi qui Jesusižquiz cjichičha:

—Arajpach Yooz Ejpž kjuyquin luljñinaca cuntintuž cjequic̄ha.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii nooj tsjii žoñi qui pajk pjijzta paachičha. Tuquiqui walja žoñinaca kjawskatchičha pjijzquiz. ¹⁷ Pjijzta čhjeri lulz ora piyunaqui

kjawžta žoñinacžquiz cuchanžquitačha, tuž cjeyajo: “Tjappacha listu tjacžtačha, jazioui ž-tjona”. ¹⁸ Nekztanaquí kjawžta žoñinacaqui pasinza mayizichičha. Tsjii žoñiqui cjichičha: “Anzilla yoka kjaychinčha. Jalla nii cheržquistančha. Jalla nižtiquiztan amqui wejr pasinzt'alla”. ¹⁹ Tsjiizti cjichičha: “Anzilla tunca waca kjaychiňčha. Jalla nii waca yanstančha. Jalla nižtiquiztan zumaž pasinzt'alla”. ²⁰ Tsjiizti cjichičha: “Anzilla tjunatan zalzinčha. Nižtiquiztan anal oki atasačha”. ²¹ Nii cuchanžquita piyunaqui quejpžcu patrunžquiz tjappacha quint'ichičha, jaknuž žoñinacat kjaaztčhaja, jalla nii. Nuž quint'itiquiztan nii patrunaqui walja žawjchi cjissičha. Nižaza piyunžquiz cjichičha: “Uri ojklayžca calliran nižaza wajt tjiyaran. Pori žoñinaca zjijczna, nižaza zuch žoñinaca, cojonaca, zuranaca, jalla ninaca kjawžca”. ²² Wiruñaqui nii piyunaqui mazzičha tuž cjican: “Wejt patruna, amiž mantitacama ojklaychinčha. Nižaza iya julz campo žejlčha”. ²³ Nekztanaqui patrunaqui cjichičha piyunžquiz: “Wilita ojklayžca callinacaran jicznacaran. Zoñinaca kjawkjawcan ojklayžca kjuyquiz chijjsnajo. Kjawžta žoñinacžquiz tjonkatžca”.

²⁴ Nekztan Jesusaqui cjichizakazza:

—Wejrqui cjiwčha. Weriž primira kjawžta žoñinacaqui anapan čhjeri lulasačha wejt arajpach plijztiquizioui. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

25 Walja žoñinacaqui Jesusa apzičha. Nekztanaqui Jesusaqui tsijtscu žoñinacž kjutñi quejpchičha, tuž cjican:

26 —Jakzilta žoñit wejtquin kuzziz cjechaj niiqui, niiz persun ejpmi, maami, tjunmi, maatinacami, persun jilanacami, persun cullaquinacami, nižaza niiz persun kamañ wirami, jalla ninacžquiztanami wejtquin juc'anti kuzziz cjistančha. Anaž wejtquin juc'anti kuzziz cjequž niiqui, anaž wejt partir žoñi cjichuca cjesačha.

27 Jakzilta žoñit wejt partir žoñi cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistančha niiz persun wira apt'iz cjenami. **28** Tsjilla cjesačha. Jequit tsjii campanturi kjuyz pecčhaj niiqui, primiruqui gasto zumpacha tantiistančha, paaz wacata ana wacata, jaknuž nii campanturi tsajczjapa, jalla nii.

29 Ana zumpacha tantiižcu kallantaquiž niiqui, nekztan ana tsaqui atchucaž cjesačha. Jalla nuž ana tsajcni cheržcu parti žoñinacaqui nii žoñžquiz iñarasačha, **30** tuž cjican: “Nii žoñiqui campantur kjuyi kallantichičha. Nekztan ana tsaqui atchičha. Ana zuma tantiichičha”. Jalla nuž tjsaquičha. **31** Nižaza jakzilta chawc jilirit quira zalz pecačhaj niiqui, primiruqui zumpacha tantiistančha, niiz tunca warank zultatunaca tsjiizuňž paatunc warank quintra zultatunacžquiz atipata, ana atipata, jalla nii.

32 Ana atipchucažlaj niiqui, quintra jiliržquin ažquin cjen cumisiuna cuchansa, nužquiz pasinza paajo, acuerdo luzjapa. **33** Jalla nižta, ima wejtquiz kuzziz cjen, zumpacha tantiiz waquizičha. Jakzilta žoñit čhjultakquiztanami anaž wejtquiz juc'anti kuzziz cjequž niiqui,

anapanž wejt parti žoñi cjesačha.

³⁴ 'Yacuqui zumačha. Yacuqui lak'ansnasaž ni-
iqui, ¿jaknužt wilta zuma cjesajo? ³⁵ Anapanž
cjesačha. Anaž yokjapa sirwasačha, nižaza anaž
yok kulljapa sirwasačha. Jalla nuž ana sir-
wanami tjojtspanikazza. Jakziltažlaj cjuñchiz ni-
iqui, zumpacha nonžna Yooz puntu intintisjapa.

15

KATCHI UUZI QUINTU

¹ Impuesto cobriñi žoñinaca nižaza ujchiz
žoñinaca Jesusižquiz macjatžquichičha, niiž
taku nonzjapa. ² Jalla nižtiquiviztanaqui fariseo
žoñinacžtan lii tjaajiñinacžtan jalla ninacaqui
Jesusiž quintra chutchičha, tuž cjican:

—Tii žoñiqui ujchiz žoñinacami risiwñipanikazza,
nižaza ninacžtan chica čhjeri luljñičha.

³ Jalla nižtiquiviztan Jesusaqui ninacžquiz
quint'ichičha tuž cjican:

⁴ —Tsjií žoñiqui patak uuzichiztačha.
Nekztanaqui tsjiilla katchičha. Jalla nekztanaqui
parti uuzinaca ilakz yokquin ecchičha, katchi
uuzi wajtzcama. ¿Jakziltat ančhucaquitztan ana
nižta paajo? ⁵ Nižaza katchi uuzi wajtžcuqui,
azkar juntuň tjojtžcu, awatiriqui tjonchičha,
ancha cuntintu. ⁶ Nižaza kjuya irantižcuqui
žcatinta visinunacžquiz nižaza mazinacžquiz
kjawzičha, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž
cjee. Wejt katchi uuziqui wajtchinčha”.
⁷ Nižaza wejrqui cjiwčha, jalla nižta iratačha
arajpachquinaqui. Tsjií ujchiz žoñiqui
Yoozquin kuzziz cjesaž niiqui, arajpachquin

žejlñinacaqui ancha cuntintuž cjisnaquičha. Llatunc tunc llatuncani ana Yoozquin kuzziz žoñinaca želačhani: “Wejrnacqui zuma kamok”, cjicanaqui. Pero arajpachquinaqui ninacžquiztan juc'anti cuntintuž cjequičha nii zinta Yoozquin kuzziz žoñiž cjen.

KATCHI PAAZ QUINTU

⁸ Jesusaqui quint'ichizakazza, tuz cjican:

—Nižaza tsjaa tunca paazziz žon želatčha. Nekztanaqui tsjii paaz tjatanchinčha. Paaz tjatanžcu, lámpara pekzinčha. Nižaza kjuya pewchinčha, zumpacha. Nuž zuma pewcan, katchi paaz wajtchinčha. ⁹ Nii paaz wajtžcu, mazinacžquiz nižaza žcatinta visinunacžquiz kjawzinčha, tuž cjican: “Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi paaz wajtchinčha”. ¹⁰ Wejrqui cjiwčha. Nižaza arajpachquinaqui Yooz anjilanacaqui cuntintuž cjequičha čhjulorami tsjii ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjisnačhaja, jalla nii oraqui.

EJPZQUIZTAN ZARAKCHI MAJCH QUINTU

¹¹ Nižaza Jesucristuqui tii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñi želatčha, pucultan lucmajch ojalchiz. ¹² Nii upañažta majchqui ejpžquiz cjichičha: “Tata, irinsaž wejtquiz tjaall amqui”. Jalla nekztanaqui ejpqui irinsa t'akžinchičha pucultan majchnacžquiz. ¹³ Tsjii kjaž majquitztan upañažta majchqui irinsa tuychičha. Nekztan tjappacha niiž cusasanaca juntjapžcu, ažkquin ojkchičha yekja nacionquin. Nekztan nii nacionquin tjappacha niiž cusasanaca gastichičha, ana zuma kamcan. ¹⁴ Nužquiz

tjappacha cusasanaca miržcuqui, upaňažta majchqui ana čhjulchiz cjissičha, žoñi maya. Nižaza nii nacionquiz čhjeri upsičha. Upaňažta majchqui čhjerž kjara passičha. ¹⁵ Nekztanac nioui langz kjuri ojkchičha. Tsjii žoñžquiz langz wajtchičha. Nii patrunaqui jochi mantichičha, cuchi ichajo. ¹⁶ Ancha čhjeri eeczkatchičha nii ejpžquitzan zarakchi majchqui. Ana čhjulu lulimi onantaž nioui. Jalla nekztanac cuch lulinacami chjajpinacami luljznatakaztačha. ¹⁷ Jalla nekztanaqui kuzquiz pinsiskatchičha, tuž cjican: “Tjappacha wejt ejpž piyunanacaqui cusa čherinaca luljčhani. Nižaza žejtchinacami žejlčhani. Wejrzi tekzi t'akjiri želučha; čhjerž kjara pascu, ticz atučhani. ¹⁸ Quepaž wejrqui, tira wejt ejpžquin. Nižaza wejt ejpžquin cjeečha: ‘Wejt Tata, Yooz quintra am quintra uj paachinčha. ¹⁹ Wejrqui anam am maati cjichucačha. Kjažllami tsjii am piyunažtakaz uywalla’”. Jalla nuž cjican pinsichičha. ²⁰ Nekztanaqui ejpžquin zarakchičha; ejpž kjuy kjutňi ojkchičha. Ažkquin cjen ejpqui niíž majch pajchičha. Kuzquiz ancha okzičha, ancha k'aaztichičha. Nekztan majch zali zajtchičha. Majch žcojržcu, chjulzičha. ²¹ Nekztanaqui majchqui ejpžquiz cjichičha: “Tatay, wejrqui Yooz quintra, am quintra uj paachinčha. Jaziqui wejr am maati anaž cjichuca”. ²² Jalla nekztanaqui ejpqui piyunanacžquiz cjichičha: “Uri, jila walurchiz zquiti jwesanžca. Nii zquitžtan wejt majch tjutžna. Niiž loc'anquiz zurtija majczina. Nižaza zapato tjutžna. ²³ Nekztanac

ančhucqui walipunt cjew wacaž zjijcžca conzjapa. Pjijztaž paaquičha. Zuma čhjeriž lulaquičha. ²⁴ Wejt majch ticzižtakaz katchitačha. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchičha. Nižtami niižtan zalchinčha". Jalla nekztanaqui pjijzta payi kallantichičha.

²⁵ Jalla nuž upaňažta majch tjonz ora, niiž jilaqui joch yokquintačha. Kjuy žcati irantižcan, pjijzta nonzičha, tsajtni wayliž jora. ²⁶ Jalla nižtiquiztanaqui jilir majchqui tsjii tsjii piyuna kjawzičha. Nuž kjawžcu, "¿Chjulut wat?" cjican, pewczičha. ²⁷ Piyunaqui kjaazičha, tuž cjican: "Am lajkqui tjonchila. Wiwusa anazak kjaž cjissi tjonchičha. Nižtiquiztan am ejpqui walipunt cjew wac conkatchičha, pjijzta paazjapa". ²⁸ Jalla nii quintu zizcu, jilir majchqui walja žawjchičha. Pjijztiquiz ana luz pecatčha. Nuž cjen ejpzakazza nii roqui ulanžquichi luzcajo. ²⁹ Nekztanaqui jilir majchqui ejpžquiz cjichičha: "Kjaž watanaca wejrqui am sirwichinčha. Nižaza am mantitacama okintačha. Jalla nuž cjenami ana wira tsjii cabrallami onanňamtačha, wejt mazinacžtan pjijzta paazjapami. ³⁰ Anziqui tii am ana cazni majchqui tjonchičha. Tiiqui ana zuma kamcan am paaz gastichila, ana zum maatakanacžtan zejlcan. Nuž paata cjenami, niižtajapa tsjii walipunt cjew waca conchamčha". ³¹ Jalla nekztanaqui niiž ejpqui kjaazičha, tuž cjican: "Wejt maati, amqui wejt chicaž kamňampalanla. Tjapaž wejttac žejl-la, niic amtacamačha. ³² Tii am lajkqui ticzižtakaztačha. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchičha. Nižaza katchitačha.

Jaziqui wažtačha. Jalla nižtiquiztan ancha cuntintuž cjen pjijzta paaz waquizičha”.

16

CUSASANACA CWITIÑI PIYUNA QUINTU

¹ Nižaza Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii ricach žoñi želatčha. Niiž kjuy cusasanaca cwitajo tsjii piyuna utchičha. Wiruñaqui yekja žoñinacaqui nii patrunžquiz mazzičha, tuž cjican: “Tii am piyunaqui am cusasanaca ancha anawali gastiñičha”. ² Jalla nekztanaqui patrunaqui piyunžquiz kjawzičha, tuž cjican: “¿Chjul quintut am puntuquiztan nonojo? Jaziqui jaknužum amqui wejt cusasa cwitižinchaja, jalla nii wejtquiz quint'alla. Amiž ana zuma cwitichiž cjen anam iya wejt cusasa cwitasačha”. ³ Nekztanaqui nii piyunaqui pinsichičha, tuž cjican: “¿Jaziqui kjažt wejr cjisnaquejo? Wejt patrunaqui wejrž jakjurpayla nii wejt langzquitzanaqui. Jaziqui ana ancha langziž cjisnula wejrqui. Wejta azi ana žejlčha, zkal yokquiz langzjapa. Nižaza žoñžquitztan tomangz eksnučha, azučha. ⁴ ¿Jalla nuž ana langzni atchiž cjen, chjulut paa-as?” Nekztan piyunaqui cjichičha: “Aaaa. Chjulut paa-as, nii zizučha wejrqui. Nekztan žoñinaca wejr atintiñiž želačhan. Wejr kjawznačhan ninacž kjuyquizimi”. ⁵ Jalla niiž pinsita jaru piyunaqui zina zina patrunž kajchi žoñinaca kjawzičha. Tsjii primira kajchi žoñžquiz pewczičha, tuž cjican: “¿Kjažum wejt patrunžquiz kajchamta?”

6 Kajñi žoñiqui kjaazičha, tuž cjican: “Patac turril aceite kajchinčha”. Jalla nekztanaqui piyunaqui cjichičha: “Tiž am factura. Uri julzna. Yekja factura paa. Pjijska tunca turril aceitekaz cjijrzna”. **7** Wiruñaqui tsjiizuň kajchi žoñžquiz pewczičha, tuž cjican: “Am, ćkjažum kajchamta wejt patrunžquiz?” Kajñi žoñiqui kjaazičha, tuž cjican: “Patac quintal tiricu”. Nii piyunaqui cjichičha: “Tiž am factura. Nižaza yekja factura paa, quinsakal tunca quintal tiricukaz cjijrzna”. **8** Jalla nii piyunaž nuž paan patrunaqui nii anawal piyuna c'uñchi pajchičha, niiž cusasanaca cwitiňi. Jalla nižtažtakaz anawali kamní žoñinacaqui tii muntuquiz cusasquin kuzziz kamčha. Jalla nuž kamcan ninacaqui c'uñchi tjojknakñičha zuma kamní žoñinacžquiztan juc'anti.

9 'Wejrqui cjiwčha. Tii ujchiz muntuquiz kamcanaqui žejlñi cusasanaca gastis waquizičha, zuma paacan tsjii zuma amigo tanzjapa. Jalla nekztan ticžcu ančhucqui kjawztaž cjequičha niiž arajpach kjuyquin.

10 Jakzilta žoñit koluc cusasanaca zumpacha cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca zumpachazakaz cwit'aquičha. Nižaza jakzilta žoñit koluc cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca ana zuma cwit'ichiž cjequičha. **11** Nižaza jakzilta žoñit tii ujchiz muntuquiz žejlñi cusasanaca ana zumpacha cwit'asačhaj niiqui, jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui werar arajpach cusasanaca nii cwitiňjapa ana tjaasačha. **12** Jakzilta žoñit Yooziž tjaata cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui jalla nižta ana zuma

kamchiž cjen, Yoozqui arajpach cusasanaca tjaaz cjen pacha ana tjaasačha.

¹³ 'Anaž jakzilta piyunami pizc patruna sirwi atasačha. Piyunaqui tsjii patrunžquizkaz kuz tjaasačha. Tsjiuzuň patrunaž jaytaquičha. Nižaza nii piyunaqui tsjii patrunžquizkaz zumpacha sirwaquičha. Nii tsjii patrunžquiz anapan zuma sirwi atasačha. Yoozmi paazmi žejlčha pucultan patrunažtakaz. Pero žoñinacaqui pucultižquiz kuz ana tjaasačha. Tsjii patrunžquizpankaz zuma sirwasačha.

¹⁴ Ancha paaz pecñi fariseo žoñinacaqui tjapa Jesusiž chiita taku nonzičha. Jalla nuž nonžcu Jesusa iñarchičha. ¹⁵ Jesusaqui nižtiquiztan cjichizakazza:

—Ančhucqui cusa žoñižtakaz ojklayıñchucčha žoñž yujcquiziqui. Yoozzi ančhuca kuz zizza. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ana zuma kuzziz žoninacž honorakaz waytičha. Yooz Ejpzti nii ana zuma kuzziz žoñinaca chjaawjñipančha.

LII PUNTU

¹⁶ Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Juan Bautistaž tjonzcama, Moisés mantita lii azziztačha. Nižaza Yooz taku paljayñi profetž tjaajintanacami azziztačha, Juan Bautistaž tjonzcama. Nii timpuqui jalla nii mantita takunaca azziztačha. Pero Juan Bautistaž tjontiquiztan, liwriiñi Yooz taku nižaza Yooz mantita kamañ puntu paljayzqui, jalla niičha tsjan chekanaqui. Jaziqui walja žoñinacaqui Yooz mantita kamañquiz luzjapa tjapa kuz tjaaccha.

17 'Jalla nuž cjenami tjuñimi warawarami yokami katasačha. Pero tjapa nii arajpach Yooz liizti anaž wira katasačha.

JAKJURPAYZ PUNTU

18 Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Jakzilta žoñit niiž maataka jakjurpayžcu yekja maatakžtan zalsnačhaj niiqui, jalla nuž cjenaqui adulterio uj paačha. Nižaza jakzilta žoñit jakjurpayta maatakžtan zalsnačhaj niiqui, adulterio uj zakaz paačha.

RICACH ZOÑŽTAN PORIZOÑŽTAN QUINTU

19 Nižaza Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii wali jiru ricach žoñiqui želatčha. Zuma finu zquiti cujtzñitačha. Nižaza zapuru pjijztakaz ancha cusa čhjeri lulchičha. **20** Nii oraqui tsjii pori žoñi želatčha Lázaro cjita. Niiž janchiqui walja zkira cjijtchitačha. Zapuru ricach žoñž kjuy zanquiz julzi žejlñitačha. **21** Nii ricachuqui žejtchi čhjerinaca tjojtñitacha. Nii pori žoñizti tjojtta žejtchi čhjerinaca luljz pecñitačha. Pacunacaqui pori žoñžquiz macjatžcu niiž zkiranaca issañitačha. **22** Tsjii nooqiqui nii pori žoñiqui ticzičha. Nekztanaqui Yooz anjilanacaqui nii chjitchičha Yooz illzta zuma yokquin, Abraham cjita žoñžtan chica želajo. Wiruñaqui nii ricachu žoñiqui ticzizakazza. Nekztanaqui yokquiz tjatžtatačha. **23** Nii ricachu žoñiqui infiernuquin sufrican želatčha. Nicju sufričan, tsewc kjutñi cherchičha. Ažquitztan cherchičha Abrahamžtan Lazaružtan. **24** Jalla nuž cheržcu, kjawchičha, tuž cjican: "Abraham tatay, wejr

okznalla. Lázaru cuchanžca, niüz loc'ana kjaztan t'awžcu, wejt lasquiz lanznajo, ch'uñkatajo. Tii asñi ujquiz anchal sufručha". ²⁵ Abrahamzti cjichičha: "Jila, cjuñznalla, muntuquiz kamcan, ancha cusa kamchamčha. Lazaruzti t'akjiri kamchičha. Jaziqui anziqui Lazaruqui kuztačha, ancha cuntintučha. Amzti ancha sufričha. ²⁶ Nižazakaz Yoozqui pajk pal k'awa utchipančha wejtnacquitztanami amquitztanami. Jaziqui tekztan nawjkchuc ojkz pecñinacaqui anaž okasačha. Nižaza nawjktan tjonz pecñinacaqui anaž tjonasačha". ²⁷⁻²⁸ Jalla nekztanaqui nii ricuqui cjichičha: "Abraham tatay, wejta pjijskaltan jilanaca žejlčha. Jaziqui am rocučha, wejt ejpž kjuyquin Lázaro cuchanžinžcalla, ninacžquiz paljayajo, nižaza tii infiernuquiz ana tjonajo". ²⁹ Pero Abrahamqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican: "Ninacžta žejl-la Moisés cjijrtami nižaza Yooz taku paljayñi profetanacž cjijrtami. Nii cjijrtanacquiz cazla, kuz tjaala". ³⁰ Jalla nekztanaqui nii ricuqui kjaazičha tuž cjican: "Razunam chiičha, Abraham tatay. Pero tsjii žoñiqui ticziquiztan ninacžquin okačhaj niiqui, Yoozquin kuzziz cjiskatačhani".

³¹ Nekztanaqui Abrahamqui cjichičha: "Ninacaqui Moisés mantita taku nižaza Yooz taku paljayñinacž taku ana criyačhaj niiqui, tsjii ticziquiztan jacatatchi žoñž takumi ana zakat criyačhani". —Nuž quint'ichičha Jesusaqui.

17

UJQUIZ TJOJTTA PUNTU

1 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:

—Ujquiz tjojtskatni žoñinaca žejlñipantačha. Pero Yoozqui nii ujquiz tjojtskatni žoñinacaqui anawaliž watkataquičha. **2** Jakzilta žoñit Yoozquin kuzziz žoñi ujquiz tjojtskatačhaj niiqui, nižta ana zum žoñinacaqui koz kot kjazquin tjojttaž waquizičha, tsjii pajk taj maztan jorquiz mokžinta. Jalla nuž tsjan cusaž cjesačha nii ujquiz tjojtskatni žoñžtaqui.

3 Nižta žoñinacžquitztan ančhucqui walja cwitassa, ana ujquiz tjojtsjapa. Tsjii am jilanacžquitztan am quintra uj paačhaj niiqui, jalla nižquiz žumpacha chiižina, niž kuz campiita cjejajo. Nekztan niž kuz campiita cjechaja, jalla nii uj paañi žoñžquiz pertunaquičha amqui. **4** Zapa wiltami nii am quintra uj paañi žoñiqui pertuna mayizičhaj niiqui, amqui pertunaquičha, tsjii nooj pakallawk wilta am quintra uj paanami.

YOOZQUIN KUZZIZ PUNTU

5 Wiruňaqui Jesusiž illzta žoñinacaqui Jesusa jiliržquiz paljaychičha tuž cjican:

—Juc'anti Yoozquin kuzziz cjisjapa yanapalla.

6 Nuž maytiquitztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tsjii mostaz semillaqui aunqui koltallami wali pakji pakñičha. Jalla nižta iratačha ančhucqui. Yoozquin walja kuzzizčhucčhalaj niiqui, milajrunacami zakaz paasačha. Walja Yoozquin kuzziz želanaqui, tií sicómoro cjita muntiquiz cješačha, tuž cjican, “Tekztan pajta cjee, nižaza kotquin tjojtta cjee”. Jalla nuž chitiqiztan nižtapachaž cjesačha.

PIYUNZ PUNTU

7 Jesusaqui cjichizakazza:

—Tsjilla chiyasačha. Ančhucaquiztan piyunchiz žoñi želasačha. Piyunaqui joch yokquitzan tjonasačha, uywanaca itzcu, nižaza zkala yoka kjullžcu. Jalla nuž langzquiztan tjontanaqui, anapanž ančhucqui cjesačha, “Watžca, julzna, tiičha luljzna” cjicanaqui.

8 Ančhucqui antiz piyunžquiz cjesačha, “Chjeriž apura kisna. Nižaza wejr atintisjapa, zumpacha tjaczna. Wejrqui lulačha, licačha. Nekztanž amqui lulaquičha, nižaza licäquičha”. Jalla nuž tsjii piyunžquiz cjesačha. ***9*** Jakzilta piyunat niiž patrunž mantitanaca paačhaj niiqui, patrunaqui sparaquž cjesajo? ***10*** Ančhucqui Yooz piyunažtakazza. Jalla nižtiquitztan tјapa Yooz mantitacama kamcan, ančhucalaqui chiiz waquizičha, tuž cjican, “Wejrnacqui am piyunitčha. Inakaztčha wejrnacqui. Jaknužt paaz waquizičhaja, jalla niikaz paayinčha”.

***MOJKCHI JANCHICHIZ ZOÑINACA
CHJETINTATACHA***

11 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja ojkcan, Samaria cjita yoka Galilea cjita yoka nii taypiquin watchičha. ***12*** Nekztanaqui tsjii wattlellquiz, waj irantawc cjen, tuncaltan mojkchi janchichiz žoñinacaqui Jesusižquin zali tjonchičha. Ažkquitzan Jesusižquiz chiižinchičha. ***13*** Altu tawkžtan tuž cjichičha:

—Jesus, Jiliri, wejtnacaquiz okznalla!

14 Jalla nii laanaca cheržcu, Jesusaqui cjichičha:

—Icliz jiliržquin persun janchi tjezzni oka.

Jalla nuž ojkcan, laanacaqui žejtchi quirchičha. ¹⁵ Tsjii tsjii qui persun janchi žejtchi cheržcu cuttichičha, Jesusiž kjutňi, altu joržtan Yooz honora waytican quejpčhičha. ¹⁶ Jalla nuž Jesusižquin wilta zalžcu, niiž yujcquiz quillzičha, nižaza tuzi t'okzičha yoka iranta. Jesusižquiz ancha sparaquiž cjichičha. Nii žoñiqui Samaria wajtchiz žoñitačha. ¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—¿Ančhucqui anataj tuncaltanpacha žejtchinčhucjo, tii laaquiztanajo? ¿Jakziquint tsjii partinacajo? ¹⁸ Amqui anaž tii wajtchiz žoñila. Am zinakaz quejpžquila Yoozquin honora wayticanaqui.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui nii žoñžquiz cjichičha:

—Tsiitsna, oka. Amiž tjapa kuz criitiquiztan, jaziqui čhjetintamčha.

YOOZ MANTIZ TJUÑI PUNTU

²⁰ Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Čhjulorat Yooz Epiž mantiz tjuñi irantižcaquiya?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz Epiž mantiz tjuñiqui anačha cherchuca.

²¹ Anačha “tekzipan” cjican nii tjuñi tjeeznasačha. Nižaza anačha “nii nawjk” cjican nii tjuñi tjeeznasačha. Yooz mantizqui žoñinacž kuzquizpachačha. Jalla nižtiquiztanac Yooz mantizqui anaž cherchuca cjesačha.

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz cjichičha:

—Tsjii sufris timpuqui irantižcaquičha ančhucaquiz. Jalla nekztanac ančhucqui wejr

arajpachquitztan quejpsquiñi cherz pecaquičha, tsjii noojillami. Pero weriž arajpachquin želan, anaž wejr cheri atasačha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. ²³ Nižaza nii sufris timpuquiziqui žoñiqui Cristuž puntuquiztan parlaquičha, tuz cjican: “Arajpachquitztan chijiwžquichičha. Tekzi žejlčha”. Tsjiizti zakaz chiyaquičha, “Nii nacjučha Cristuqui” cjican. Pero ančhucqui anaž ničju okaquičha, nižaza nii chiita taku anaž criyaquicha.

²⁴ Tsjii liwjliwjñi rayu cjita tjonñila, jantey, jalla nuz liwtayžcaquičha, liwpacha irantaž kjanžnaquičha. Jalla nižta irata wejrqui arajpachquitztan wilta tjonačha. Weriž tjonan, tjappacha zizasačha. Jalla nižtaž wejt tjonz tjuñiž cjequičha. ²⁵ Anzioui primiraqui wejrqui walja sufristančha. Nižaza tii timpuquiz kamñi žoñinacžquitztan anapan criital cjeečha. Ana werj cherz pecaquičha. ²⁶ Jaknužt Noež kamta timpuquiz watčhaja, jalla nižtazakaz wataquičha ima weriž tjonan. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. ²⁷ Noež timpuquiz jalla tuž kamñitačha žoñinacaqui. Zuma čhjeri luljñitačha, nižaza licñitačha. Nižaza zalzñitačha, nižaza zalzjapa tjaañitačha. Jalla nuž žoñinacaqui kamchičha asta Noež pajk warcu kjuyquiz luzcama. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayñitačha. Jalla nekztanaqui kjaz juyzuqui tjonchicha. Jalla nii juyzuquizioui tjappacha anawali kamñi žoñinacaqui ticzičha. ²⁸ Nižaza jaknužt Lot cjita žoñž timpuquiziqui watčhaja, jalla nižtazakaz wataquičha ima weriž tjonan. Lujlñitačha, licñitačha, kjayñitačha, tuyñitačha,

čhjacñitačha, y nižaza kjuya kjuyñitačha. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayñitačha. ²⁹ Jalla Lotž Sodoma cjita wajtquiztan ulantan, tiripintit uj azupri chijñi tjonchičha. Nuž chijintiquiztan tjappacha ujžcu ticzičha. ³⁰ Wejt tjonz tjuñquizi qui nižta iratazakaz wataquičha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

³¹ 'Nii wejt tjonz tjuñquizi qui jakziltat kjuy zawnu želačhaja, anaž kjuy cusasanaca aptiñi luz waquizičha. Nižaza jakziltat joch yokquin želačhaja, anaž wajt kjuya cuttis waquizičha. ³² Lotž tjuna puntuquiztan cjuñzna. ³³ Jakziltat persun kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui anaž arajpachquin kamaquičha. Nižaza jakziltat persun kamañ wira jaytičhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha.

³⁴ 'Nižaza wejrqui cjiwčha. Weriž tjonan nii arama pucultan tsjii kjuyquiz tjajaquičha. Jalla nuž tajan, tsjioui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequičha, tsjiizti pachpiquiz nii kjuyquiz ectaž cjequičha. ³⁵ Nižaza pucultan maatakanaca chica jawuncan, tsjaaqui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequicha. Tsjaazuñzti pachpiquiz ectaž cjequičha. ³⁶ Nižaza pucultan luctakanaca joch yokquin želan, tsjioui arajpach kjutñi waytižcu chjichtaž cjequičha, tsjiuzuñzti nii joch yokquinpacha ectaž cjequičha.

³⁷ Jalla nižta tjaajinta takunaca nonžcu, niiž tjaajinta žoñinacaqui pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿jakziuin tižtanaca wataquiya?

Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cji-can:

—Jakziquin ticzi janchi žejlčhaja, jalla nicju cuntrinacaqui muzpa ajcsničha. Jalla nižta irata jakziquin ana wali paañinacaqui žejlčhaja, jalla nicju ana walinaca wataquicħa.

18

ZEW ZONATAN JUEZ JILIRZTAN QUINTU

¹ Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinchičha, žoñinacžlaqui Yoozquin mayizizpančha, ana upa kuzcan, jalla nuž tjaajinchičha. ² Tjaajincan jalla tuž quint'ichičha:

—Tsjii juez jiliri tsjii wajtquiz želatčha. Yooz ana rispitñitačha, nižaza ana čhjul žoñimi rispitñitačha. ³ Nii wajtquizpacha želatčha tsjaaj žew maatak żon. Tsjii nooj naa žonqui juez jiliržquin ojkchinčha, tsjii quijs quijsquizjapa, nižaza naaža quintrižtan naa zumpacha azquichajo. ^{4,5} Ažkapan juez jiliri qui ana naaža quijs nonz pecchičha. Niiž wiruň nižtami pinsichičha, tuž cjican: “Taa žew žonqui tirapanikal quižtan wejr molističha. Yoozmi žoñimi wejtta anaž importičha. Jalla nuž cjenami taaža quijs nonznačha, wejtquiz ana tira molistajo tui quižtan. Wejrqui ana azquichačhaj niiqui, naaž tjontjonanaqui wejt žawjwat zjijcnačhani”.

⁶⁻⁷ Nekztanaqui Jesús Jiliri qui cjichičha:

—Jalla nuž chiichičha nii anawal juez jiliri qui. Nižaza Yooz Ejpqui niiž illzta žoñinacž quijanaca azquichačhaj. Ninacaqui majiñami weenami Yoozquinkaz mayizičha. Ninacž mayizitiquiztan Yoozqui ana enenžcu ninacž quintranaca

azquichaquičha. ⁸ Wejrqui cjiwčha, tsjii noo-
jiqui Yooz Ejpqui niiž illztanacž qui ja apuraž at-
intaquičha. Yooziž tsewctan cuchanžquita Zoñi
tjontan, Yoozqui ultimupan niiž illztamiž qui ja
azquichaquičha. Nii tjonz tjuñquiziqui, ¿tii yokquiz
žejlñi žoñinacaqui Yoozquin kuzziz želasaya?

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

⁹ Tsjii žoñinacaqui želatčha, persun honora wayt-
ican, nižaza parti žoñinaca iñarcان. Jalla nii
žoñinacžquiz tii quintu quint'ichičha Jesusaqui,
tuž cjican:

¹⁰ —Pucultan žoñinacaqui timpluquin ojkchičha,
Yoozquin mayiza. Tsjiiqui fariseo partiquiztan-
tačha. Tsjiiuzuñqui impuesto cobriñi žoñitačha.
¹¹ Fariseo žoñiqui tsijtchi mayiziñitačha, tuž cjican:
“Yooz Tata, amquiz sparaquiž cjiwčha. Wejrqui
anačha nii yekja žoñinaca iratitqui. Ninacačha
tjañinacaqui, nižaza ninacačha ñejonacaqui, nižaza
ninacačha adulteriuquiz ojklayñinacaqui. Nižaza
wejrqui anačha tii impuesto cobriñi iratitqui.

¹² Wejrqui pizc wilta simanquiz ayunasiñčha.
Nižaza tjapa weriž cantiquiztan tsjii tunca parti
tjayiñčha”. ¹³ Jalla nii impuesto cobriñi žoñizti
wirquin acha colzi želatčha. Ana tsewccchuc
cherzipanž želatcha. Jalla nuž persun ujchiz cjen
persun tuzi čhajccan želatčha. Nižaza cjichičha:
“Yooz Tatay, wejr ujchizpantčha. Wejr okznalla”.
¹⁴ Jazioui ančhucaquiz cjiwčha. Nii impuesto co-
briñi žoñiqui Yooz Epiž yujcquiziqui niiž ujquz-
tan liwriitačha. Niiž kjuya pertunta ojkchičha.
Nii fariseo žoñizti Yooz Epiž yujcquiziqui tira
ujchizpantačha. Ana pertunta cjissičha. Persun

honora waytiñi žoñinacaqui ultimquizi qui azipanž cjesačha. Nižaza ultimquizi qui humilde kuzziz žoñinacazti honorchiz cjiskattaž cjequičha.

OCJALANACZ KUZ PUNTU

¹⁵ Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjjicchičha, kjaržtan lanznajo. Nuž zjjican, Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui ocjala zjjicñi žoñinaca ujzičha.

¹⁶ Nuž nonžcuqui Jesusaqui kjawzičha, tuž cjican:
—Ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana chiižina. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza Yooz Epiž mantita kamañchiz žoñinacaqui. ¹⁷ Tii razunazakal chiyučha. Ana tii ocjalanacž kuz irata Yoozquin kuzzizzalaj niiqui, ana Yooz Ejpž arajpach watja luzasačha.

LIWRIITA CJIS PUNTU

¹⁸ Wiruñaqui tsjii jiliri qui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, zumačha amqui. Arajpach wajtquin wiñaya kamjapa, ¿čhjulut paasaya?

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
—¿Kjažtiquiztan amqui wejtquiz “zumačham” cjeejo? Anaž jecmi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ²⁰ Amqui Yooz mantitanaca zizza: “Anačha adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha žoñimi conzqui. Anačha tjañi cjisqui. Anačha toscarami chiizqui. Am maa ejpčha rispitzqui”.

²¹ Nekztanaqui nii jiliri qui cjichičha:
—Wejrqui koltallquitztanpacha tjapa nii lii jaru cumpliñčha.

²² Jalla nuž nii žoñiž chiita nonžcu, Jesusaqui cjichičha:

—Tsjiillakaz pjaltičha amtaqui. Tjappacha am čhjultak cusasanaca tuysna. Nekztan porinacžquiz nii paaz ona. Jalla nuž onanžcuqui tsewcta arajpachquin juc'ant ricachum cjequičha. Jaziqui nekztan wejttan chica ojklayñi cjesačha.

²³ Nii oraqui walja ricachutačha nii žoñiqui. Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nonžcu, walja llactazzičha. ²⁴ Nii žoñi llaquita cheržcu, Jesusaqui cjichičha:

—Ricachunacžtaqui walja ch'amačha Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui. ²⁵ Tsjii camello cjita pajk animalaqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasačha. Ricachunacžtaqui tsjan ch'amačha Yooz jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.

²⁶ Jalla nii nonžcu, nonzñi žoñinacaqui cjichičha:

—¿Jequit liwriita cjesajo?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Zoñiqui anaž persunpacha liwrii atasačha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasačha.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjappacha ecchinčha, amtan chica ojklayzjapa.

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Weraral chiyučha. Jakzilta žoñimi kjuya, maa ejp, jilanaca, cullaquinaca, tjun, maatinaca, jalla ninaca ecchaj niiqui, Yooz mantita kamañquiz ojklayzjapa, ³⁰ tii muntuquiz žejlcan juc'anti tjaataž cjequičha. Y nižaza arajpachquin ojkžcu, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquičha.

JESUSAQUINIIZ PERSUN TICZ ORA MAZZICHA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan tjaajintanaca tsjii latu kjawzičha, tuž cjican:

—Jaziqui Jerusalén watjaž okla. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tuquitapacha Yooz taku paljayňi profetanacaqui wejt puntuquiztan mazincan cijrchičha. Jalla nii Jerusalén wajtquin ninacž mazinta taku tjappacha cumplisnaquičha. ³² Yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeečha. Nižaza ancha iñartal cjeečha; arartal cjeečha. Nižaza llawzižtan tjuital cjeečha. ³³ Nižaza wjajtal cjeečha. Nekztanaqui contal cjeečha. Pero ticžcuqui čhjep majquitztan jacatatačha.

³⁴ Jalla nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chita ana zinta intintazatčha, čhjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii. Nii takuqui ana intintichuc takužtakaztačha.

ZUR ZOÑI CHJETINTA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jericó cjita wajt žcati irantatčha. Jalla nuž irantan tsjii zur zoñi jicz latuquiz julzi želatčha, niiqui kjaraž chjinchjinatčha onajo. ³⁶ Walja žoñinaca watwatňi nonžcu, zur žoñiqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tama tama žoñinaca watwat?

³⁷ Nekztanaqui žoñinaca kjaazičha, tuž cjican:

—Jesusu, nii Nazaret wajtchiz žoñiqui watčha tii jiczquiz.

³⁸ Jalla nii zizcu, zur žoñiqui altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:

—¡Jesusu, Davidž maati, wejr okznalla! Ana wali želučha.

39 Nii Jesusiž tuqui ojkñi žoñinacaqui nii zur žoñi ujzičha, ch'uj želajo. Zur žoñizti juc'anti altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:

—¡Davidž majch, wejr okznalla!

40 Nekztanaqui altu joržtan chiiñi nonžcu, Jesusaqui tsijtsičha. Zur žoñi zjjiqui cuchanchičha. Zur žoñi žcatžinžcu Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:

41 —¿Chjulut amta wejr paaquiya?

Nii zur žoñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri, chjujcquiž cjetžinalla!

42 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Am chjujcqui cjetžtaj cjisla. Amiž tjapa kuz criitiquiztanaqui, čhetintamčha.

43 Nii orapacha zur žoñiqui cherñi cjissičha. Nekztanaqui Jesusižtan chica ojklayatčha, Yoozquin honora waytican. Jalla nižta paata cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yoozquin honora waytichizakazza.

19

JESUSIZTAN ZAQUEOZTAN

1 Jalla nekztanaqui Jerusalén wajt kjutñi ojkcan Jesusaqui Jericó cjita watja luzzičha; nekztan nii wajt taypiquiz watchičha.

2 Nicju tsjii ricach žoñi želatčha Zaqueo cjita. Nii žoñiqui impuesto cobriñiž jiliritačha, ancha ricachutačha. **3** Nižaza nii žoñiqui Jesusa pajz pecatčha. Kolta žoñitačha. Jalla nižtiquiztan wacchi žoñinacž taypiquiz cjen, Jesusižquin anatačha cherchuca. **4** Nekztan Zaqueoqui tucquin žajtžcu tsjii sicómoro cjita munti yawchičha, Jesusa cherzjapa. Nii munti, jicz latuquiz želatčha, Jesusiž

watz žcatipan. ⁵ Nii munti nuž watcan, Jesusaqui tsewcchuc cheržičha. Nuž cheržcu cjichičha:

—Zaqueo, apura chjijwžca. Tonj tjuñi am kjuyquiz kamstančha.

⁶ Jalla nuž chiitiquiztan Zaqueoqui apura chjijwžquichičha. Ancha cuntintu Jesusa risiwchičha. ⁷ Jalla nii cheržcu, tjappacha nii žoñinacaqui Jesusiž quintra chuchchičha, tuž cjican:

—Jesusaqui nii ujchiz žoñž kjuya kami ojkčha.

⁸ Jalla nekztanaqui Zaqueoqui tsijtscu, Jesusa Jiliržquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, tii zizza. Porinacžquiz tjaa-ačha chicata wejt cusasa žejlñinaca. Nižaza jakzilta žoñžquiztan wejr incalltučhaja, jalla nii žoñžquiz wejr tjepnačha pajkpic wiltiquiztan juc'anti.

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Tonj tjuñi tii kjuychiz žoñinacaqui liwriitačha, Yooz kamañquiz luzjapa. Tii žoñiqui Abraham cjita majchmaatiquiztanpacha tjonñičha. ¹⁰ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, ujchiz žoñinaca kjawzñi, nižaza ninaca liwrii.

PIYUNANACZQUIZ PAAZ INTIRJITA QUINTU

¹¹ Jerusalén wajtž žcati želan, žejlñi žoñinacaqui pinsichičha, tuž cjican: “Anzilla Yooz mantiz tjuñiqui tjonačhani”. Jalla nuž pinsitiquiztan, nižaza nii žejlñi žoñinaca niiž chiita taku nonznan, Jesusaqui tii quintu paljaychičha, ¹² tuž cjican:

—Tsjii žoñi želatčha rispitta famillquiztan. Nii žoñiqui ažkquin yekja wajtquin ojkchičha, chawc jilir nombramiento tanzjapa. Nuž tanžcu

quejpžcaquičha. ¹³ Ima ojkcan, nii žoñiqui tunca niíž piyunanaca kjawzičha. Kjawžcu zapa maynižquiz tsjii pajk valorchiz paaz intirjichičha. Nižaza ninacžquiz cjichičha: “Tii paaztan negociož paaquičha, wejt quejpsquizcama”. ¹⁴ Nii žoñž persun wajtchiz žoñinacaqui nii walja chjaawjkatchičha. Jalla nižtiquiztan niíž wirquin tsjii cumizuna mantichičha, tuž cjeyajo: “Tii žoñi anaž pecčha učhum chawc jiliri cjisjapa”. ¹⁵ Nižtami chawc jiliri nombritatačha. Nekztan niíž yoka quejpchičha, mantizjapa. Niíž irantižcuqui, kjawzňi cuchanchičha niíž paaz intirjita žoñinacžquin, jaknužt zapa mayni paaztan cančhaja, jalla nii zizjapa. ¹⁶ Primir piyunaqui prisintichičha, tuž cjican: “Wejt patruna, am paaztan canchinčha tunca wiltan wiltan juc'anti”. ¹⁷ Nii chawc jiliri qui nii piyunž honora paljaychičha, tuž cjican: “Ancha waličha. Zuma piyunamčha amqui. Nii zkoluc paaztan zumpacha trabajchamčha. Jaziqui amqui jilirim cjequičha, tunca watja mantiñim cjequičha”. ¹⁸ Tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: “Wejt patruna, am paaztan canchinčha pjisjka wiltan wiltan juc'anti”. ¹⁹ Nii chawc jiliri qui paljaychičha, tuž cjican: “Jaziqui jilirim cjequičha. Pjisjka wajtquiztan mantiñim cjequičha”. ²⁰ Nekztanaqui tsjii piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: “Wejt patruna, tiž am paazqui. Tsjii pañquiz žcucžcu chjojchinčha. ²¹ Amqui walja cumpliskatňi patrunamčha. Jalla niztiquiztan am éksinčha. Ricujñamčha ana amiž nonztaqui. Nižaza ajzñamčha ana

amiž čhjactaqui". ²² Nekztanaqui nii chawc jiliri qui chiižinchičha, tuž cjican: "Ana zum piyunamčha amqui. Am persun chiita takuqui am uj tjeeža. Amqui zizzamčha, wejrqui kjanapanžlani cumpliskatiň žoñtni, jalla nii. Ana weriž nonztaqui ricujiñčhalani. Ana weriž čhjactaqui ajzniñčhalani. ²³ Nižtiquiztanaqui, ġkjažtiquiztanam amqui wejt paaz ana bancuquiz majcžinjo? Bancuquiz majcžintiquiztan wejrqui paaz machtanpacha ricujtasačha, tekz quejpžcu". ²⁴ Nekztanaqui nii patrun jiliri qui parti žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican: "Intirjita paaz kjañzna. Nii tunca paazziz žoñžquiz tjaa". ²⁵ Zoñinacaqui cjichičha: "¡Wejt Jiliri! Tunca paazzizza nii žoñiqui". ²⁶ Patrun jiliri qui kjaazičha, tuž cjican: "Ančhucaquiz tii razunal cjiwčha. Jakzilta žoñit niiž wacchi tjaata cusasa zuma cwitačha, jalla niižquiz juc'anti tjaata cjequičha. Nižaza jakzilta žoñit niiž koloculla tjaata cusasa ana zuma cwitačhaja, jalla niižquitzan asta nii zkolocullami kjañtaž cjequičha". ²⁷ Nižaza nii jiliri qui mantichičha, tuž cjican: "Nii wejt quintra žoñinacaqui ana wejr pecchičha ninacž chawc jiliri cjisjapa. Jaziqui zjijczna ticju. ¡Zjijcžcu wejt yujcquiz conzna!" Jalla nuž mantichičha nii jiliri qui.

JESUSAQUI JERUSALENQUIN LUZZICHA

²⁸ Jalla nuž quint'ižcu, Jesusaqui Jerusalén watja tira ojkchičha. ²⁹ Betfagé cjita nižaza Betania cjita watjanaca žcatžincan, nižaza Olivos cjita curulla žcati želan, jalla nekztan pucultan niiž tjaajinta žoñinaca cuchanchičha, ³⁰ tuž cjican:

—Nii nawjkta watja oka. Jalla nicju ančhucqui mokta aznu wačhaquičha. Anaž jecmi nii aznuqui yawchi. Jalla nekztanaqui moktiquiztan jweržcu, tekz zjijca. ³¹ Jalla nuž jweržcu zjijcawc cjen cunamit žoñimiž pewcznačhan, “¿Kjažtiquiztan tii aznu jwerjo?” cjicanaqui. Jalla nii puntu pewcztiquiztan ančhucqui kjaaznaquičha, tuž cjican: “Jesusu Jiliriž tii aznu pecčha”.

³² Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui ojkchičha. Jaknužt Jesusu chiitčhaja, jalla nuž cjitatama watchičha. Jalla nuž tsjii mokta aznu watchičha. ³³ Jalla nuž jweran, nii aznuž tuyñunacaqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii aznu jwer ančhucjo?

³⁴ Tjaajintanacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jesusu Jiliriqui tii aznuž pecčha.

³⁵ Nekztanaqui Jesusižquiz chjitchičha. Nekztan zquitinaca jepžcu ninacaqui Jesusižquiz yawkatchičha. ³⁶ Nii aznuquiz Jesusaž jiczquiz okan, žoñinacaqui zquitit chjinchičha, zquitinac juntuň okajo chawc jilirižtakaz. ³⁷ Olivos cjita curulla watan, Jerusalén watja tjenzičha. Jalla nekztanaqui tjapa niiž tjaajinta žoñinacaqui altu joržtan Yooz honora wayti kallantichičha. Chipchipcan Yooz honora waytichičha, tjapa Jesusiž paata milajrunaca cherčhiz cjen. ³⁸ Nižaza cjichičha:

—¡Chawc Jiliri! ¡Yooz tjuuquiz tjonchi jiliri! ¡Honorchiz cjila! ¡Arajpacha žejlñinaca cuntintuž cjee! ¡Arajpach Yoozquin wali honorchiz cjila!

39 Jalla nuž Jesusižquiz honora waytitiquiztan tsjii žejlñi fariseo žoñinacaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, tii am apzñi žoñinaca ujzna ch'uj želajo.

40 Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucaquiz cjiwčha, tii žoñinacaž ch'uj cjisnaquila niiqui, tii maznacamiž altu joržtan chiyasačha, wejt honora waytizjapa.

41 Jerusalén watja žcatzincan, jalla nii watja cheržcu, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacaž cjen kaachičha, **42** tuž cjican:

—Jerusalén wajtchiz žoñinaca, tonj tjuñquizi qui wejt puntuquiztan intintaztasaž niiqui, zuma cuntintuž cjitasacha. Walipankaz kamtasačha. Ančhuca kuznaca jeejskatz pecučha. Pero wejt puntuquiztan ančhucaquiztan čhjojžtačha. Jaziquí ančhucqui Yooz zumanaca anaž cherasačha. **43** Wejt puntu ana intintazziž cjen walja anawali tjuñinacaž tjonaquičha. Nii tjuñinacquizi qui ančhuca quintra žoñinacaqui tii wajtž tjiya tsjii pirk a quintra paaquičha. Tjapa kjuttanž ančhuca wajt myutata quintrarionacaqui želaquičha. **44** Nižaza ančhuca wajt pirkami k'ala pajltaž cjequičha. Tii wajtchiz žoñinaca ojalanacžtanpacha contaž cjequičha. Nižaza tjappacha k'ala pampa nonžtaž cjequičha, anaž maz tawkitami želaquičha. Yoozqui anchucaquiz tsjii liwriiñi cuchanžquichičha; ančhuczti nii liwriiñiqui ana pajchinčhucčha. Jalla nižtiquiztan tii wataquičha. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

⁴⁵ Jerusalén watja irantiżcu, Jesusaqui timpluquiz luzzičha. Timpluquiztan zawnċchuc liwj tuyñinacami kjayñinacami tjirkatchičha.

⁴⁶ Ninacžquiz cjichičha:

—Cijrta Yooz takuqu tuž cjicha: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyačha”. Ančhuczti tii wejt kjuya tjaňi žoñinacż kjuyažtakaz paachinčhucčha.

⁴⁷ Jalla nekztanaqui zapuru Jesusaqui tjaajnatcha timpluquiz. Pero timplu jilirinacami lii tjaajiňi maestruncami wajt jilirinacami, jalla ninacazti jaknužt Jesusa coni atas, jalla nii kaznatčha. ⁴⁸ Pero tjappacha nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž taku nonzjapa kuz tjaatčha. Jalla nižtiquiztan ana jaknužquiztanami nii conz puntuqui asiptiskatz atatčha.

20

¿JECT JESUSIZQUIZ MANTICHI?

¹ Zapuru Jesusaqui timpluquiz žoñinacżquiz tjaajnatčha, y nižaza liwriiňi Yooz taku paljayatčha. Jalla nuž tjaajnan, tsjii nooj timplu jilirinaca, lii tjaajiňi jilirinaca, wajt jilirinaca, jalla ninacaqui Jesusižquiz macjatchičha. ² Nuž macjatču Jesusižquiz paljaychičha:

—Jaziqui am chiyaquičha. ¿Jec am mantichi tii paazjapajo? Nižaza ¿jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrm i jazic ančhucaquiz zakal pewcznačha.

⁴ ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapajo? ¿Yoozkaya uz žoñinaca, ja? Kjaazna.

5 Jalla nuž chiitiquiztanaqui ninacpora ch'aasi kallantichičha, tuž cjican:

—Jaknužum cjeequi? “Yooz mantitačha” cjican učhum kjaaznaquiž niiqui, “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” jalla nuž cječhan tiicni. **6** “Zoñiž mantitacha Juanqui” cjican učhum kjaaznaquiž niiqui, tjapa žoñinacaqui učhum conačhani maztan čhjacjawi. Tii žoñinacaqui Juanž puntuquiztan cjiñičha, niiqui werarapančha Yooz taku paljayñi profetaqui, jalla nii.

7 Nuž palt'ižcu nii jilirinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui anal zizučha, jequit Juanqui bautisajo mantižquitčhaja, nii.

8 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Nižaza wejrqui ana zakal maznasačha, jec jiliriž mantita paa-učhaja wejrqui, nii.

ANA WAL PIYUNANACA QUINTU

9 Nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz paljayi kallantichičha. Paljaycan tii quintu quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii patrun žoñiqui uwasanac zkala čhjaczičha. Nekztan nii zkala partira tjaachičha piyunanacžquiz. Nekztanaqui ažkquin ojkchičha ažk tjuñi kami. **10** Uwasa ajz cujicha timpu tjontan patrunaqui piyuna cuchanžquichičha niiž partir zkala ricujzjapa. Nii pachpiquiz partira langzñi žoñinacazti patrunaž cuchanžquita piyuna kijchcu chjatkatchičha. Ana čhjulchiz cuchanchičha. **11** Nekztanaqui patrunaqui wilta tsjiižtan piyuna cuchanžquichičha. Nekztan

partir yokquiz kamñi žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna ch'aanchičha, nižaza kijtchičha, nižaza ana čhjulchiz cuchanchičha patrunžquin. ¹² Nekztanaqui patrunaqui tsjiižtan cuchanžquichičha. Nii partira žoñinacaqui cuchanžquita piyuna chjojritchičha, nižaza chjatkatchičha.

¹³ Nižtami nii yokchiz patrunaqui pinsichičha, tuž cjican: “čhjulut wejr paas? Wejt k'ayi majch cuchnačha. Jalla nuž cheržcuqui nii partira žoñinacaqui rispitačhani”. ¹⁴ Pero partira zkala langzñi žoñinacazti cuchanžquita majch cheržcu, ninacpora parlassičha, tuž cjican: “Tiiqui tjappacha tii irinsa tanznačhani. Jazioui ticž conžla. Nekztan učhumž tii zkal yokac tanznaquičha”. ¹⁵ Nuž pinsitiquiztan partira langzñi žoñinacaqui cuchanžquita majch yok tjiya jwescu conchičha.

Jazioui pewcznučha:

—Nii zkal yokchiz patrunaqui čhjulukat nii žoñinacžtanac paačhani? ¹⁶ Wejrqui cjiwčha. Tjonžcu zkal yokchiz patrunaqui partira langzñi žoñinaca conaquičha. Nekztanaqui patrunaqui niiž zkal yoka yejkžquin tjaaznaquičha.

Jalla nuž nii quintu nonžcu, žoñinacaqui cjichičha:

—Yooz munañpaqui anaj nii cjila!

¹⁷ Jesusaqui ninacž kjutňi cheržcu cjichičha:

—Wejt puntuquiztanaqui cjirpta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Kjuy pirkniñinacaqui tsjii maz tjojtchičha. Nekztanaqui tjojta mazqui isquinquiz cjissičha. Ultimquizioui tucquin cjissičha”.

18 Nii maz cjen jakziltat ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequičha. Nižaza jakziltiž juntuň nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui, pulpužtakaz t'oknaquičha.

—Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

TASA PACZ PUNTU

19 Jesusaqui nii quintu chiyatčha quintra žoñinacž puntu. Jalla nižtiquiztan timplu jilirinaca, nižaza lii tjaajiňi maestrunaca, jalla ninacaqui Jesusaqui tanz pecatčha nii orapacha. Pero parti žejlňi žoñinaca ekscu, ana tani atchičha. **20** Pero nii quintranacaqui Jesusižquiz tiraž awayt'atčha. Nižaza tsjii kjažt awayt'ini žoñinaca mantichičha, Jesusižtan ojklayajo zuma žoñižtakaz. Nuž chica ojklaycan Jesusižquiztan ana zuma taku jwes pecatčha, uj tjojtunzjapa. Jalla nuž uj jwezanžcu nii wajt chawc jiliržquiz intirjiz pecatčha. **21** Jalla nuž awayt'ican Jesusižquiz pewczičha tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan tjaajiňamčha. Kjažtam parti žoñinacac chiyaj cjee, amqui werarapankaz chiiňamčha Yooz kamaň puntuqui. **22** Jaziqui tjaajznalla tii puntuquiztan. Wejrnacqui César cjita chawc jiliržquiz tas paaz tjaayiňčha. Jalla nuž tas paaz tjaazqui wali cjesaya, uz anaž wali cjesaj?

23 Pero nuž pewcziquiztan nonžcu Jesusaqui ninacž pizc kuzziz naychičha. Nekztanaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui chawc ujquin wejr tjojtskatz pecjo? **24** Tsjii paaz zjijca, cherzjapa.

Paaz zjijčcu, Jesusaqui cjichičha:

—¿Tii paazquiz jecž yujcta? ¿Nižaza tii paazquiz jecž tjuu cjijrtata?

Ninacaqui kjaazičha:

—César cjita jilirž yuycčha, niiž tjuuzakazza.

²⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Chjulumi jiliržta cjenaqui jiliržquiz tjaa.

Nižaza čhjulumi Yoozta cjenaqui Yoozquiz tjaa.

²⁶ Anaž jecmi Jesusižquiztan ana wal taku jwesi atasačha nii žejlñi žoñinacz yuycquiz cjican-pachaqui. Jalla nuž Jesusiž kjaaztiquiztanaqui ninacaqui ispantichičha; ch'uju cjissičha.

ZOÑINACA JACATATZ PUNTU

²⁷ Wiruñaqui tsjii kjažt saduceo cjita žoñinacaqui Jesusižtan zali ojkchičha. Nii saduceo žoñinacaqui tjaajiñitačha, ticzi žoñiqui anapan jacatatasáčha, nuž cjiñitačha. Jalla nii jacatatz puntuquiztan Jesusižquiz paljaychičha, ²⁸ tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učhumnacalta cjijrtkalčha, tuž cjican: “Tsjii žoñi ticznasaž niíqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niíqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žew žon tjunatan zals waquizičha, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁹ Jaziqui pakallak jilazullca želatčha. Jilir jilaqui zalsičha. Nekztan ticzičha ana ocjalchiz. ³⁰ Nekztanaqui tsjii taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Nekztan ticzizakazza ana ocjalchiz. ³¹ Nekztanaqui yekja taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Niíž jaru niiž jaru naa tjunatan zalsičha tjapa nii pakallak jilazullcanacaqui. Nižaza tjappacha ticzičha jilazullcanacaqui. Ana ocjala ecchipančha. ³² Ultimquizioui naa maatak žonqui

ticzinčha. ³³ Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui, žjakzilta jilž tjunt cjequejo naa žonjo? Tjappacha nii pakallak jilazullcaqui naa žonatan zalsičha. — Jalla nuž pewczičha saduceo quintra žoñinacaqui.

³⁴ Jalla nižta puntuquitztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tii muntuquiz žejlcanaqui luctakami maatakami zalza; nižaza maatinaca zalsjapa tjačha. ³⁵ Jakziltat Yoozquin kuzzizlaj niiqui ticziquiztan jacatatžcu, arajpach wajtquin želaquičha. Nicju žejlcan ana zalznaquičha. Nižaza anaž zalzmi želasačha. ³⁶ Arajpachquin žejlcan, žoñinacaqui anjilažtakaz cjequičha; ana ticznasačha. Nižaza jalla nuž jacatattiquitztanaqui Yooz žejtñi maatinacapančha. ³⁷ Yooz tawk libruquiz tsjii ujsñi kal quintu žejlčha. Nii quintu quint'ican Moisespachačha učhum zizkatchi, žoñinaca ticziquiztan jacatatñi, jalla nii. Nii Yooz tawk libruquiz Moisesqui cjirchičha, tuž cjican: “Yooz jiliriqui Abrahamž Yoozza. Nižaza Isaacž Yoozza. Nižaza Jacobuž Yoozza”. ³⁸ Nii žoñinacž curpu ticziž cjenami, žejtčha. Yoozqui anačha ticzi žoñž Yoozqui. Niičha žejtñi žoñž Yoozqui. Tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui žejtchipan žejlčha.

³⁹ Jalla nektanaqui tsjii kjaž lii tjaajiňi maestrunacaqui cjichičha:

—Zuma Tjaajiňi Maestro, walim chiichamčha.

⁴⁰ Jesusiž walja zizñi zizñi chiican quintra žoñinacaqui eksičha iya pewczjapaqui. Panž atip-tatačha ninacaqui.

JESUSAQUI TSJII PEWCZICHА

41 Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Zoñinacaqui tuž cjiñičha: “Cristučha Davidž Majchqui”. ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo? **42-43** Davidpachačha cjichi Salmos cjita libruquiz, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichičha: ‘Am kjojch koztan am quintri zoñinaca t'oksnačha, jalla nii t'okscama wejt žew latuquiz julzi žela amqui’”.

44 Davidpachačha Cristuž puntuquiztan “Wejt chawjc jiliričha” cjican chiichičha. Jalla nižtiquiztan, ejaknužt Cristo chawjc jiliri cjicanpacha Davidž majch cjesajo?

JUDIO LII TJAAJIÑI MAESTRUNACZ PUNTU

45 Tjapa zoñinacaž nonznan, Jesusaqui niiž tjaajinta zoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

46 —Lii tjaajiñi maestruncžquiztan cwitaza. Ninacaqui tol zquitchiz ojklayz justasñičha, walja honorchiz cjisjapa. Nižaza palazquiz ojklaycan zuma rispitchiž tsaanskatz pecñičha. Nižaza ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñičha. Nižaza pijstiquiz lujlcan ancha tucquin julžcu honorchiz cjiskaz pecñičha. **47** Nižaza ninacapacha žew maatakž cusasanaca tanzjapa, incallčha. Zoñinaca incallzjapa Yooztan ažka ažka parlitažoka cjiñičha. Yoozquin tjapa kuzziz zoñinacažtakaz tjeez pecčha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc'ant tsjan anawaliž castictaž cjequičha.

¹ Tsjii nooj timpluquiz žejlcan, Jesusaqui wali jiru ricach žoñinaca cherchičha ofrend cajquiz paaz uchñi. ² Nižaza tsjaa poris žew maataka cherchičha. Naa žewqui pizc paazalla utchiñčha. ³ Jalla nii cheržcu Jesusaqui cjichičha:

—Tii razunal cjiwčha. Taa poris žew žonqui ofrend cajquiz juc'ant jila utchiñčha, tjapa parti žoñinacžquiztan. ⁴ Parti žoñinacaqui žejtchi paaz utchičha. Naa poris žewzti tjappacha naaža paaz utchiñčha; ana iya žejlčha, čhjeri kjayzjapa.

JUDIUZ TIMPLU PUNTU

⁵ Yekjap žoñinacaqui timplu puntuquiztan parlatčha, nižaza nii timpluquiz žejlñi c'achja maznac puntuquiztan parlatčha, nižaza nii Yoozquiz ofrenda tjaata puntuquiztan parlatčha. Jalla nuž nonžcu timplu puntuquiztan Jesusaqui chiichičha, tuž cjican:

⁶ —Tsjii nooj tjapa tii timplu pajlaž cjequičha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTUQUI

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, ¿čhjulorat tii amiž chiita wataquejo? Ima amiž chiita takunaca watan, ¿čhjulut siñalažtakaz cjequejo?

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anačha incallskata. Walja žoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquičha, tuž cjican: “Wejrtčha Cristutqui”. Nižaza “Wajillaž Cristuž tjonaquičha”. Nuž cjicanž ojklayaquičha. Jalla nuž chiyanami ančhucqui anačha criya, nižaza

anaž ninacžtan apznaquičha. ⁹ Chjulorat quira zalz quintumi nižaza kichas zalz quintumi želačhaj niiqui ančhucqui wiraž ana tsucaquičha. Nuž: watanami imaž tii muntu tucuzinzqui irjatžcaquičha. Jalla nižta ana walinacačha primiraqui watstanqui.

¹⁰ Jesusaqui tira paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii nacionžtan tsjii nacionžtan kichasaquičha nacionpora. Nacionanacquiztan quiranaca zalassaquičha. ¹¹ Nižaza pajk terremotonacaž wataquičha, yokaž chjekinskcatcan. Nižaza parti yokaran wali chawc mach'a želaquičha. Nižaza parti yokaran anawal cona želaquičha. Nižaza arajpachquin anawali ispantichucanacaž parizaquičha, pajk siñalažtakaz wataquičha.

¹² Pero ima tižtanaca watcan ančhucqui tantaž cjequičha, nižaza kijchtaž cjequičha. Nižaza ajcz kjuyquin chjichtaž cjequičha uj jwesanzjapa. Nižaza carsilquiz chawctaž cjequičha. Nižaza wali chawjc jilirž yujcquin chjichtaž cjequičha. Jalla nižtanacaž ančhucaquiz wataquičha, ančhucaž wejtquin kuzziz cjen.

¹³ Jilirž yujcquiz chjichta cjen, ančhucqui wejt favoraž tjurt'aquičha. ¹⁴ Ima jilirž yujcquiz tjurt'ican ančhucqui ančhuca kuzquiz ana tantiiz waquizičha, jaknužt tjurt'ačhaja, jalla nii. ¹⁵ Tjurt'iñi chiiz oraqui weril zizní taku tjaajžcačha ančhuca kuzquiz. Nii ančhucaž zizní taku chiitiquiztan anaž jecmi ančhuca quintra kjaazní atasačha. Inakaz cjisnaquičha.

¹⁶ Ančhucqui tarasuntaž cjequičha. Maa ejp, jilanaca, famillanaca, mazinaca, jalla

ninacžquitztanami tarasuntaž cjequičha ančhucqui. Nekztan yekjap ančhucaquiztan contaž cjequičha. ¹⁷ Nižaza wacchi tii muntuquiz kamňi žoñinacaqui ančhucaquiz chjaawjkataquičha, weriž cjen. ¹⁸ Jalla nuž cjenami anaž zinta ančhuca ach charami pertiskatta cjequičha. ¹⁹ Nižaza sufrichiž cjenami jakziltat zumpacha Yoozquin tjurt'ichi cječhaja, Yooztañ wiñaya cuntintu kamaquičha.

²⁰ Jesusaqui cjichizakazza:

—Jerusalén watja zultatuž muyuntita cjen, ančhucqui naaznaquičha, ultimu nii watjaqui t'ezintaž cjeekalaka, jalla nuž cjequičha ančhucqui. ²¹ Jalla nuž naazcan, Judea yokquin žejlňi žoñinacaqui cur kjutňi zajtcu atipz waquizičha. Nižaza Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui wajtquitztan ulanz waquizičha. Nižaza joch yokquin žejlňi žoñinacaqui ana wajtquin quejpsquiz waquizičha, atipz waquizičha. ²² Nii noojiqui Yoozqui Israel žoñinaca casticaquičha. Castic peace puntuquitztan tjapa Yooz tawk libruquiz cijrtaqui cumplisnaquičha. ²³ ¡Ic maatakanacajay! ¡Wawa t'ichiňi maatakanacajay! Ancha ana wali sufraquičha. ¡Tjapa tii yokquiz žejlňi žoñinacajay! Anchaž llact'azaquičha, castictaž cjequičha. ²⁴ Zoñinacaqui quirquiz ticziž cjequičha. Yekjap žoñinacacazti tanžcu chjichtaž cjequičha yekja nacionquin. Nižaza yekja wajtchiz žoñinacaqui tii wajtchiz žoñinaca mantaquičha, nii yekjanacž timpu tucuzinžcama, nižaza Yooz munañpa timpucama.

25 'Jalla nekztanaqui tjuñquizimi jiizquizimi warawarquizimi, jalla ninac̄quiz siñalanaca wataquičha. Nižaza pajk kot ljojkiž kjawaquičha. Jalla nižtiquiztan tii yokquiz žejlñi žoñinacaqui walja tsucchi kuzziz cjequičha, nižaza turwayžinta kuzziz cjequičha. **26** Arajpachquin žejlñi kjananacami čhjekinskattaž cjequičha. Jalla nii cheržcu žoñinacaqui pinsaquičha, tii muntu kjažt wataquejo, jalla nii. Tii muntu tucuzinz tjewznaquičha. Jalla nižta watan žoñinacaqui tsucscukaz tismayaquičha. **27** Jalla nekztanaqui žoñinacaqui wejr, nii tsewtan cuchanžquita Yooz Zoñi, quejpžquiñi cheraquičha. Walja kjancan wejt azi tjeežcan tsjir tayıquiz tjonačha. **28** Jalla nižta anawalinaca wati kallantan, ančhucqui walja Yoozquin kuzziz cjee. Achamiž wayta, tsewcchucčha cherzna. Wajillaž ančhuca ultim liwriiz tjuñi tjonaquičha.

29 Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichičha tuž cjican:

—Higo muntiquiztan naazna; čhjul muntimi naazna. **30** Ančhucmi tsjii munti ch'ojñapachaž c'ajan tuž zizza, kjutunz timpu žcatžinčha, jalla nii. **31** Jalla nižta irataž tii weriž chiitanaca watan, ančhucqui tuž zizaquičha, Yooz mantiz tjuñi žcatžinčha, jalla nii.

32 'Tii razunal cjiwčha. Ima tjapa tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznan, tjapa weriž chiitanaca wataquičha. **33** Arajpachami yokami tucuzinznaquičha. Wejt takuzti anapanž tucuzinznaquičha, panž cumplisnaquičha.

34 'Ančhucqui persunpachquiz cwitaza.

Ančhucqui anaž turpi kuzziz cjee. Ana wali kamz cjen, nižaza licz cjen, nižaza tii wir cusasanacžquiz kuz tjaaz cjen, jalla nuž cjen žoñinacaquai turpi kuzzizza. Ana zuma kaman Yooz tjonz tjuñi tiripintit ančhuc tanaquic̄ha ³⁵ tsjii trampaqui tiripintitž tanža, jalla nižta irataž Yoozqui tii muntuquiz ana wali kamni žoñinaca tiripintit tanaquic̄ha, casticzjapa. ³⁶ Ančhuczti listu tjaczi tjewzni cjee. Zapuru ančhucqui Yoozquitztan azziz cjisjapa mayiza, tjapa watni anawalinacquitztan atipzjapa, nižaza tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñž yujcquiz zuma prisintizjapa.

³⁷ Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui. Majiñqui Jesusaqui timpluquiz tjaajnatčha zapuru. Weenqui Olivos cjita curullquin želi okatčha. ³⁸ Tjapa žoñinacaquai wentan timpluquiz tjonatčha Jesusiž taku nonzni.

22

JESUSA TANZ TANTIITA

¹ Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pijsta irantižcatčha. Nii pijstaqui pascua cji-tatačha. ² Nii oraqui timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestruncam, “Jaknužt Jesusa conas?” cjican kazzičha. Pero ninacaquai parti žoñinaca walja ekscu, ana coni atchičha.

³ Jalla nekztanaqui Satanás cjita zajraqui Judas kuzquiz luzzičha. Judasqui Iscariote cji-tazakaztačha. Judasqui parti tuncapan illzta žoñinacžquitztan nekztantačha. ⁴ Judasqui timplu chawc jilirinacžtanami, timplu zultatž jilirinacžtanami parli ojkchičha. Ninacžtan zalžcu,

parlichečha, jaknužt ninacž kjarquiz Jesusa intirjas, jalla nii. ⁵ Jalla nuž Judas parlitiquiztan quintra žoñinacaqui ancha cuntintutačha. Paaz tjaaz compromitchičha. ⁶ Jalla nižtiquiztan Judasqui asiptichičha, “Way” cjican. Nekztanaqui tantiya kallantichičha, jaknužt ana tama žoñi želan Jesusa intirjas, jalla nii.

SANTA CENA PAACHICHA

⁷ Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta luljz pjijstaqui irantižquichičha. Nii pjijstiquiz tsjii uuzi wilana conspantačha, pascua pjijsta paazjapa. ⁸ Nekztanaqui Jesusaqui pucultan niiž tjaajintanaca cuchanchičha. Pedružtan Juanžtan ninacatačha. Ima cuchancan ninacžquiz tuž cjichičha:

—Ančhucquiž oka, učhumnacaž pascua čhjeri luljzjapa, tjaczca.

⁹ Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jakziquin wejrnacqui čhjeri tjacznaquiya?

¹⁰ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucqui watja luzcu, tsjii žoñžtan zalaquičha kjaz luuz kuzzi. Nii žoñž wirquiz apznaquičha, jakziquin luzačhaja, jalla nekz.

¹¹ Jalla nekz luzcu nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Tjaajiňi cjičha: Jakziquin visitz kjuya žejlya, wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri luljzjapaya?” ¹² Nekztanaqui tsewcta pisuquiz tsjii pajk kjuya tjeeznaquičha ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequičha. Jalla nekz čhjeri luljz tjacznaquičha.

13 Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkchičha. Nekztan Jesusiž chiitacama watchičha. Jaziqui nekziqui pascu čhjeri kissičha.

14 Pascu čhjeri lujlz ora cjen, Jesusaqui niiž illzta žoñinacžtan misquiz julzičha. **15** Jalla nuž julžcu Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui ančhucatan tii pascu pjista čhjeri lujlzpapa ancha pecchinpančha, ima ticzcan.

16 Ančhucaquiz cjiwčha, ančhucatan ana iya tii pjista paačha, čhjuloracamat Yooz ultimu tjapa mantačhaja, jalla nii oracama. Nekztan tii pjista wilta paa-ačha.

17 Jalla nekztanaqui Jesusaqui persun kjaržtan wasu tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquž cjichičha. Nekztanaqui niiž illztanacžquiz cjichičha:

—Tii wasu tanžna. Ančhuccama tojžcuqui liczna. **18** Tekztan nawjkchuc wejrqui uwas kiazqui anal iya licačha, čhjuloracamat Yooz tjapa mantačhaja, niicama.

19 Jalla nii licžcuqui, Jesusaqui persun kjaržtan t'anta tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquž cjichičha. Nekztanaqui t'anta kjolžcu niiž illztanacžquiz tjaachičha, tuž cjican:

—Tiičha wejt curpuž cuntaqui. Tii wejt curpuqui intirjitaž cjequičha ančhuca laycu. Nižaza wejr cjuñzcu, tii lujlznacičha.

20 Nekztan čhjeri lujlžcu, wasu tanzičha. Nekztan niiž tuqui chiita taku irata chiichizakazza, tuž cjican:

—Wejt ljocqui ančhuca laycu tjawktaž cjequičha. Wejt ljocžtan ew že jt kamaña ut'aytaž

cjequičha. Tii wazuquiztan liczqui wejt ljoc cuntiquiztančha.

²¹ Wejt quintra tarasunňi žoñiqui wejttan ch-icapachačha tii misquiz. ²² Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui Yooz Epiž munañpi jaru jalla nii kamaň jiczquiz okačha. Wejt quintra tarasunňi žoñžquizzti anawaliž cjis-naquičha.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui ninacpora pewcsassičha:

—¿Jequit wejrnacquitzan nii tarasunňi žoñi cjes?
—Nuž cjican ninacpora pewcsassičha.

¿JEQUIT TUCQUIN CJEEQUI?

²⁴ Jalla niiž wiruñaqui nii tjaajintanacaqui ch'aassičha, ject tucquin naazi cjeequi, jalla nii.

²⁵ Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Chawc jilirinacaqui persun wajtchiz žoñinaca mantíničha anawal patrunažtakaz. Nižaza nii jilirinacaqui mantita žoñinacžquiz jilirž honorakaz waytiskatčha, “walipan paačha tii jiliriqui”, cjican. ²⁶ Ančhuczti anaž nižta paaz waquizičha. Antiz ančhucqui tižta paaz waquizičha. Jakziltat tsjan chawc jilirižlaj niiqui, tjowažtakaz cjis waquizičha. Nižaza jakziltat mantínižlaj niiqui, piyunažtakaz cjis waquizičha. ²⁷ ¿Ject tucquin chekan žoñejo? ¿Misquiz julzňi žoñej chekanaqui? Už ¿nii misquiz atintiňi žoñej, jaa? Tii razunal cjiwčha: Misquiz julzňi žoñičha tucquin chekanaqui. Jalla nuž cjenami wejrqui ančhucaporquiz atintiňi žoñižtakaztčha.

²⁸ ‘Ančhucqui wejttan chica žejlchinčhucpančha wejtquiz anawali watanami.

Wejtquiztan ana zarakchinčhucčha. ²⁹ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc uchačha, mantiňi jilirinaca cjisjapa. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiňi jiliri cjisjapa wejr utčhaja, jalla nižta. ³⁰ Jalla nuž cjen ančhucqui arajpach wajtquin wejttan chica želaquičha, nižaza wejttan chica lulznaquičha. Nižaza nekziqui wejttan chica jilirž sillquiz julznaquičha tuncapan Israel t'akquiz žoninaca pjalzjapa.

SIMON PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI CHIYAQUICHCHA

³¹ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Simona, Simona, tiim zizaquičha amqui. Satanasqui am pecčha, niiž parti cjiskatzjapa. Trigožtakaz layinz pecčha, ujquiz tjojtskatzjapa. ³² Simona, am laycu tjurt'ižinchinčha ana juc'anti upa kuzziz cjeyajo. Amqui Yoozquin tjapa kuztan quejpžcu am jilanaca yanapaquičha tjup kuzziz tjurt'ajo.

³³ Nekztanaqui Simonaqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, wejrqui listučha amtan chica ojkzjapa; carsilquizimi lusasačha; nizaza amtan chicapachami ticsnasačha.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Pedro, amquiz chiyučha, ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquičha. Chjep wilta wejr ana pajñim chiyaquičha.

JESUSIZ CHIIZINTA TAKUNACA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Tuquiqui wejrqui ančhuc cuchanchinčha ana quelzziz, nižaza ana paazziz, nižaza ana yekjat čhjatchiz. Jalla nuž okan ɿančhucaquiz čhjulut pjaltichiya?

Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha:

—Anaž čhjulumi pjaltichičha, —cjican.

³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Anziqui jakziltat quelzziz cječhaja, nii quelzqui chjicha. Nižaza jakziltat paazziz cječhaja, nii paazqui chjicha. Jakziltat ana armichiz žejlčhaja, persun chaquita tuyžla, arma kjayžjapa. ³⁷ Ančhucaquiz chiyučha. Wejt puntuquitztanaqui Yooz takuqui tuž cjičha: “Castictaž cjequičha anawal žoñinacžtan chica”. Wejt persunquiz cumplistančha nii cijrta Yooz takuqui. Nižaza tjapa cijrta Yooz takuqui wejt puntuquitztan cumplistančha.

³⁸ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, tekzi pizc arma žejlčha.

Jesusaqui kjaazičha:

—Nužquizka cjila, —cjican.

JESUSAQUI YOOZ EJPŽQUIN MAYIZICHICHA

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Olivos cjita curullquin ojkchičha, jalla nicju ojkñipantačha. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz apzičha. ⁴⁰ Olivos cjita curulla irantižcu, Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Ejpžquin mayiza ana ujquiz tjojsjapa.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquitztan žoñiž maz čhjacta, jalla nužullquin ojkchičha. Jalla nicju quillsičha Yooz Ejpžquin mayizizjapa. ⁴² Mayizican cjichičha:

—Yooz Tata, amqui munaquiž niiqui, wejr li-wriyalla tii sufrisquitztan. Pero anal wejt kuzcama ojkz pecučha. Jaknuž am kuz munčhaja, jalla niicama ojkz pecučha.

⁴³ Jalla nii oraqui arajpachquitztan tsjii Yooz Epiž cuchanžquita anjilaqui jecžquichičha, Jesusa azi tjaazjapa. ⁴⁴ Jesusaqui jalla nuž ancha llact'azcan, tjapa aztan Yoozquin mayizatčha. Jalla nuž mayizan ancha pjalñi pjatzičha ljocžtakaz čhujatčha yok kjutñi.

⁴⁵ Yoozquin mayiziz žeržcu, tsijtsičha Jesusaqui. Nekztanaqui niiž tjaajintanacžquiz quejpchičha. Ninaca llaquizinpantiž tjajatčha. Nuž cjen Jesusaqui tjajñi zalchičha. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—¿Ančhucqui kjažtiquitztan tjaj-jo? Zaazna, Yoozquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

JESUSA PRESO TANTA

⁴⁷ Jesusaž ima parla žerznan, walja žoñinaca tjonchičha. Judas cjita žoñiqui tucquinpan tjonchičha. Judasqui nii tuncapan illzta žoñinacž partiquiztantačha. Nekztan Jesusižquin macjatchičha chjulzjapa. ⁴⁸ Jesusaqui Judasquiz cjichičha:

—Judas, ¿wejr tsjii chjulžcum amqui tarazu-naquia? Wejrtčha Yooz cuchanžquita žoñtqui.

⁴⁹ Jesusižtan žejlñi žoñinacaqui jalla nižta cheržcu, pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿cuchillu armižtan tjurt'aquia?

⁵⁰ Tsjii nii tjaajintanacžquiztan timplu jilirž piyuna čhjojritchičha, žew cjuñi chjajtžinchičha.

⁵¹ Pero Jesusaqui cjichičha:

—Nužquizkaz cjee. Armižtan ana iya tjurt'aquičha.

Nekztanaqui nii orapacha Jesusaqui nii piyunž cjuñi lanžcu čhetinchičha. ⁵² Timplu chawc jilirinacami nižaza timplu zultatž jilirinacami, nižaza wajt jilirinacami, jalla ninacami Jesusa preso chjichi tjonchičha. Ninacžquiz paljaychičha Jesusaqui, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui cuchillu armižtan, nižaza tuňžtan tjonchinčucta, wejr tanzjapaya? ¿Wejrqui tjaň žoňtkaya? ⁵³ Zapuru timpluquiz kamchinčha ančhucatan chica. Nii oraqui wejr ana kjaž cjichinčucčha. Pero anzičha ančhuca tanz oraqui. Tii orakaz zumchiquiz kamñinacaqui mantasačha.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI CHIICHICHA

⁵⁴ Jalla nekztanaqui žoňinacaqui Jesusa preso tanchičha. Tanžcu timplu chawc jilirž kjuya chjitchičha. Pedruqui ažkquitztanalla apzičha.

⁵⁵ Jalla nii jilirž kjuy patio taypiquiz tsjii uj lumenaru taazičha. Zoňinacaqui uj muytata julzi želatčha. Nižaza Pedruqui ninacžtan chica julzi želatčha. ⁵⁶ Jalla nuž uj kjanquiz julzi želan, tsjaa piyun žonqui Pedro žejlñi cherchinčha. Nekztan naaqui cjichinčha:

—Tii žoňiqui nii žoňžtan chica ojklayñitala, niiž tiic, ¿ana jaa?

⁵⁷ Pedruzti nuž cjitimquiztan nicchičha, tuž cijican:

—Cullaca, nii žoňi anal pajučha.

⁵⁸ Jalla niiž wiruñpacha, tsjiizuñ Pedro cherchizakazza. Jalla nuž cheržcu, cjichičha:

—Amqui nii parti žoňimla.

Nekztanaqui Pedruqui kjaazičha; tuž cjican:
 —Anapančha wejrqui.

⁵⁹ Tsjii orquitzanaqui yekja žoñiqui paljaychiza-kazza, tuž cjican:

—Ultim werara, tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojk-layñipantala. Tiiqui Galilea wajtchiz žoñizakazla.

⁶⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichičha:

—Jila, čhjulukam nižta chiičhani, anal zizučha.

Jalla nuž chiyan nii orapachaqui tsjii wallpi jora kjawchičha. ⁶¹ Jalla nuž wallpi jora kjawan, Jesusaqui Pedruž kjutňi kjutžcu cheržquichičha. Jalla nižtiquiztan Pedruqui, Jesús Jilirž tuqui chiita cjuñzičha. Tuquiqui Jesusaqui cjichičha: “Ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquičha. Chjep wilta wejr ana pajním chiyaquičha”. ⁶² Jalla nuž watžcu, Pedruqui ulanchičha. Nužulanžcu ancha kaachičha, Jesusa ana pajní chiižcu.

⁶³ Jesusa itzňi žoñinacaqui walja iñarchičha. Nižaza Jesusa wjajtchičha. ⁶⁴ Nižaza Jesusiž čhjuycqui chawjcžinžcu yujcquiz kijtchičha, tuž cjican:

—¡Tantiyalla! ¿Ject am kijchjo?

⁶⁵ Nižaza niiž quintra čhjul anawalinacami chi-ichičha, nuž iñarchičha.

JESUSA JILIRINACZ YUJCQUIZ CHJICHTA

⁶⁶ Tjuñiž tjewctanalla, tjapa judío jilirinacaqui juntassičha, wajt jilirinacami, timplu jilirinacami, lii tjaajiñinacami, jalla ninacami. Jalla nekztanaqui Jesusa chawjc parliz kjuya chjitchičha. Nicju ajczi jilirinacžquin apantichičha. Nekztan jilirinacaqui niižquiz pecunchičha, tuž cjican:

67 —Jaziqui am chiya, ¿ampanim Cristumpanikaya?

Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui “jesalla” cjež niiqui, anaž wejr criyaquiž anchucqui. **68** Nižaza wejrqui anchucaquiz pewcznaž niiqui, anaž wejr werara kjaazta cjeečha. Nižaza wejr anaž cujznaquičha **69** Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tekztanpacha wejrqui tjapa azziz Yooz Ejpz žew latuquiz julzil cjeečha. —Jalla nuž kjaazičha Jesusaqui.

70 Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlñi žoñinacaqui pecunchičha, tuž cjican:

—¿Am Yooz Majchimpanikaya?

Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrpančha, anchucž pecunčha, jalla nužpančha.

71 Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—¿Chjul juc'antiž tisticu tumpasajo? Učhumpachala niiž persun ata chiiñi nonztaqui, ana wali chiichičha, “Yooz Majchčha wejrqui” cjican.

23

JESUSIZTAN PILATO CJITA JILIRZTAN

1 Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlñi jilirinacaqui tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusa chjitchičha Pilato cjita jiliržquin. **2** Jalla nicju uj tjojtñi kallantichičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui tii žoñi wajtchinčha, tii wajtchiz žoñinacžquiz anawaliž aptjapcan zelatčha. Jalla nuž wajtchinčha. Tii žoñizakaz cjičha: “Učhumqui

Romanž jilirž tasa ana tjaaz waquizičha” jalla nuž cjičha tiiqui. Nižaza cjičha, “Wejrtčha Yooz cuchanžquita Cristutqui”. Nuž cjican, cjičha, “Wejrtčha chawc jiliritqui”.

³ Jalla nekztanaqui Pilato cjita jiliri qui tuž pewczičha:

—¿Judío wajtchiz žoñinacž chawc jilirim amya?

Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jalla nužupančha, am nuž chiita, jalla nii.

⁴ Nekztanaqui Pilatuqui timpla chawc jilirinacžquiz, nižaza žejlñi žoñinacžquiz cjichičha:

—Anal tii žoñžquiz čhjul ujmi wačhučha.

⁵ Nii žoñinacazti ancha ujquiz tjojtskatz pecatčha. Jalla nižtiquiztan cjichičha:

—Tii žoñiqui niiž tjaajintižtan waljaž tjojktila tјapa Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui. Primiraqui Galilea yokquinž nižta paatčha tiiqui. Jazi qui tekzi nižtazakaz paačha.

JESUSA HERODIZQUIZ CHJICHTA

⁶ Jalla nuž nonžcu, Pilatuqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Tii qui Galilea yokchiz žoñikaya?

⁷ “Jesalla” cjican kjaaztan, Pilatuqui Herodes cjita Galilea chawc jiliržquin nii Jesusa cuchanchičha. Herodesqui Jerusalén wajtquiz želatčha nii ora. ⁸ Jesusa cheržcuqui Herodesaqui ancha cuntintutačha. Walja niiž puntuquiztan quintunaca nonchičha. Jalla nižtiquiztan ažkanaca Jesusižtan zalz pecatčha. Jesusa milajru paañi cherz pecatčha. ⁹ Herodesaqui walja pewcni kallantichičha. Pero Jesusazti ana kjaazni žejlchičha. ¹⁰ Jalla nicju zakaz timpla jilirinacami

lii tjaajiñinacami chicapacha želatčha. Ninacaqui walja Jesusiž quintra chiichičha, uj tjojtunzjapa.

11 Herodesaqui zultatunacžtan Jesusa iñarchičha. Burla paachičha. Zultatunacaqui Jesusižquiz chawc jilirž punchu tjutzičha. Jalla nekztanaqui Herodesaqui wilta Pilatužquin cuchanžquichičha. **12** Nii oraqui Herodestan Pilatužtan amigo pajassitačha. Niiž tuquiqui quintratačha.

JESUSA PILATUZQUIN CUCHANTA

13 Jalla nekztanaqui Pilatuqui juntjapchičha timplu jilirinacami wajt jilirinacami, nižaza žoñinacami. **14** Juntjapžcu, cjichičha:

—Ančhucqui wejtquiz tii žoñi zjjjcchinčhucčha, tuž cjican: “Tii zoñiqui žoñinacaž aptjapñicha”. Nekztanaqui ančhuca yujcquiz tiižquiz pecunchinla. Jalla nuž pecuntiquiztan tii žoñž ujqui ana watchinpanla, anchucaž tii žoñžquiz uj tjojtuntiquiztanaqui. **15** Herodesaqui nižazakaz ana čhjul ujmi watchičha. Jalla nižtiquiztan wilta wejtquin cuchanžquitačha. Ziza ančhucqui, tii žoñiqui anapanž ticz waquizičha. **16** Jaziqui cunkal casticačha, nekztanaqui cutsnačha.

17 Nii ppijstiquiz cjenaqui Pilat jiliri qui cuztrumpichiztačha, tsjii pres žoñi liwrii cuts, jalla nii. Nii cuzturumpi paañitačha žoñinacž kuz wali cjisjapa. **18** Jalla nuž Pilatuž chiitiquiztanaqui tjappacha nii žoñinacaqui kjawi kallantichičha, tuž cjican:

—¡Panž chjichla tiiqui! ¡Antiz Barrabás cutsla!

19 Jalla nii Barrabasqui carsilquiz chawctatačha, nii wajtquin jilirž quintra žoñinaca

aptjaptkalčha, y nižaza žoñiž contkalčha. Jalla nižtiquiztan carsilquiz chawjctatačha. **20** Pilatuqui Jesusa cuts peccan žoñinacžquiz wilta paljaychičha. **21** Nii žoñinacazti juc'anti altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:

—¡Cruzquiz ch'awczna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

22 Chjep wiltiquiz Pilatuqui paljaychičha tuž cjican.

—Tii žoñi, ¿éhjul anawali paachejo? ¡Wejrqui tii žoñž uj ana wachula! ¡Anaž ticz waquizičha tiiqui! ¡Jaziqui cunkal casticačha, nekztanac cutsnačha!

23 Pero nii žoñinacazti juc'anti kjawchičha, “Cruzquiz ch'awczna” cjican. Timplu jilirinacami žoñinacami ancha kjawchičha, Pilatuž kuz atipscama. **24** Jalla nuž kjawtiquiztan Pilatuqui ninacž kuzcama paachičha. Jesusa cruzquiz ch'awczajo mantichičha. **25** Nižaza Pilatuqui Barrabás cjita žoñi cutzičha žoñinacž kuzcama. Nii Barrabasqui carsilquiztačha, jilirž quintra žoñinaca aptjaptiquiztan, nižaza žoñi contiquiztan. Pilatuqui Jesusa intirjichičha nii žoñinacž kuzcama wali cjejajo.

JESUSA CRUZQUIZ CH'AWCTA

26 Jalla nekztanaqui zultatunacaqui Jesusa chjitchičha, cruzquiz ch'awczjapa. Jalla nuž chjichan tsjii žoñi tanzičha crusa tjuzjapa. Nii žoñiqui Cirene wajtchiztačha, Simona cjtatačha. Jochquiztan tjonatčha. Jalla nuž Simona tanžcu zultatunacaqui Jesusiž crusa tjuzzičha. Nekztan Jesusiž wirquiz ojkkatchičha.

27 Walja žoñinacaqui apznatčha. Walja maatakanaca kaacan kjawcan ancha llaquita

apzicha. ²⁸ Pero Jesusaqui maatakanac̄quiz cher̄cu paljaychičha, tuž cjican:

—Jerusalén wajtchiz maatakanaca, wejtquitztan ana kaa. Ančhuca persunjapa nižaza ančhuca maatinac̄quiztan kaa. ²⁹ Tsjii ora tjonaquičha. Nii oraqui žoñinacaqui sufris cjen chiyaquičha, “Ana majtñi maatakanacaqui cuntintuž cjequičha. Nižaza anaž icchi maatakanacaqui cuntintuž cjequičha. Nižaza anaž piz t'ichiñi maatakanacaqui cuntintuž cjequičha”. ³⁰ Nii ora zakaz žoñinacaqui walja sufris cjen curunac̄quiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejtnac juntuñ tjojtžca”. Nižaza lumanac̄quiz cjequičha, “Wejrnac̄ chjojsna, tsjii tjatta conta”. ³¹ Tsjii ch'ojñi muntiquiz tižta paaquiž niiqui, kjoñ muntiquiz juc'ant ana wali paaquičha. —Jalla nuž paljaychičha Jesusaqui.

³² Zultatunacaqui pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awczjapa chjitchičha Jesusižtan chica.

³³ Calavera cjita yoka irantižcu, Jesusa cruzquiz ch'awcchičha. Nižaza nii pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctazakaztačha, tsjii tjañizti žew latuquitztan, tsjii tjañizti zkar latuquitztan.

³⁴ Cruzquiz ch'awctan, Jesusaqui cjichičha:

—Yooz Tatay, tii žoñinaca pertuna, čhjulut paačhaja, anaž intintičha ninacaqui.

Nii ora zultatunacaqui Jesusiž zquití tanzjapa, zurtiyassičha. ³⁵ Jalla nekzi žoñinacaqui walja chekznatčha. Jilirinacami ancha burla paachičha, tuž cjican:

—Tiiqui yekjanaca liwriichičha. Ultim werar Cristumčhalaj niiqui, Yooziž illztamčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla.

36 Nižaza zultatunacaqui burla paachičha. Mac-jatžcu jar vinu tirinchičha. **37** Nižaza cjichičha:

—Amqui judionacž chawc jilirimčhalaj, niiqui, persunpacha liwriyalla.

38 Nižaza cruzquiz Jesusiž ach juntuñ litranaca cjijrtatačha. Chjep tawkquiztan cjijrtatačha, griego taku, latín taku, hebreo taku. Jalla tuž cjijrtatačha: “Tiičha judionacž chawc jiliriqui”.

39 Tsjii ch'awcta tjañi žoñiqui Jesusižquiz ana wal taku chiichičha, tuž cjican:

—Amqui Cristumčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla. Nižaza wejrnacmiž liwriya.

40 Tsjii ch'awcta tjañizti nii tjañ mazquiz ujzičha, tuž cjican:

—Amqui cruzquiz ch'awctazakazza. ¿Am anam Yooz eks, kjažtatajo? **41** Uchumqui ujquiztan sufristančha. Cruzquiz ch'awcta cjispanz waquizičha. Tii žoñizti ana čhjul ujchizza.

42 Nekztan nii tsjii tjañ žoñiqui Jesusižquiz pal-jaychičha, tuž cjican:

—Jesusu, čhjulorat amqui mantiz kallantačhaja, jalla nii ora wejr cjuñznalla.

43 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Weraral amquiz cjiwčha, tonjtanpacha amqui wejttan chica cjequičha, Paraíso cjeta zuma yokquinaqui.

JESUSAQUI TICZICHA

44 Nii oraqui taypuruž cjisnatčha. Tjapa nii yokaqui zumchi cjissičha, majñakak oracama.

45 Tjuñiqui zumchi cjissizakazza. Nižaza pajk

timplu cortina chicata wjajrzičha. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan kjawchičha, tuž cjican:

—Yooz Tatay, am kjarquiz wejt animu cumpjiyučha.

Jalla nuž chiižcu, ticzičha.

⁴⁷ Jalla nuž watchi cheržcu tsjii romanž zultat jiliričqui Yooz honora paljaychičha, tuž cjican:

—¡Ultim weraratakalčha, tiiqui lijitum žoñitakalčha! Ana ujchiztakalčha.

⁴⁸ Nižaza nuž watchi cheržcu tjapa nii cherñi žoñinacaqui ancha llaquita ojkchičha. ⁴⁹ Jesusiž mazinacami nižaza nii Jesusa Galilea wajtquiztan apzi maatakanacami ažkquiztan chekzcan quirchičha. Tsijtscukaz cheksičha nii watñiqui.

JESUSIZ CURPU SIPULTURQUIZ TJATZTA

⁵⁰ Tsjii zuma žoñi želatčha José cjita. Yooz mantitacama kamñitačha. Judea yokquin Arimatea wajtchiz žoñitačha. Judiuž jilirinacž partitačha. ⁵¹ Nii zuma Josequi Yooz mantiz tjuñiž tjewsñipantačha. Nižaza niiqui anatačha Jesusa konz kuzzizqui parti jilirinacžtanaqui.

⁵² Nekztan Pilatužquin ojkchičha Jesusiž curpu mayi. ⁵³ Nekztanaqui Josequi Jesusiž curpu cruzquiztan apakžcu tsjii wali pajk paňužtan capzičha. Nekztanaqui sipulturquiz tjatzičha. Nii sipulturuqui wali pajk mazquiz pjettatakalčha. Anatakalčha yekja almami tjatta niiqui. ⁵⁴ Jeejz tjuñi žcatžintiquiztan, žoñinacaqui tjacznatčha jeejz tjuñquiz žejlzjapa. ⁵⁵ Nii Galilea yokquiztan Jesusižtan chica tjonchi maatakaqui Juzquiz apzičha, Jesusiž sipulturu cheri, jaknužt

tjat̄tažlaja, nii cheri. ⁵⁶ Jalla nekztanaqui persun kjuya quejp̄zcu, zuma ulurchiz aceitenaca nižaza tajlinz cremanaca jalla nii tjaczičha. Nekztanaqui jeejz tjuñquizi qui jeejzičha, judiuž lii jaru.

24

JESUSAQUI JACATATCHICHA

¹ Tumincuqui simana kalltiznan maatakanacaqui Jesusiž sipultura ojkchičha walja wentan. Tjaccta ulurchiz aceitenaca chjitchičha, Jesusiž curpu tajlinzjapa. Jalla nuž okan yekja maatakanacaqui cumpant'ichizakazza. ² Jalla nicju irantižcu nii sipulturu pjucžta mazqui cjetžta cherzičha. ³ Nekztanaqui sipulturquiz luzzičha. Pero Jesusiž curpuqui ana wajtchičha. ⁴ Jalla nižtiquiztan ninacž kuz turwayskataccha. Ana jaknužquin zizi atchičha, chjulu paachuca, jalla nii. Nuž želan pucultan luctak žoñižtakaz tsijtsi cherzičha. Ninacž zquiti walja llijatčha. Maatakanacžtan chica cjissičha. ⁵ Jalla nuž cheržcu walja tsucchičha maatakanacaqui. Tuzi t'okzičha. Jalla nuž cjen pucultan luctakažtakaz anjilaqui chiižinchičha maatakžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztam ančhucqui ticzinacporquiz žejtñi žoñi kjurjo? ⁶ Anaž tekz žejlčha niiqui. Jacatatchičha niiqui. Ančhucž cjuñzna, Galilea yokquiz ojklayan Jesusaqui nižta mazinchipanla, jalla nii. ⁷ Nicju Jesusaqui mazinchičha, “Yooz Epiž cuchanžquita Zoñtčha wejrqui. Ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeečha. Nižaza

cruzquiz ch'awcžcu contal cjeečha. Pero čhjep majquitzanaqui jacatatačha". Jalla nuž Jesusaqui mazinchitačha.

⁸ Jalla nuž chiyan maatakanacaqui cjuñzičha Jesusiž mazintanaca. ⁹ Jalla nekztanaqui sipulturquitztan quejpžcu, tjappacha quint'ichičha niiž tuncamani illzta žoñinacžquiz, nižaza tjapa nekz žejlñi žoñinacžquiz. ¹⁰ Jalla nii quint'iñi maatakanacaqui tižta tjuuchiztačha: María Magdalenatačha, Juanatačha, Jacobuž maatačha Mariiqui, nižaza tsjii kjaž yekja maatakanacatačha. Jalla ninacaqui Jesusiž illzta žoñinacžquiz quint'ichičha, jaknužt watchi, jalla nii. ¹¹ Jalla nii maatakanacž quint'ita anapan criichičha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

—¿Čhjulukat lucuratažtakaz chiičhani nii maatakanacaqui? —jalla nuž cjichičha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

¹² Jalla nuž ana criičumi Pedruqui ulanžcu sipulturu cherzñi zagtchičha. Colžcu sipulturu kjuylchuc cherzičha. Nii capžta paňunaca tsjii latu chjojkžta želatčha. Jalla nii cheržcu, walja kuzquiz pinsican ojkchičha, čhjulut watčhaja, jalla nii.

EMAUS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹³ Nii noojpacha pucultan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Emaús cjita watjaž okatčha. Emaús watjaqui tsjii tuncaman kilometrotačha Jerusalén wajtquitztan. ¹⁴ Jiczquiz ojkcan, ninacpora parlassatčha, tjapa Jesusiž puntu watchinaca, jalla nii. ¹⁵ Nuž parlasan, Jesusapachačha žcatžinžquichi. Nekztan ninacžtan chica

ojkchičha. ¹⁶ Jesusižtan chica ojkcanami, nii pucultanaqui anapan pajni cjissičha. ¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jiczquiz ojkcan, ¿čhjul puntu ančhucqui parlasjo? ¿Kjaätiquiztan llaquita ančhuc ojkjo?

¹⁸ Tsjiuzuñqui Cleofás cjitatačha. Jalla niiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz wajtchi quintu zizza. Am nekz žejlcan, ¿nii watchinaca anam ziz, jaa?

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—¿Čhjulu watchitaya?

Nekztanaqui nii pucultanaqui cjichičha:

—Tii quintu žejlčha. Tsjii Jesusa cjita žoñi želatčha, Nazaret wajtchiz žoñi. Yooz taku paljayñi profetatačha niiqui. Yooz Ejpž yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi walja Yooz aztan milajrunaca paachičha. Nižaza Yooz taku zumapan parlichičha. ²⁰ Jalla nekztanaqui učhum timplu jilirinacami učhum wajt jilirinacami nii Jesusa intirjichičha cruzquiz ch'awczjapa, conzjapa. ²¹ Wejrnacqui cjetučha, “Niiqui Israel wajtchiz žoñinaca liwriyaa” cjichintačha. Nižaza tonjtanpacha čhjep majčha, tižta watchiqui.

²²⁻²³ Wejtnacaquitztan tsjii kjaž maatakanacaqui wentan Jesusiž sipulturu cherzni ojkchičha. Jalla nekztanac “Jesusiž curpu ana žejlcha” cjican tjonchičha. Tjonžcu quint'ichičha, tižta. Sipulturquin anjilanaca chertkalčha. Anjilanacaqui cjtikalčha “Jesusaqui vivo žejtchičha” cjican. Jalla nuž quint'itkalčha maatakanacaqui. Jalla nuž quint'itiquitztan

tsucchinčha wejrnacqui. ²⁴ Jalla nii quintu nonžcu tsjii kjažt wejtnaca mazinacaqui sipulturu cherzñi ojkchičha. Nii maatakaž quint'ita, jalla nižtapacha cherzičha. Pero Jesusa ana cherchičha.

²⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Ancha ana intintiňi ančhucqui. ¿Kjažtatajo? ¡Ancha ch'aman criichinčhucčha tjapa Yooz taku paljayñi profetanacž cjirtaqui! ²⁶ Ima honorchiz mantican, Cristuqui nuž sufrispantaž niic, ¿ana jaa?

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichičha, tjapa cjirta Yooz takunaca niiž puntuquitztan, jalla nii. Tjaajincan, Moisés cjirta libruquitztan kallantichičha. Nižaza tjappacha Yooz taku paljayñi profetanacž libruquitztan tjaajinchičha niiž persun puntuquitztan.

²⁸ Jalla nekztanaqui jakziquin ojktčhaja, jalla nicju irantitan, Jesusaqui tira wajtz cjichitačha. ²⁹ Nii pucultan žoñinacaqui Jesusižquiz rocatčha, tuž cjican:

—Wejtnacatan žela. Tjuňi zezillaž cjissa, joz zumčha.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan chica tsjii kjuyquiz želi luzzičha. ³⁰ Nekztanaqui tjapa ninacaqui misquiz julzičha. Nuž julžcu Jesusaqui t'anta tanzičha niiž kjaržtan. Nekztanaqui Yooz Ejpžquin sparaquiž cjichičha. Nekztan ninacžquiz tojzičha. ³¹ Nuž paan nii pucultan žoñinacaqui Jesusa pajniž cjissičha, čhujqui cjetžintažtakaz. Pero nii orapacha Jesusaqui

liwj katchičha. ³² Nii pucultanaqui ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—Učhumnacatan jicquiz okan nižaza Yooz taku tjaajnan, učhumnaca kuzqui ancha zint'atčha. Jalla nižtataž, ¿ana jaa?

³³ Jalla nekztanaqui ana tjewžcu Jerusalén watja quejpchičha. Jalla nicju Jesusiž tuncaman illzta žoñinacžtan zalchičha, yekja mazinacžtan juntazzi. ³⁴ Ninacaqui cjichičha:

—Ultim werara jacatatchipančha Jesusa Jiliriqui. Simonaqui zakaz cherchičha.

³⁵ Nekztanaqui nii pucultanaqui zakaz quint'ichičha, jaknužt jicquiz okan, ninacžquiz watčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesusižquiz pajtčhaja t'anta tojznan, nii quint'ichizakazza.

JESUSAQUI TIRIPINTIT PARIZICHICHA

³⁶ Jalla nuž parlan, Jesusapachačha ninacž taypiquiz tsjitsioui. Jesusaqui ninacžquiz tsaanchičha, tuž cjican:

—¡Zuma kuzziz cjee!

³⁷ Ninacaqui ancha ispantichi cjissičha, ancha tsucchičha. Pinsichičha, “Almaž caa” cjican.

³⁸ Pero Jesusaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui tsucchinčhucta? ¿Kjažtiquiztam wejt puntuquiztan ančhuca kuzquiz turwaysita? ³⁹ Wejt kjaraž cherzna. Wejt kjojchaž cherzna. Wejrpachačha. Lanzna. Chera. Tsjii alma animuqui ana janchichizza, nižaza ana tsjijchizza. Ančhucqui cherčha, wejrtčha janchichizmi tsjijchizmi.

⁴⁰ Jalla nuž chiican, Jesusaqui kjaranaca kjojchanaca tjeezičha. ⁴¹ Jalla nekztanaqui nii

žejlñi žoñinacaqui kuzquiz pinsichičha, “Jesusaqui žejlčha werara, ana werara”, nii. Nižtami cuntintutačha. Ispantichi želan, Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucalta čħjulut luljzjapa žejl?

⁴² Nekztanaqui Jesusižquiz tjaachičha ch'iz canca, nižaza mazk'a. ⁴³ Jesusaqui nii čheri tanžcu lulchičha ninacaž cheran. ⁴⁴ Nekztanac cjichičha:

—Tuquiqui ančhucaltan žejlcan ančhucaquiz mazinchintačha, jaknužt wejtquiz watstantažlaja, jalla nii. Jaziqui cumplispantačha tjapa wejt puntuquiztan cjirrta Yooz takunaca. Moisesqui wejt puntuquiztan cjirchičha, nižaza tuquita Yooz taku paljayñi profetanacaqui cjirchizakazza wejt puntuquiztan. Nižaza salmos cjita liwruquiz cjirrta zakaztačha wejt puntuquiztan. Jalla nii tjapa cumplispantačha.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Yooz taku tjaajincan zumpacha intintiskatchičha. ⁴⁶ Nižaza cjichičha:

—Jalla tuž cjijrtatačha. Cristuqui ticspantačha. Nižaza čħjep majquitzan jacatatspantačha. ⁴⁷ Nekztan Cristuž mantita kamañquiz kamcan žoñinacaqui tjapa kjutñi nacionanacaran liwriiñi taku paljaystančha. Jerusalén wajtquiztan liwriiñi taku paljaiyi kallantistančha. Jalla tuž cjican, paljayaquičha, “Yoozquin kuzziz cjee, nižaza kuznaca campiya, ujnaca pertunta cjisjapa”. ⁴⁸ Ančhucqui jalla nižtapacha paljayaquičha. Tisticunacačha ančhucqui. ⁴⁹ Yooz Ejpqui ančhucaquiz taku compromitchičha ančhuca kuzquiz Espíritu Santu cuchanzjapa. Wejrqui ančhucaquiz wajilla

cuchanžcačha nii wejt Yooz Epiž compromitta Espíritu Santo, jalla nii. Nižaza tii Jerusalén wajtquizpachaž kamla, tsewctan cuchanžquita Espíritu Santuž azi tanzcama.

JESUSA ARAJPACHQUIN CHJICHTA

50 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchičha wajtž tjiya, Betania cjita watjacama. Jalla nicju kjara waytižcu, ninacžquiz cjichičha:

—Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma yanapla.

51 Jalla nuž chiižcuqui, Jesusaqui ninacžquiztan zarakchičha. Tsewcchucpacha waytiscu chjich-tatačha. **52** Nii ecta žoñinacaqui Jesucristuž honora paljayžcu Jerusalén cjita watja ancha cuntituz cuttižquichičha. **53** Jalla nicju ninacaqui tim-pluquiz pan žejlchičha, Yooztajapa honora wayticán. Jalla nužoj cjila. Amén.

Ew Testamento: Chipay Tawkquitztan New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184